

මහ රහතුන් වැඩි මහ ඔස්සේ

අනුභව - 7

ඉන්ද්‍රජිත් සුබසිංහ විසින් පළකරන ලද
දිවයින ඉරිදා සංග්‍රහය ලිපි මාලාවක් ඇසුරෙනි

තෙරුවන් සරණයි

මෙය හුදෙක් ධර්ම දානයක් වශයෙන් හැකිතාක් බෙදා හරින්න.

<http://www.maharahathunwadimaga.com>

පටුන

1. ඔබේ තරුණ ලස්සන රුව කවුද රැගෙන ගියේ	3
2. බලාගෙනයි! දුකට පාර කියන ඒජන්තවරු එමටයි.....	5
3. බුදු රජුන්ගෙන් පාර නෑසූ අවාසනාවන්තිය	8
4. බෞද්ධ පිංචනුන්ගේ 'ජනජරිය පැනය' (මස් මාංශ අනුභවය - 1)	14
5. මෛත්රිය අනුභවකර මස් මාංශ නොකෑමෙන් පලක් වේද? (මස් මාංශ අනුභවය - 2).....	16
6. මස් මාංශ අනුභව කරන කුස සුසානයක් නම්.....	18
7. මංශයට ඇලී, මාංශයට ගැටී තවත් මස් ගොඩක් දරාගෙනම ඉපදෙමුද?.....	20
8. භාවනාවට පෙර පළමු කොටස - ඔබ නැවත නැවතත් 'අ' යන්නම ඉගෙන ගන්නේද.....	23
9. භාවනාවට පෙර දෙවන කොටස - අතීත ශක්තීන් අවබෝධයෙන් ආයෝජනයට ගන්න	25
10. භාවනාවට පෙර තෙවන කොටස - සිත තැන්පත් නොවීමත් භාවනාවට ආයෝජනයක් කරගන්න.....	27
11. භාවනාවට පෙර සිව්වන කොටස - අකුසලය යටපත් කරන්න අමනුෂ්‍යයා අතින්ය ලෙස දකින්න	29
12. භාවනාවට පෙර පස්වන කොටස - භවය යනු කඳුළු සාගරයකැයි නුවණින් දකින දා.....	31
13. භාවනාවට පෙර සයවන කොටස - දැකිය යුත්තේ සසර බියමය.....	34
14. භාවනාවට පෙර සත්වන කොටස - භාවනාවට පෙර මේ ගැනත් සිතන්න. සතර අපා දුක් නොවින්ද කවිරුනම් ලොවේ සිටින්නේද?.....	36
15. භාවනාවට පෙර අටවන කොටස - මෛත්රී භාවනාව කියන්නේද අතහැරීමකි	39
16. භාවනාවට පෙර නවවන කොටස - කමටහන මගහැර කවරනම් භාවනාවක්ද?	41
17. භාවනාවට පෙර අවසාන කොටස - ඔබ ඔය ද්වේශ කරන්නේ ඔබගේම මෝහයට නොවේද?.....	43
18. විශේෂ ලිපි - හිංසාවේ රාත්රිය.....	45
19. විශේෂ ලිපි - දෙවියන්ද වඳින පින් බිමයි මේ	49
20. විශේෂ ලිපි - අවසාන අවස්ථාව	52

“ මේ සෝර, කටුක, භයානක සංසාරයේ හිය දැක, මේ ආත්මභාවයේම සසර දුකින් එතෙර වීමට අධිෂ්ඨාන කරමින්, වීර්ය වඩමින්, නිවන් මග පුරන, 'දක්ෂ', ගිහි පැවිදි උතුමන්ට පමණක් මේ අහිංසක ව්‍යයාමය, උපකාරයක්ම වේවා, ශක්තියක්ම වේවා, මාර්ගයක්ම වේවා.

තම තමන්ට වැටහෙන ප්‍රමාණයට තම තමන්ගේ ජීවිත වලට ගලපාගනිත්වා, අර්ථ හෝ ව්‍යාකරණ වැරදි ඇතොත් ඔබ නොකළ වරදකට ඔබ නොගැටේවා, අනුනටද අනුකම්පා කෙරේවා, වැරදි නැතොත් නිවැරදි දෙය නිවැරදි ලෙස දකීවා.

මෙහි සටහන් හැම අර්ථයක් තුළින්ම ඔබ සැමට යහපතක් වේවා! තමා තමාටම පිහිටකොට ගනිත්වා... ”

යැයි උන්වහන්සේ ඒ පොත් පෙළ ඇරඹුමේ ලියා ඇත්තාහ.

1. ඔබේ තරුණ ලස්සන රුව කවුද රැගෙන ගියේ

ආදරය කියන වචනය පිංවත් ඔබට බොහෝම ජරියමනාප හැඟීමක් දෙන වචනයක්. ඇසේ ආශ්වාදය උදෙසා තවත් ඇසකට බැඳුනොත්, කන් ආශ්වාදය උදෙසා තවත් කනකට බැඳුනොත්, නාසය නිසා තවත් නාසයකට බැඳුනොත්, දිව නිසා තවත් දිවකට බැඳුනොත්, මනස නිසා, කය නිසා තවත් මනසකට කයකට බැඳුනොත් අපි එයට කියනවා ආදරය කියලා.

ඇසක් ඇසක් සමග බැඳෙනවා කියන්නේ දුකක්, දුකක් සමග බැඳෙනවා කියන කාරණයයි. කවරු කොහොම බැඳුනත් ඔබ බැඳෙන්නේ කරුණු පහකටය කියලා ලොවතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා. ඒ රූප, වේදනා, සංඥා, සංඛාර, විඤ්ඤාන කියන කරුණු පහයි. මේ කාරණා පහේ ස්වභාවය නිරතුරුවම අනිත්යභාවයට පත්වීමයි. යමක් ස්ථිරභාවයේ නොපවතී නම් එතැන ඇත්තේ දුකයි. ලොවතුරා බුදුරජාණන්වහන්සේ දේශනා කරනවා 'පිංවත් මහණෙනි, කාමයේ ආශ්වාදයක් තිබෙනවා' කියලා. බුදුරජාණන්වහන්සේ කොතැනකදීවත් දේශනා කරන්නේ නෑ කාමයේ ආශ්වාදයක් නැතිය කියලා. 'කාමයේ ආශ්වාදයක් තිබෙනවා. මහණෙනි, ඒ නිසාමයි සත්ත්වයා මේ තරමටම ඇස, කන, දිව, නාසය, මන, කය කියන ආයතන පිනවන්න උත්සහගන්නේ. ඒ උදෙසා දිවා රාත්රී වෙහෙසෙන්නේ. නමුත් පිංවත් මහණෙනි, කාමයේ ආශ්වාදය වගේම එහි ආදීනවයකුත් තිබෙනවා. කාමයේ ආශ්වාදය කෙටිය. ඒ උදෙසා විදින්නට වන ආදීනවය අතිදීර්ඝයි, කටුකයි කියලයි බුදුරජාණන්වහන්සේ දේශනා කරන්නේ. එහෙමනම් යමෙක් ආදරයේ නාමයෙන් තව කෙනෙක් සමග බැඳෙනවා කියන්නේ කෙටි ආශ්වාදයක් උදෙසා අතිදීර්ඝ කටුක ආදීනවයකට බැඳෙනවා කියන එකයි.

කෙටි සැපයක් උදෙසා දීර්ඝ දුකක්.....

මේ සටහන කියවන පිංවත් ඔබ ආදරයේ නාමයෙන් කුමන හෝ බැඳීමකට ලක්වූ අයෙක් නේද? ඔබේ ජීවිතයට මේ උතුම් ධර්මය ගලපා බලන්න. ගෙදර සාලය මත, කුමක් හෝ රඳවනයක් මත තබා තිබෙන ඔබගේ සුන්දර මංගල ජායාරූපයේ හුරුබුහුටි මනාල මහත්මිය සහ කඩවසම් මනාල මහතා යන දෙපලගේ තාරුණියයේ ලස්සන, හැඩරුව මේ මොහොතේ ඔබේ ජීවිතය තුළ රැඳී තිබෙනවාද? ඒවාට මොකද වුනේ? කවද අරගෙන ගියේ? කොහෙටද අරගෙන ගියේ?...

ජාතී, ජරා, වියාධි, මරණ දෙසටම නේද?

මොකක්ද දැන් ඉතිරිව තිබෙන්නේ?

ගෝක, පරිදේව, දුක්ඛ, දෝමනස්සයන් නේද?

වර්තමාන සමාජයේ ඔබ සමග ජීවත්වන වයෝවෘධ ආච්චිලා, සීයලාත් අතීතයේ ඔබ වගේම තාරුණියයෙන් ඔදවැඩී ජීවත්වූන අය. ඒ අයගේ රූපය තුළත්, ඔය තාරුණියය ඔබට වැඩිය තිබුණා. ඒ අයත් අතීතයේ රූප රාජීණි තරගවලට ඉදිරිපත් වුණා. දැන් තමා දෙස බැලුවහම ඒ අයට තේරෙනවා මොකක්ද මම අතීතයේ ඉදිරිපත් කළේ කියලා. ඒ අතීතය මතකයට නගනකොට ඉතිරිව ඇත්තේ පංචඋපාදාන්ස්කන්ධයක දුක පමණයි.

මංගල දිනයේ මනමාල මහත්මයෙකුට, මනමාලියකට ඇඳුම් අන්දවන්න, ලස්සන කරන්න පමණක් ලක්ෂ ගණන් වියදම් කරන සමාජයක් මේක. ලක්ෂ ගණන් වියදම්කොට කාටද මේ අන්දවන්නේ. අවිද්‍යාවටම නේද? තෘෂ්ණාවේ සළුපිළි, රන් රිදී තමයි මේ පළඳවන්නේ. ඇඳුම් පැළඳුම් ලස්සන බව ඇත්ත. සුවඳ විලවුන් සුවඳ බවත් ඇත්ත. මුහුණේ සිනහව ජරසන්න බවත් ඇත්ත. ඒත් කවද මේවායේ හැඩ බලන්නේ? වෙන කවරුවත්ම නෙමෙයි, මාරයායි මේවායේ හැඩබලන්නේ.

මෙතැනදී මාරයා හැඩ බලන්නේ කාගේද? මාරයාගේ හැඩමයි මාරයා විසින්ම බලන්නේ. රූපයේ කියන්නේ මාරයාමය. රූපය ඇසුරින් සකස්වන පංචඋපාදානස්කන්ධයත් මාරයාමය. මාරයාගේ හැඩරුව මාරයාම බලනවා. පිංවත් ඔබට වැටහෙනවාද මේ කියන කාරණය.

තවත් තේරුම්කොට කියනවා නම් දුක විසින් දුකේ හැඩරුව බලනවා.

රූපය දුකක් වෙන්නේ, රූපය නිර්මාණය වෙලා තිබෙන්නේ නිරතුරුවම අනිත්යභාවයට පත්වෙන සතරමහා ධාතුවෙන්. ඒ නිසා නිරතුරුවම යමෙක් ජන්දරාගයෙන් අල්ලාගන්නේ ජාති, ජරා, වියාධි මරණයට අයත් රූපයක්මයි. එස්ස, වේදනා, සංඥා, සංඛාර, විඤ්ඤාණ කියන ධර්මතාවයන් 5 ක් සකස් වෙන්නේ අනිත්යයට පත්වෙන රූපයක් හේතුවෙන්. රූපය අනිත්ය නම්, ඒ හේතුකොට සකස්වෙන යම් ධර්මතාවයක් වේ නම් ඒවාද අනිත්ය විය යුතුය.

ලොව්තුරා බුදුරජාණන්වහන්සේ දේශනා කරනවා රූපය නිරතුරුවම මැරෙමින් ඉපදෙමින් පවතිනවා කියලා. නමුත් ඒ බවක් ඔබ දන්නේ නැහැ. ඔබ මරණය ගැන සිතන්න කැමතිත් නැහැ. ගෙදර තමන්ගේ ඥාතියෙක් මියගියහොත් දේහය ගෙදර තිබෙන තාක්, මරණය ගැන සිතනවා. අනේ මමත් මැරෙනවා නේද? කියලා සිතනවා. මාව දාලා ගියේ ඇයි, මාවත් අරන් යන්න කියලා බලෙන් මරණය ගන්න හදනවා. මේ දින තුන හතර මරණානුස්සතිය වැඩෙනවා. ඒත් ටික දවසයි ඒ උණුසුම තිබෙන්නේ. ඔබට මරණය අමතක වෙනවා. නැවත මරණය ගැන සිතන්න ඔබ කැමති නැහැ. මරණය ගැන සිතීම අසුබ දෙයක්, සෘණාත්මක දෙයක්, පසුගාමී දෙයක් හැටියටයි ඔබ දකින්නේ. යමෙක් මරණය ගැන නිරතුරුවම සිතනවා කියන්නේ, නුවණින් දකිනවා කියන්නේ ඇත්ත ඇති සැටියෙන් දකිනවා කියන එකයි. මෙතැන සෘණ හෝ ධන දැක්මක් නැහැ. මෙතැන තිබෙන්නේ යථාර්ථයයි. සිදුවෙමින් පවතින ඇත්තයි. ඔබ මරණය සිහිකිරීමට බියවෙනවා කියන්නේ ඇත්ත දැකීමට බියවෙනවා කියන එකයි. උදේ සිට රාත්රිය දක්වා මේ ශරීරයට ආහාර, ජලය, බෙහෙත් ලබාදෙමින් අපි කරන්නේ ජාති, ජරා, වියාධි, මරණ වසන් කරන්නට හදන එකයි. ඔබ ඔය සැබෑ ඇත්ත වසංකරලා, මොකක්ද ඇත්ත හැටියට අරගන්නේ. මෝහයයි. මෙතැනදී ඔබ අධර්මයමයි ධර්මය හැටියට අරගන්නේ. මේ මෝහ මූලික දැක්ම පෝෂණය කරන්න ඕනෑ තරම් මාර බලවේග සමාජය තුළ තිබෙනවා. ජීවිතය අත්විදින්න%4 මරණය ගැන නොසිතන්න%4..... බොහෝම සුන්දර අදහස් ලෙසින් සමාජයට එනවා. ඒත් ඒවායේ සුන්දරත්වය වැඩි තරමටම එහි ඇති අර්ථය තුළ දුකද ගොඩගැසී තිබෙනවා.

ලොව්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා මේ ඇස නිරතුරුවම මැරෙමින් උපදිනවා කියලා. මේ කන, නාසය, දිව, මනස, කය නිරතුරුවම මැරෙමින් උපදිනවා කියලා. ඇසත්, බාහිර රූපයත්, විඤාණයත් එස්සය වීමේදී ඇස උපදිනවා. ඇස උපදිනවා කියන්නේ වක්බු විඤාණය උපදිනවා කියන එකයි. ඒ සැනින් ඇස මැරෙනවා. තවත් ආයතනයක් උපදිනවා. ඒ කියන්නේ මනෝ විඤාණය සකස් වෙනවා. මෙය බොහෝම වේගවත් ක්රියාවලියක්. සෑම මොහොතකදීම කුමක් හෝ ආයතනයක් ඉපදී පවතිනවා. එක ආයතනයක් ඉපදිලා, කියන්නේ අනෙක් ආයතන පහම මැරිලා කියන එකයි. ශරීරයේ උණුසුමත්, ආයුෂත් තිබෙනවා. උපදින කුමන හෝ ආයතනයක් නිරතුරුවම ක්රියාත්මකභාවයේ පවතින නිසා විඤාණය ඇතිවෙමින් නැතිවෙමින් පවතිනවා. ඒ නිසා මරණයක් ගැන ඔබට පෙනෙන්නේ නැහැ. ඔබ මරණය හැටියට දකින්නේ ආයුෂත්, උණුසුමත්, විඤ්ඤාණයත් පහව ගිය ශරීරයක මරණය ගැන පමණයි.

2. බලාගෙනයි! දුකට පාර කියන ඒජන්තවරු එමටයි

සිය මංගල උත්සවයේ හැඩවෙන්න මනාල යුවළක් ගන්නා වෙහෙස.....? අපි ඉකුත් සටහනේ කථාකළා. දැන් ඔබට තේරෙනවාද ඔබ මේ ලක්ෂ ගණන් වියදම් කරලා හැඩ බලන්නේ, සතුටුවෙන්නේ නිරතුරුවම මැරෙමින් උපදින මළකඳක් හැඩ වැඩ කරලාය කියන කාරණය. සම්මුතිය තුළ මේ අර්ථය වෙනස් වෙනවා. නමුත් ධර්මයට අනුව මීට වඩා මෙතන අර්ථයක් නැහැ. ඔබම මේ අර්ථය හොඳින් නිරීක්ෂණය කරන්න පුළුවන්. මේ මොහොතේ ඔබේ මංගල ඡායාරූපය හොඳින් බැලුවොත් ඔබට මේ යථාර්ථය වැටෙන්නේ නැහැ. මේ යථාර්ථය දකින්නනම් ඔබේ දෙමාපියන්ගේ මංගල ඡායාරූපය දිහා හොඳින් බලන්න. ඔබට පෙනේවි රූපයේ ඉපදීම, දිරීම, මියයාම හොඳින්ම.

ඔබට අවශ්‍යනම් පුළුවන් ඔබේ ජීවිතයත් ඒ අනුව ගලපා බලන්න.

ඒත් ඔබ කැමති වෙන්නේ නැහැ.... මොකද ඒ කැමත්ත තමයි ලෝකයේ තිබෙන අති දුර්ලභම කැමැත්ත. ලෝකයේ පවතින අතිදුර්ලභම දෙය තමන්ගේ කැමත්ත බවට පත්කරගත් උත්තමයන් තමයි අතීතයේ වැඩසිටි අරහත් උත්තමයන් උත්තමාවියන්. මේ විරවරයන් විරවරියන් අරිහත් මාර්ග ඥානය අවබෝධයට පැමිණි ගමනේදී මැරෙමින් ඉපදෙමින් පවතින මළකඳක් සළුපිළියෙන් රන්රිදියෙන් සරසන්න ගියේ නැහැ. ධර්මය තුළිනුයි ජීවිතය සරසන්නේ. ධර්මය තුළින් සරසාගත්තාය කියන්නේ අතීතය, දුක්බ, අනාත්ම භාවයේ අර්ථය ජීවිතයෙන් වටහාගත්තාය කියන කාරණයයි. ගොඩාක් දේවල් තිබුණේ නැහැ මෙහිදී අවබෝධ කරගන්න. ලෝකය කොතරම් සංකීර්ණ වුවද, අත්භූත වුවද, පුළුල් වුවද කාරණා දෙකක් අවබෝධ කරගැනීමෙන් ලෝකයම අවබෝධ කරගැනීමට හැකිබව ලොවතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනාකරනවා. ඒ කාරණා තමයි රූපයත් විඤ්ඤාණයත් කියන කාරණා දෙක. බලන්න මාරයා විසින් ලෝකය මේ තරම් සංකීර්ණභාවයට පත්කර ඇත්ත්, කාරණා දෙකක් අවබෝධකර ගැනීමෙන් ලෝකයෙන් එතෙරවීමට අවස්ථාව ඔබට ලැබෙන්නේ කොහොමද කියන කාරණය.

ලොවතුරා සම්මාසම්බුද්ධ ඥානයට පිංසිද්ධ වෙන්නමයි. ලොවතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ හැර වෙන කවරුත් නම් මාරයා විසින් පඬුගාලක්, කටු අකුලක් සේ සංකීර්ණභාවයට පත්කර ඇති මේ ලෝකයේ යථාස්වභාවය අවබෝධ කරගන්නද? මෙය බුදුරජාණන්වහන්සේගේ ආශ්චර්යමවත් සම්මා සම්බුද්ධ ඥාණයේ බලමතිමයයි. ඔබට පුළුවන් මේ ධර්ම මාර්ගයේ ගමන් කරන්න. බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා ධර්මයේ සන්දිට්ඨික ගුණය ගැන. ඒ නිසා ඔබ අවංකනම් එහි ජරතිඵලය ස්ථිරයි. බුදුරජාණන් වහන්සේමයි අපිට දුකෙන් මිදෙන පාර පෙන්වන්නේ. එසේ නොමැතිව හඳුනාගත් ග්රහයෙක් දේවාලයක දෙවියෙක් නොවේ ඔබට දුකෙන් මිදීමේ පාර පෙන්වන්නේ. අපි හැම මොහොතකම දුකෙන් මිදීමට පාර අසාගන්නේ දුක තුළම ජීවත් වෙන්නෙක්ගෙන්. එහෙම කෙනෙක් පාර කියන්නේ දුකටමයි.

පිංවත් ඔබට දැනෙනවානම් ඔබ අත්විදින ජීවිත අත්දැකීම් නිසා 'අනේ මේ ජීවිතය දුකයි' කියලා, කවුද ඔහනට එන්න පාර පෙන්නුවේ. එකක් පැහැදිලියි ස්ථිරවම. ඒ බුදුරජාණන් වහන්සේනම් නොවේ. බුදුරජාණන් වහන්සේලා කවදාවත් දුකට පාර පෙන්වන්නේ නැහැ. ඒ උන්වහන්සේලා සතු මහා කරුණා සමාපත්ති ගුණය නිසා. පසේ බුදුරජාණන් වහන්සේ නමකට, මහාරහතන් වහන්සේ නමකට මහා කරුණා සමාපත්ති ඥානය පිහිටන්නේ නැහැ. ඒ නිසා බුදුරජාණන් වහන්සේලාගේ අසමසම කරුණා ඥාණයට මෙලොව කිසිවෙකුට ළංවෙන්න බැහැ. ඇයි මේ උතුම් රැකවරණය ඔබ නොගන්නේ. අර්ථවත් ලෙස ඔබේ ජීවිතයට දායද කරගත හැකි මේ උතුම් ධර්ම මාර්ගය අතහැර, දුකට පාර පෙන්වන මාර නියෝජිතයන් ගෙන් පාර විමසන්නේ.

බුදුරජාණන් වහන්සේ පාර කියාදුන් පිංවත් තරුණයෙක් සිටියා ඔහුගේ නම ඡත්ත. මිථ්‍යාදාෂ්ඨික බමුණු පවුලක තරුණයෙක්. දිසාපාමොක් ආචාර්යවරයා ළඟට ගොස් හොඳින් ශිල්ප හදාරලා බමුණු ගෙදරට පෙරලා පැමිණියා. දෙමාපියන්ට ඥාතීන්ට ශිල්ප පෙන්නලා ඒ අය සතුටු කළා. තම පුතුගේ හැකියාවන් ගැන සතුටු වුණ දෙමාපියන්ගේ ගුරුපඬුරු රැගෙන ශිල්ප ඉගැන්වූ ගුරුවරයාට ගුරු පූජාවක් කරන්න පිටත්වුණා. ගුරුගෙදරට මහා කැලය මැදින් වැටී ඇති මාර්ගයකයි යන්න තිබෙන්නේ. මේ අවස්ථාවේ බුදුරජාණන් වහන්සේ දිවැස් ඥානයෙන් දකිනවා ඡත්ත තරුණයා ගැන. ඡත්ත තරුණයාගේ ජීවිතයට අනතුරක් වෙනවාය කියල. ඒ කියන්නේ කැලය මැදින් යනවිට සොරු

රැක ඡත්තව මරාදමලා මුදල් පැහැරගන්නවාය කියලා. පෙර කර්ම විපාකයක් නිසා සිදුවෙන මේ සිද්ධිය දිවැස්සින් දැකලා බුදුරජාණන් වහන්සේ ඡත්ත තරුණයාට පිහිටවීම සඳහා ඡත්ත ගමන් කරන කැලෑ මාර්ගයේ ගසක් මුල වැඩසිටිනවා. ඡත්ත බුදුරජාණන් වහන්සේ සමීපයට එනවා. තුරුණුවන් ගැන ඡත්ත මුකුත්ම දන්නේ නැහැ. මිථ්‍යාදාෂ්ඨික පවුලක දරුවෙක් වුණත් පෙර කුසල් ශක්තියත් නිසාම ඡත්ත මුලින්ම බුදුරජාණන් වහන්සේ දකින මොහොතේම උන්වහන්සේ කෙරෙහි පහදිනවා.

බුදුරජාණන් වහන්සේ විමසනවා ඡත්ත ඔබ බුද්ධරත්නය, ධම්මරත්නය, සංසරත්නය ගැන දන්නවාද කියල. ඡත්ත කියනවා නැහැය කියලා. බුදුරජාණන් වහන්සේ විමසනවා ඔබ කැමතිද තෙරුවන්ගේ ගුණයන් දැනගන්න කියලා. තෙරුවන් සරණ පිහිටන්න කියලා. මේ මිථ්‍යාදාෂ්ඨික බමුණු තරුණයා කැමති වෙනවා. තෙරුවන්ගේ ගුණ ගැන දැනගන්න. බුදුරජාණන් වහන්සේ අර්ථ වශයෙන් තෙරුවන්ගේ ගුණ ගැන දේශනා කර තෙරුවන් සරණ පිහිටවනවා. ඡත්ත තරුණයාගේ සංසාරික කුසලයක් නිසාම මේ මොහොතේ තෙරුවන් සරණ කෙරෙහි සද්ධාව ඇතිකර ගන්නවා. බුදුරජාණන් වහන්සේ පෙරලා වඩිනවා. ඡත්ත තරුණයා කැලය මැදින් ගුරුගෙදරට යනවා. බුදුරජාණන් වහන්සේ හොඳින්ම දන්නවා කැලය තුළදී ඡත්ත තරුණයාව අනතුරට පත්වෙනවා කියලා. නමුත් ඡත්තගේ ගමන බුදුරජාණන් වහන්සේ වැලැක් වුවේ නැහැ. අවශ්‍ය නම් බුදුරජාණන් වහන්සේට තිබුණා 'ඡත්ත ඔබ දැන් ඔය ගමන කැලය මැදින් යන්න එපා. එය ඔබේ ජීවිතයට අවදානම පිණිස පවතිනවා. ඒ නිසා මා පසුපස ඔබ නැවත ගමට යන්න එන්න' කියලා කියන්න. බුදුරජාණන් වහන්සේ තෙරුවන් කෙරෙහි සද්ධාවට පැමිණි ඡත්ත තරුණයාගෙන් එහෙම ඉල්ලීමක් කළා නම් ඡත්ත එම අවවාදය පිළිගන්නවා. නමුත් බුදුරජාණන් වහන්සේ ඡත්ත තරුණයාගේ ගමන වැළැක්කුවේ නැහැ. ඡත්ත තරුණයා කැලය තුළදී සොරුන් අතින් මරණයට පත්වෙනවා. ඡත්ත තෙරුවන් කෙරෙහි ඇතිකරගත් ශ්රද්ධාව නිසාම මරණයෙන් පසු සශ්රික දිවියතලයක විශාල දිවියවිමානයක පිරිවර සහිත අසිරිමත් දෙවියෙක් ලෙස උපත ලබනවා.

මෙහෙම අවස්ථාවකදී ලොවතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේගේ මහා කරුණා ඥානයේ හැඩතල හොඳින් ජ්රකට වෙනවා. බුදුරජාණන් වහන්සේ යමෙකුට පාර පෙන්වන්නේ වඩාත් සැප ඇති තැනට යන්නමයි. ලොවතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ මරණය පෙනී පෙනී කැලයට යන ගමන නැවත්කුවේ නැත්තේ ඇයි? ඒ ගමන වැළැක්කුවා නම් ඡත්ත තරුණයාගේ ජීවිතය ආරක්ෂා වෙන්න තිබුණා. අවම වශයෙන් මරණය ජ්රමාදවෙන්න හෝ තිබුණා. නමුත් ඡත්ත තරුණයාගේ ජීවිතය ආරක්ෂා වුණා නම් මොකද වෙන්නේ. මරණයෙන් බෙරුණ ඡත්ත නැවත බමුණුගෙදරට ගිහිල්ලා ජීවිතය පවත්වාගෙන යන්න දුක්විදින්න ඕන. රාජ්ය සේවයට යන්න ඕන. ගොවිතැන්බත් කරන්න ඕන. විවාහයක් වෙන්න, බිරිඳ දරුවන් පෝෂණය කරන්න ඕන. මේ කය ලෙඩ වනවිට බෙහෙත් කරන්නට ඕනේ. දෙමාපියන්

රැකබලාගන්න ඕනේ. මේ කය මහළුවනවිට දුකට පත්වෙන්නට ඕන. බුදුරජාණන් වහන්සේ ඡත්ත තරුණයාට ගෙදර යන්න අවස්ථාව සලසා දුන්නා නම් ඉහත දුක තමයි ඡත්තට අත්විදින්න වෙන්නේ. වැඩිම වුණොත් අවුරුදු සියයක් ජීවත්වෙයි. ඡත්ත තරුණයාට ඒ දුකට යන්න බුදුරජාණන් වහන්සේ පාර පෙන්නුවේ නැහැ. කොතනට යන පාරද පෙන්නුවේ කල්ප ගණනාවක් දිග, අජ්රමාණ දිවිය සශ්රික දිවිය සැපයක් අත්විදීමට ලැබෙන පාරයි පෙන්නුවේ. නින්දෙන් පිබිදියාක් මෙන් ඡත්ත තරුණයා සොරු අතින්

මියයන මොහොතේ බුදුරජාණන් වහන්සේ පෙන්වූ පාර ඔස්සේ සශ්ඨික දිවියවිමානයක යසඉසුරු හිමිකරගත්තා. මිථ්‍යාදෘෂ්ඨික තරුණයෙක්ව සිටි ඡන්ත බුදුරජාණන් වහන්සේව සැක කළේ නැහැ. සොරු විසින් මරාදමන මොහොතේ සිත කිලිටුකරගත්තේ නැහැ. තෙරුවන් කෙරෙහිම විශ්වාසය තහවුරු කර ගත්තා.

නමුත් ඔබ කල්පනාකර බලන්න. ඔබට පාර පෙන්වන, ඔබ පාර අසාගන්නා වැඩිහිටියෝ, ගුරුවරුන් ඔබට පාර පෙන්වන්නේ කොතැනකට යන්නද කියන වග.

උපාධියක්, රැකියාවක්, විවාහයක්, ගෙයක් දොරක්, බැංකු ගිණුමක්, දරු මුණුබුරන්, වියාපාරයක්, කොටින්ම විශ්‍රාමයක් නොමැති ගෞරවනීය විශ්‍රාමිකයෙක් වීමට නේද? උපරිම වසර 100ක මේ කසල ජීවිතයකට නේද?

'කසල' කියන වචනය පාවිච්චි කළේ ඡන්ත තරුණයා ලැබූ සශ්ඨික දිවිය ජීවිතය සමග මනුෂ්‍ය ජීවිතය සසඳලයි. ඒ දිවිය සැපයන් සමග ඕනෑම ජරමාදී මනුෂ්‍ය ජීවිතයක් කියන්නේ කසල ගොඩක්ම තමයි.

ලොවතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේලා ලෝකයට පාර පෙන්වන්නේ ඔබව උපරිම සැපයට ඔසවා තැබීමටයි. ඒ නිසා එම උත්තම ධර්ම මාර්ගය ඔබ ඔබේ මාර්ගය කරගැනීමට දක්ෂවෙන්න. මිථ්‍යාදෘෂ්ඨික ඡන්ත තරුණයා තෙරුවන් කෙරෙහි යම් ශ්‍රද්ධාවක් ඇතිකරගත්තා නම්, විශ්වාසයක් ඇතිකර ගත්තානම් ඔබද ජීවිතය ඉදිරියට එන ඕනෑම අභියෝගයක් හමුවේ එම විශ්වාසයෙන් නොමිඳෙන්න. ලොවතුරා බුදුරජාණන්වහන්සේගේ මහා කරුණා ගුණය ඔබ ඔබේ ආරක්ෂකයා කරගන්න. රැකවරණය කරගන්න. වැරදි ආරක්ෂාවන්, රැකවලුන් සොයාගෙන නොයන්න. ජීවිතයේ එකම ආරක්ෂාව යෑයි සිතා දෙදෙනා, දෙදෙනාගේ ආරක්ෂකයන් වන බවට සපථ වෙමින්, රන් නූලෙන් ඔබලාගේ දැහිලි බැඳුනත්, එම බන්ධනය දෙදෙනාටම හව අනාරක්ෂිත වීමටම හේතුවන බව දකින්න.

3. බුදු රජුන්ගෙන් පාර නැසූ අවාසනාවන්තිය

අපි ඉකුත් සටහනක සඳහන් කළා ආදරය ගැන. ආදරයත් මාරයත් මොනතරම් සමීප දෙදෙනෙක්ද කියලා පැහැදිලි කිරීමක් කළා. මාරයා ඔබව ලෝකය තුළ බැඳ තබන රන් නූල තමයි ආදරය. ආදරයට පුළුවන් සත්වයෙක්ව උම්මත්තකයෙක්, මිනීමරුවෙක්, සියදිවිනසාගන්නෙක්, යහපත් මනුෂ්‍යයෙක් කියන ඕනෑම වර්තකයකට ආරෝපනය කරන්න. රූපය හැටියට ගත්තත්, පංචඋපාදනස්කන්ධය හැටියට ගත්තත් මේ හේතූන් ජරමාණවත් මාරයත්, ආදරයත් අතර තිබෙන සම්බන්ධය දැකගන්න.

රූපයට ද්වේෂ කරලා වගේම රූපයට මෛත්රිය කරලත් වැඩක් නැහැ. රූපය කියන්නේ ඇස් බැන්දුමක්. රූපය තිබෙන්නේ විදීමට නොවේ. අවබෝධ කරගන්නයි. යමෙක් රූපය සතුවත් ගනීනම්, ඒ ඔහු සතුවත් ගන්නේ අනවබෝධයයි. සමාජය දෙස බැලීමේදී ජේතවා මේ අනවබෝධය කිරුළ පළඳවාගත් අජරමාණ පිරිස්. මේ අයව අපට විවේචනය කරන්න බැහැ. මොකද කවදත් එය ලෝකයේ ස්වභාවයක්. ඒ කියන්නේ ධර්මතාවයක්.

ලොවතුරා බුදුරජාණන්වහන්සේ දේශනා කරනවා සත්ත්වයා බැඳුනොත් බැඳෙන්නේ පංචඋපාදානස්කන්ධයටය කියලා. සත්ත්වයා නිදහස් වුණොත් ඒ නිදහස් වෙන්නෙන් පංචඋපාදානස්කන්ධයෙන්මය කියලා. රූප දෙකක් එකට තියලා මාරයා බඳින බැඳීම තමයි පංචඋපාදානස්කන්ධය කියලා කියන්නේ. ඔබ රැවටෙන්න පුළුවන් බඳින රන් නූලට. දැනෙන උණුසුමට. 'අහා... ආදරයේ වමන්කාරය' කියලා. නමුත් මේ වමන්කාරය පසුපස සැඟවුණු සෙවනැල්ලක් තිබෙනවා. එයා ඉන්නේ නිතරම සැඟවිලා. රූපලාවන්යයෙන් මුහුණේ තිබෙන ලප, කැළැල් වසා දමනවා වගේ, මෙයා ඉන්නේ යටපත් වෙලා. ඒ තමයි ද්වේෂය. නන්තාඋනන බවක් පෙන්වුවද ආදරයත්, ද්වේෂයත් මොන තරම් සමීපද. මේ සමීපභාවය හඳුනානොගත් නිසා මනුෂ්‍යයා මොනතරම් පීඩාවත් අත්විඳිනවාද. අයාලයේ යන අකීකරු සිත ඔබ ධර්මයෙන් නතුකරගැනීමට අදක්ෂ වුවහොත් ආදරය නිසාම ඔබ තුළ ද්වේශයද සකස්වනු ඇත.

ආදරය නිසා ද්වේෂය සකස් වී තම සුන්දර පාසල් ජීවිතය. නිරයේ ගිනි ජාලාවක් මතට පත්කොටගත්, ලොවතුරා බුදුරජාණන්වහන්සේගෙන් පාර අසා නොගත්, අවාසනාවන්තියකගේ කපාවක්, ඉහත සටහනේ අර්ථය ඔබට අවබෝධ කරගැනීම පිණිස සඳහන් කරනවා.

මේ තබන සටහන, පිංවත් තරුණ ඔබට ආදරයේ නාමයෙන් යම් තීරණයක් ගැනීමට ජරපම, ධර්මයේ නාමයෙන් එම තීරණය ගැන දෙවරක් සිතා බලන්නට පොළඹවාවී.

ජීවිතයේ අතිදුෂ්කර අවස්ථාවකදී, තීරණාත්මක අවස්ථාවකදී, ඔබේ අකීකරු සිතට ඉඩ නොදී, බුදුරජාණන් වහන්සේ ජන්ත තරුණයාට පිහිටවූ ඒ මහා කරුණා ගුණයේ ආශ්චර්යමත් රැකවරණය, පිළිසරණ ලැබීමට ධර්ම මනසිකාරයක්ම සිහිපත් කරගන්නට ඔබව පොළඹවාවී.

සිත කියන්නේ අංක එකේ රස්තියාදුකාරයෙක් කීවොත් එය වරදක් නැහැ. මේ ජීවිතයේදී පමණක් නොවේ. අතීත, අනාගත භවයන්හිදී, සත්වයාට දුකත් සැපත් උරුමකොට දෙමින් ඇවිද්දවන්නේ අවිද්‍යාවෙන් පෝෂණය වූ සිත විසින්මය. නොසන්සුන් සිතක ස්වභාවය ඔබ අත්විඳලා තිබෙනවනේ. එවැනි අවස්ථාවක ඔබට මොනතරම් ආවේගශීලී අදහස්ද ඇති වන්නේ. අතීතයේදී තම සිතේ ක්රියාකාරීත්වය සකස් වූ ස්වභාවය මතකයට නැගෙනකොට, මෙය සටහන් තබන හික්ෂුවට හිතෙනවා, මේ අකීකරු, රස්තියාදුකාර, මාන්තක්කාර නැහැදිවිච සිත දමනය කරගත්තේ කොහොමද කියලා. එය මොනතරම් ආශ්චර්යයක්ද කියලා. ඒ උදෙසා කළ කැපකිරීම කොතරම්ද කියලා. මෙහෙම හිතෙනකොට ලොවතුරා බුදුරජාණන්වහන්සේට අජරමාණ වාරයක් හදවතින් වන්දනා කරනවා. උන්වහන්සේමයි

මාර්ගය වූණේ. උන්වහන්සේමයි පිළිසරණ වූණේ. උන්වහන්සේමයි රැකවරණය වූණේ. අන්ත ඒ විශ්වාසය ජීවිතය තුළ ඇතිකර නොගත් සමරහක් දෙමව්පියන්ගේත්, එවැනි දෙමව්පියන්ගේ වරදින් විනාශය ඇතිකරගත් දරුවන්ගේත් කථාවක් දැන් පහත සටහන් තබනවා.

ග්රාමීය ජරදේශයක ජීවත්වුණ පවුලක් සිටියා. පවුලේ සාමාජිකයන් හතරදෙනයි. මෙම කථාවේ ජරධාන වර්තය තමයි පවුලේ බාල දියණිය. මේ දියණිය කුඩා වයසේදීම තම පියා මියයනවා. පියා මියයන්නේ වස පානය කර සියදිවිනසා ගැනීමෙන්. මේ නිසා ළදරු වයසේදීම මේ දියණියට පිය සෙනෙහස අහිමිවෙනවා. ස්වාමියාගේ වියෝවෙන් පසුව මව දැඩි ලෙස වෙහෙසක් ගෙන දරුවන් ලොකුමහත් කරගන්නවා. මෙහෙම කාලයක් ගතවෙනකොට මවට විදේශ රටක ගෘහ සේවිකා රැකියාවක් ලැබී විදේශගත වෙනවා. පහළොස් හැවිරිදි දියණියත්, ඇයගේ සොයුරාත් මිත්තනියගේ භාරයේ තබා මව විදේශයට යනවා. මවගේ විදේශගතවීමෙන් මෙම පහළොස් හැවිරිදි දියණියට මව සෙනෙහසද අහිමිවෙනවා. ආවිච්චිගේ නිවසේ සිට පාසල් යන දියණියට අවශ්ය සියලු විෂයන්ද මව විදේශ රැකියාවේ නියුතු මව මාස්පතා එවනවා. නමුත් දියණියගේ මව විදේශ රැකියාව කෙරෙහි ඇතිකරගත් දැඩි තෘෂ්ණාව නිසාම, දීර්ඝ කාලයක් පුරා නැවත නැවත විදේශගත වෙනවා. මේ හේතුවෙන් කුඩා කාලයේදීම පිය සෙනෙහස සහමුළුම අහිමිවූ දියණියට මව සෙනෙහසද ඇත්ව යනවා. මව්පිය සෙනෙහස අහිමිවීමෙන් මානසික පීඩනයට පත්වෙන මේ දියණිය පාසලේ සම වයසේ ශිෂ්යයෙක් සමග ජරේම සම්බන්ධතාවකට මුලපුරනවා.

දැන් දෙදෙනා හොඳ පෙම්වතුන්. මේ යොවුන් පාසල් වයසේ ජරේමය පළමුව පාසලේ අයත් දෙවැනුව ගමේ අයත් දැනගන්නවා. භොර රහසේ කරගෙන ගිය මේ ආදරය හෙළිවීමෙන් ගැහැනු දරුවාගේ වයසට වඩා වත්පොහොසත්කම්වලින් වැඩි පිරිමි දරුවාගේ දෙමාපියන්, ඥාතීන් පිරිමි දරුවාට මේ සම්බන්ධය නවතා දමන ලෙස අවවාද කරනවා. මේ බලපෑම් ඉවසාගත නොහැකිවූ තැන මේ පාසල් ශිෂ්යයා සියදිවි නසාගන්නවා. මේ ලාබාල පාසල් ශිෂ්යයාගේ සියදිවි නසාගැනීම ගැන ගමත්, පාසලත් දැඩි ලෙස කම්පාවෙනවා. මියගිය පිරිමි දරුවාගේ ඥාතීන් සෑම දෙනාම තම පුතාගේ දිවිනසා ගැනීමට හේතුව වශයෙන් දකින්නේ, දෙමාපියන්ගේ රැකවරණය අහිමිවූ, වයෝවෘද්ධ මිත්තනිය භාරයේ සිටි යොවුන් පෙම්වතියවයි. මේ හේතුව නිසා පාසල් වයසේ පසුවූ මේ දියණියට පිරිමි දරුවාගේ පාර්ශ්වයෙන් දැඩි ලෙස විරෝධය, ඇනුම්බැනුම් එල්ලවෙනවා. පහළොස් හැවිරිදි විශේ පසුවූ පාසල් ශිෂ්යයෙක් වන ඇයට දරාගැනීමට නොහැකි ආකාරයෙන් වෝදනා එල්ලවෙද්දී, දෙමාපිය හවුභරණද නොමැති ඇය දැඩිව තීරණය කරනවා තමාද සියදිවිනසාගෙන තම පෙම්වතා ගිය ලෝකයටම යනවා කියලා.

මේ වනවිට ඇය සිය පාසල් මිතුරියන්ට පවසා තිබුණා, මියගිය තම පෙම්වතා රාත්රියේ සිහිනෙන් ඇවිත් තමන්ට කථා කරන බව. නිරතුරුවම ඔහු සිටින ලෝකයට එන්න කියලා අඬගසන බව. මේ මනෝභාවය නිසාත්, පෙම්වතාගේ පාර්ශ්වයෙන් එල්ලවන ඇනුම් බැනුම් විවේචන නිසාත්, සියදිවි නසාගැනීමේ තීරණය ඇය ඉක්මන් කරනවා. ආදරය කියන වචනයේ අර්ථයවත් නොදැන, හුදෙකලාභාවය නිසාම, දෙමව්පිය සෙනෙහස නොලැබුණු නිසාම, බොළඳ ජරේමයක කටුකබව අත්විඳින මෙම පහළොස් හැවිරිදි දියණිය එක්තරා මොහොතක තීරණයක් ගන්නවා. ඒ තමා දැඩි ලෙස ආදරය කළ, තම ආදරය නිසාම සියදිවිනසාගත් තම පෙම්වතා වෙනුවෙන් ඔහුගේ ලෝකයට යන්නට. තමන් නොකළ වරදකට 'අපේ පුතා මරාගත්ත පව්කාරී' යැයි දැඩි ආකාරයෙන් ඇනුම්බැනුම් එල්ල කරන ලෝකයාගෙන් මිදිය යුතු යැයි සියදිවි හානිකර ගැනීමට ඇය ස්ථිරවම තීරණයකට එළඹියා .

ඇය පැනක් කොලයක් ගෙන බොහොම සංවේදීව ලිපියක් ලියනවා. මගේ ආදරණීය පෙම්වතා නිතරම සිහිනෙන් ඇවිත් මට එයාගේ ලෝකයට එන්න කියලා අඬගසනවා. මේ ලෝකයේ මා වෙනුවෙන් සිටියේ ඔහු පමණයි. ඒ නිසා මම ඔහුගේ ලෝකයට යනවා. මේ විෂම මිනිසුන්ගෙන් මිදිලා ඔහු සමග සතුටින් ජීවත්වීමට.

දෙවැනුව ඇය සටහන් කරනවා, නොකළ වරදකට මට චෝදනා කරන මේ සමාජයේ තවදුරටත් ජීවත්වෙන්න බෑ. මම මගේ පෙම්වතා ළඟට යනවා. මම මැරුණට පසුව මගේ දේහය සහිත පෙට්ටිය මත මල්වට්ටි දෙකක් තබන්න. ඉන් එකක් මට. අනික මගේ පෙම්වතාට. මගේ දේහය වළදැමූ පසු එම වළ මත සුදු මල්ගස් දෙකක් සිටුවන්න. එකක් මගේ නමින්. අනික මගේ පෙම්වතාගේ නමින්.

බොහෝම සංයමයෙන්, කලබලකාරීබවකින් තොරව, තමාට චෝදනා කරන මිනිසුන් කෙරෙහි දැඩි කලකිරීමකින්, තම මියගිය පිංවතා සිටින ලෝකය කෙරෙහි දැඩි උපාදානයක් සකස් කරගෙන, ඉහත සටහන කොලයක ලියා සුරැකිව මේසයක් මත තබා, මව විදේශගතවීම හේතුවෙන් වසාදමා තිබූ තම නිවසට ඇතුළුවී බාල්කයකට ලණුපොටක් දමා සිය දිවි නසාගන්නවා. මේ සියල්ල සිද්ධවෙද්දී මෙම දියණියගේ මව සිටියේ විදේශගතව. ඉහත සිද්ධිය රටේ යම් ජර්දේශයක සිදුවූ අතිශයින් අවාසනාවන්ත, සත්ය සිදුවීමක්. මේ සිද්ධිය දැනගත් සෑම මනුෂ්‍යයෙක්ම අතිශය කම්පාවට පත්වුණා මේ යොවුන් වියේ දරුවා අකාලයේ මියයෑම ගැන.

දැන් ඔබට සිතෙන ආකාරයට, ඔබ කර්මය කර්මඵලය ගලපාගන්නා ආකාරයට දකින්න උත්සහගන්න මේ සියදිවි නසාගත් දියණිය කුමන ජර්තසන්ධියක් ලබන්න ඇතිද කියලා.

ඇය සියදිවිනසා ගැනීමට පෙර බොහෝම සංයමයෙන්, කලබලකාරී බවකින් තොරවයි අවසන් ලියුම ලියන්නේ. එම ලිපියෙන් ඇය කියනවා, ඇයට මියගිය පෙම්වතා සිහිනෙන් ඇවිත් අඩගහන බව. සුදුමල් වට්ටි, සුදුමල් ගස් ගැන කියනවා. ඇය කාටවත් දැඩි ආකාරයෙන් ද්වේශ කරන අයුරක් එම ලිපියෙන් හැඟෙන්නේ නැහැ. ඉහත කරුණු කාරනා ගලපාගැනීමෙන් ඔබ සිතන්නේ ඇය මරණින් මතු කුමන තැනක උපත ලබන්න ඇතැයි කියලාද?

දැන් පිංවත් ඔබ ඔබට දැනෙන ආකාරයට පිළිතුරක් සිතාගන්නාද?

ඔබ පිළිතුරක් සිතුවා නම් පහත සටහන කියවා එම පිළිතුර නිවැරදි දැයි දැනගන්න. ඔබේ පිළිතුර නිවැරදි නම් ඔබේ කර්මය, කර්මඵලය ගැන දැනීම නිවැරදි බව දැනගන්න. එහෙත් ඔබ ඔබට ලකුණු දෙන්න යන්න එපා. ලකුණු ගැනීමට ඇති කැමැත්ත අඩුකොට, ගුණාත්මක අවබෝධය දෙසටම යන්න. මෙම සටහනේ කරුණු පිංවත් ඔබ පිළිනොගන්නේ නම් එය ජර්තක්ෂේප කරන්න. පිළිගැනීමත් ජර්තක්ෂේප කිරීමත් ලෝක ධර්මයක් බව දකින්න.

එක් හික්ෂුවක් උතුම් සමාධියෙන් පසුවෙද්දී මේ මියගිය දියණියගේ නැවත උපත කිනම් ස්ථානයක සිදුවූවා දැයි අරමුණු කර බලනවා. එවිට හික්ෂුවට දර්ශනය වෙනවා හරි හතරැස් ගිනි ජාලාවක්. මේ ගිනිජාලාවේ ජර්මාණය ස්ථිරව කියන්න බැහැ. එය අඩි 10ක් දිගයි, අඩි 10ක් පළලයි කියලා ගත්තොත් ඒ ජර්මාණයටම පෙනෙනවා. එම ගිනි ජාලාව අඩි 100ක් දිගයි, අඩි 100ක් පළලයි කියලා ගත්තොත් එම ජර්මාණයට පෙනෙනවා. ඒ ස්වභාවය ආශ්චර්යයක්. දිගක්, පළලක් ජර්මාණය කරන්න බැහැ. මේ ගින්න තැඹිලිපාට සහ කහපාට මිශ්‍ර ගින්නක්. කිසිම දුමක්, අඟුරු කැබැල්ලක්, අළු ටිකක්, ඉතාමත් සියුම් වශයෙන් හෝ එම ගිනි ජාලාවේ පෙනෙන්නට නැහැ. කළු පැහැයත්, රතු පැහැයත්, නිල් පැහැයත් එම ගිනි ජාලාවේ පෙනෙන්නට නැහැ. ජර්මාණවර, ඉතාමත් ආලෝකමත් පිරිසිදු කහ සහ තැඹිලි පැහැති ගිනි දළු පමණයි. මේ ගිනිදළු අපිරිසිදු දේ පෙරාගත් පිරිසිදු ගිනිදළුයි. හික්ෂුව උතුම් සමාධියෙන් මේ දකින්නේ එක් ස්වභාවයක්.

ඒ කියන්නේ සියදිවි නසාගත් දියණිය මරණින් මතු නිරයේ ගිනි ජාලා මත උපත ලබා ඇති බවයි. මෙම සිද්ධියෙන් පැහැදිලිවන්නේ ඇය එම ගිනිදළු නිරයේ උපත ලබා අතිශය වේදනාත්මක දුකකට වැටී ඇති බවයි.

පිංචන් ඔබට දැන් ජර්ශනයක් මතු වෙන්න පුළුවන් මෙම පාසල් දියණිය සියදිවි නසාගැනීමට පෙරාතුව බොහෝම සංයමයෙන් සිය අවසාන ලිපිය ලියාපු කෙනෙක්. ඒ ලියන මොහොතේත් දරුණු ද්වේශයක් සිතේ තිබුණු බවක් ලිපියේ අදහස් තුළින් පෙනෙන්නේ නැහැ. එම ලිපියේ මල්වට්ටි ගැන, මල්ගස් ගැන සඳහන්ව තිබුණා. එහෙම සිතුවිලි සකස්වුණ කෙනෙක්ව කොහොමද මේ සා දරුණු නිරයකට වැටුණේ කියලා.

එම කාරණය පිංචන් ඔබ සතියෙන් සිහියෙන් යුතුව මෙහෙම තේරුම්ගන්න අවශ්‍යයි. ඇය අදාළ ලිපිය ලියන මොහොතේ තම මියගිය පෙම්වතා, තමාට ඔහුගේ ලෝකයට එන්න කියලා කලා කරනවා කියන තෘෂ්ණාව තුළ ඇති වූ සතුටින් තමයි සියදිවි නසාගැනීමට සූදානම් වෙන්නේ. තීරණය ගත්තාට පසුව පාළු ගෙදර වහලයට ලණුව දමලා තොණ්ඩුව සකස් කරන්නේත් බොහෝම කැමැත්තෙන්. පෙම්වතාගේ ලෝකය කෙරෙහි ඇති ජන්ද රාගය නිසාමයි. ගමේ මිනිසුන්ගෙන් එල්ල වන චෝදනා නිසා ඇති වන කලකිරීම මතින් තම පෙම්වතා සිටින එම ලෝකය කෙරෙහි ඇති ජන්දරාගය තවත් වැඩිවෙනවා. ඒ එම චෝදනා අභියස ඇය තව තවත් හුදෙකලා වූ නිසයි. මෙන්න මේ මනෝභාවයෙන් තමයි සිය කැමැත්තෙන්ම තොන්ඩුව ගෙලට දමාගන්නේ. තොණ්ඩුව ගෙලට දාගන්නේ සිය පෙම්වතා සිටින ලෝකයට යෑමේ තෘෂ්ණාවෙන්. නමුත් බෙල්ලට තොණ්ඩුව හිරවෙනකොට, එක් ක්ෂණයකින් මියයන්නේ නැහැ. ඇය දහලලා උගුරු දණ්ඩ කඩාගෙන ඕනේ මියයන්න.

තොණ්ඩුව බෙල්ලට දමා පහළට පැනීමත්, අවසන් හුස්ම පොදු නික්මීමත් අතර තිබෙන කාල පරාසය තුළ ඇය අත්විඳින්නේ මරණීය දරුණු වේදනාවක්. එම දැඩි මරණ වේදනාවේදී ඇයට මියගිය සිය පෙම්වතා පිළිබඳව තෘෂ්ණාවක් නොවෙයි සකස්වෙන්නේ. මරණීය වේදනාවෙන් තොණ්ඩුවේ එල්ලී වියරුවෙන් දහලනකොට තමා කෙරෙහිම තමාට ද්වේශයකුයි සකස්වෙන්නේ. තමාට එතැනට ඇද දැමූ තමාට වෛර කළ ඥාතීන්, ගම්වැසියන් ගැන ද්වේශයකුයි සකස්වෙන්නේ. ඒ වෙලාවට මල් වට්ටි, සුදුමල් ගස්, සුරංගනා ලොවක සිටිනවා යැයි සිතූ තම පෙම්වතා මතක්වෙන්නේ නැහැ. තමා කරගත් මෝහ මූලික ක්‍රියාව නිසා, තමා තුළම තමා කෙරෙහි ඇති වන්නාවූ ද්වේශය බොහෝම භයානක අකුසලයක්. මෙන්න මේ ද්වේශ සහගත අවසාන වූනි සිත නිසාමයි මරණින් මතු ඇය නිරයේ ගිනිජාලාව මත උපත ලබන්නට ඇත්තේ.

ඉහත පිළිතුර සමග දැන් පිංචන් ඔබ දැන් ඔබ මුළුත් අනුමාන කළ පිළිතුර හරිදැයි ගලපා බලන්න. පිංචන් ඔබ මෙවැනි යෞවන වයසේ අයෙකුගේ මරණයකදී හුහක් වෙලාවට ඒ අය සුගතගාමී ජීවිත ලබන බවයි විශ්වාස කරන්නේ. එම සිතුවිල්ල ඔබ තුළ ඇතිවන්නේ මැරෙන අයගේත්, මැරෙන්න භාවිතා කරන ක්රමවේදයේත්, මරණයට හේතුවන අභිසකභාවයත් නිසාමයි. නමුත් මෙම සිද්ධියෙන් පිංචන් ඔබට හොඳින් පැහැදිලියි එම මතය නිවැරදි නොවන බව.

හික්ෂුව එම දියණිය ස්ථිර වශයෙන්ම නිරයේ ගිනිදැල් මත අපාදුක් විඳින බව දැනගත් පසුව මෙවැනි දරුණු, වියරු අපා දුකක් අත්විඳීමට හේතුවූ, එවැනි දුකකට වැටීමට හේතුවූ කරුණු ඇගේ ජීවිතයට ඇතුළු වූයේ, ඇය අතීතයේ කුමන අකුසල කර්මයක් කළ නිසාද යන්න දැනගැනීමට ඇයගේ පෙර ජීවිතය, ඒ කියන්නේ පාසල් දියණියක්ව ඉපදීමට පෙර ජීවිතය කුමක් ද කියලා අරමුණු කර බලනවා.

එහෙම අරමුණු කර බලන්න හික්ෂුවට අවශ්‍ය වුණේ ඇය පාසල් දියණියක්ව ඉපදුණු ජීවිතයේදී, ඇයට ඉතා දරුණු ආකාරයේ අකුසල කර්මයන් තම ජීවිතය තුළින් විපාක දීමට සිදුවීම නිසයි. පළවෙනි කාරණය තමයි දුප්පත් පවුලක ඉපදීම, කුඩා කාලයේදීම තම පියා සියදිවි නසාගැනීම නිසා අභිමිච්ච, ඒ කියන්නේ පිය සෙනෙහස අභිමිච්ච, පාසල් වයසේදීම මවද විදේශගත වීම නිසා මව සෙනෙහසද අභිමිච්ච, ලාබාල වයසේදීම ජර්ම සම්බන්ධතාවක් ඇති කරගැනීම, කෙටි කලකින් එම පෙම්වතාද සියදිවි නසාගැනීම, සමාජයෙන්, ඥාතීන්ගෙන්, ගුරුවරුන්ගෙන් චෝදනා අපවාද එල්ලවීම, අවසානයේදී තමාගේ ජීවිතය තමා

අතින්ම නැති කරගැනීම පිණිස කරුණු කාරණා සකස්වීම ආදී මේ සියලු කාරණා අභමිඛයෙන් ඇයගේ ජීවිතයට පැමිණි දේවල් නොවේ.

ලොවතුරා බුදුරජාණන්වහන්සේ දේශනා කරනවා සත්වයා කර්මය දායාද කොටගෙන උපදී කියලා. කර්මය මගේකොටගෙන ජීවත්වෙයි කියලා. මේ කාරණයෙන් ඉතා පැහැදිලියයි, ඉහත ඇය මුහුණදුන් සියලු ජීවිත බාධක ඇගේ පෙර ජීවිත වල සිදුවූ අකුසලයන් බවට. ඒ නිසාමයි හික්ෂුව ඇයගේ පෙර ජීවිතය අරමුණු කර බලන්නේ. හික්ෂුවට අරමුණු වෙන්නේ ඇය පෙර ජීවිතයේදී භූත ස්වභාවයේ සත්වයෙක් ලෙස උපත ලබා සිටි බවයි. හික්ෂුවට ඉතා හොඳින්ම සමාධිය තුළදී දර්ශනය වෙනවා, අඩි 2 ක් පමණ දිගැති ශරීරයක් ඇති කුඩා බෝනික්කකුගේ ස්වරූපය සහිත කොණ්ඩය කරලේ දෙකකට ඉතා හොඳින් ගොතා බැඳ ඇති ගැහැණු ළමා රූපයක් හිස් අවකාශයේ පාවෙමින් මෙම භූත ගැහැණු දරුවා සිටින්නේ. ඇය ඇස, කණ, නාසය, දිව, මන, කය කියන ආයතන හය සහිත සත්ත්වයෙක්. නමුත් දෙපා බිම තබාගෙන නොවේ ඇය සිටින්නේ. භූත ස්වභාවයේම පාවෙන ළමා ගැහැණු ස්වරූපයේ සත්ත්වයෙක්. එම භූත ස්වභාවයේ සිහිති දැරිය අරමුණුවීමෙන් පසුව හික්ෂුව ඇගේ ඊටත් පෙර ජීවිතය අරමුණු කර බලනවා. මොකද මෙතෙක් හික්ෂුවට අරමුණු වුණේ නැහැ ඇය අතීතයේ කරන ලද අකුසල් විපාකය කුමක්ද කියලා. එම නිසාමයි භූත ස්වභාවයට පෙර ජීවිතය අරමුණු කර බලන්නේ.

එම අවස්ථාවේ උතුම් සමාධියේදී හික්ෂුවට අරමුණු වෙනවා වයස අවුරුදු හතේ පමණ ගැහැණු දැරියක්. දැන් පිංවත් ඔබ හොඳින් සිතන්න මේ මොහොතේ ඇය අපායේ ගිණිදළු අතර දුක් විඳින නිරි සතෙක්. ඊට පෙර ජීවිතය භූත ස්වභාවයේ පාවෙන ළදැරියක්. ඊටත් පෙර ජීවිතයේදී ඇය වයස අවුරුදු 7 ක පමණ වන මනුෂ්‍ය දියණියක්. තවමත් මුළුත් සඳහන් කළ විපාකයන්ට හේතුවූ බරපතළ අකුසල කර්මය හෙළිවුණේ නැහැ. මෙම දියණියගේ ජීවිත 4 ක් අරමුණුවෙලාත්..... නැවතත් හික්ෂුව අරමුණුකර බලනවා වයස අවුරුදු 7 පමණ දැරියක්ව සිට මියයෑමට පෙර ජීවිතයේදී ඇය ලබා තිබූ ජීවිතය කුමක්ද කියලා. ඒ කියන්නේ ඇය පිළිබඳව 5 වැනි ආත්මභාවයත්.. අන්ත එතැනදී තමයි හික්ෂුවට ඉහත සියදිවි නසාගැනීමට හේතු සකස්වූ, දෙමාපියන් අහිමිවීමට හේතු සකස්වූ, පෙම්වතා සියදිවි නසාගැනීමට හේතු සකස්වූ අකුසල් කර්මය අරමුණු වෙන්නේ.

ඇගේ එම ජීවිතයේදී වයස අවුරුදු 25ක පමණ කාන්තාවක් ලෙසින් හික්ෂුවට අරමුණු වෙනවා. සමාධියේදී දුටු එම කාන්තාවත් දරු ගැබක් කුසේ දරාගෙන සිටින කාන්තාවක්. ඇය සිය දැනින් කුස මිරිකමින් තම කුසේ සිටින දරුවා ගබ්සා කරනවා. හික්ෂුවට හොඳින් දර්ශනය වෙනවා ඇය ගර්භාෂය දැනින් පොඩි කරන ආකාරය. මෙතැන තමයි මේ දරුණු අකුසලයේ ආරම්භය.

දැන් අපි එතැන ඉඳලා පහළට එමු. මනුෂ්‍ය ලෝකයේ කාන්තාවක්ව ඉපිද තමාගේම කුසේ ඇතිවූ කලල රූපය ගබ්සාකර, මරා දමනවා. එම අකුසලය නිසා නැවත මනුෂ්‍ය ලෝකයේම මිනිස් දියණියක්ව ඉපිද වයස අවුරුදු 7 දී පමණ අඩු වයසින් මියයනවා. වයස අවුරුදු 7 දී අඩු ආයුෂින් මියයෑමේදී ශක්තිමත් කුසල් අකුසල් සිතක් සකස් නොවීම නිසාම භූත ස්වභාවයේ පාවෙන භූත දැරියක්ව ඉපදෙනවා. එම භූත දැරිය කුමක් හෝ පිනක් අනුමෝදන්ව නැවත දුප්පත් මවකුසක දැරියක්ව උපත ලබනවා. මේ ලැබූ උපත තමයි පාසල් දැරියක් ලෙසින් දිවිනසාගත් දියණිය.

ඉහත සටහනේ ජීවිත 5ක් පිළිබඳ කථාවක් කියවෙනවා. ඒ කියන්නේ මෙයට ජීවිත 4 කට පෙර ඇය ලැබූ ඒ කාන්තා ජීවිතයේදී තමාගේ දරුගැබ තමා විසින්ම විනාශකර මරාදැමීම නිසා එහි අකුසල් විපාකය, ජරාණසාත අකුසලය ජීවිත 4 ක් පසුවටත් විපාක දෙමින් පැමිණ අවසානයේ එම අකුසලය විසින්ම ඇතිකරන විපාක හේතුවෙන් ඇයව නිරයේ ගිණිදළු මතට ඇද දමනවා. තමගේ කුසේ සිටින හයක් හතරක් නොදන්නා ලේ කැටි දරුවා තමා විසින්ම ගබ්සා කිරීමට ගැලපෙන ආකාරයටමයි ඇයට කර්මය විපාකදෙන්නේ අකුසලයේ ජරතිබ්බිභයමයි. විපාකයේ වෙනසක් නැහැ. සම්බුදු වදන ඉතා හොඳින්

අර්ථවත් වෙනවා. තම කුස උන් දරුවා මරාදැමීම නිසා ඊළඟ ජීවිතයේදී වයස අවුරුදු 7 තරම් අඩු ආයුෂින් මිය යනවා. නැවත භූත ස්වභාවයේ සත්වයෙක්ව උපදිනවා. ඊළඟට මේ රටේ දුෂ්කර පෙදෙසක දුප්පත් අම්මා කෙනෙකුගේ මව් කුසේ ඉපදෙනවා. පුංචි කාලෙම තාත්තා සියදිවි නසා ගන්නවා. අම්මා ඇත්වෙනවා. පෙම්වතාද දිවිනසා ගන්නවා. සමාජයේ අපවාද, වෝදනා නැගෙනවා. අවසානයේ තමාත් සියදිවි නසාගෙන අපායේ ගිණිදළු මත අකුසල් විපාකය විඳිනවා. බලන්න, මෙයට ජීවිත 4 කට පෙර තම දරුගැබේ සිටි දරුවා මරාදැමුවා වගේම පියාත්, පෙම්වතාත්, අවසානයේ තමාත් සියදිවිනසා ගන්නා ඉරණමකට ලක්වෙනවා. මේ සිදුවීම් වල දුක පීඩනය තමා විසින් දරාගන්නවා.

දැන් පිංවත් ඔබට ජේනවාද අකුසල් විපාකවල බරපතලභාවය. එය විපාක දෙමින් පැමිණෙන දුර. පිංවත් ඔබ ජීවත්වන සමාජයේ ගබ්සාව කියන අති අමානුෂික මනුෂ්‍ය සාතනය නීතිගත කරන්න කියලා රාවයන් ඇසෙනවා නේද? ගබ්සාවක් සිදුකරන ආයතන අපරමාණුව රට තුළ ක්‍රියාත්මක වෙනවා නේද? මේවා නැති කරන්න පුළුවන් දේවල් නොවේ. මාරයාගේ ලෝකයේ කාමයේ, රාගයේ අස්වැන්න තමයි මේ ගබ්සාව. මනුෂ්‍යයාගේ සිත කාමයෙන් රාගයෙන් මත්වෙන්න මත්වෙන්න අස්වැන්න බහුල වෙනවා. සක්‍රිය වෙනවා. ඒකයි මේවා ලෝක ධර්මයන් කියලා සටහන් කළේ. මෙම සටහන කියවන ඔබ හික් මෙන්න. ජීවිතයේ කවදාවක්වත් ඉහත අකුසලය සිදුනොකරන බවට සිතාගන්න. අසම්මත දරුගැබක් ඔබට ලැබුණොත් එය මරා නොදමන්න. ලෝකයා අවමන් කරපුවාවේ. නින්දා කරපුවාවේ. ගල් ගැසුවාවේ. තෙරුවන් කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාවෙන් එම දරුවා ඔබ හදාවඩාගන්න. එම දරුවාට මෙත්තරිය කරන්න. එහෙම කළොත් ඔබට ලෝකයාගෙන් අපවාද නින්දා පැමිණේවි. නමුත් එසේ කිරීමෙන් ඔබව නිරයට නොවැටෙන බවට ලොව්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ සහතිකයක් දෙනවා.

පිංවත් ඔබ ලොව්තුරා බුදුරජාණන්වහන්සේ පෙන්වූ පාර අමතකකොට, තෙරුවන් කෙරෙහි ඇති විශ්වාසයෙන් තොරව, ලෝකයාගෙන් නැගෙන අපවාද නින්දා වලට බියෙන් එම දරුගැබ මරාදැමුවොත් යම් දවසක නිරයේ වියරු ගිනිදැල් මතට පතිතවන බවට හොඳම උදාහරණය ඉහත සටහන තුළ තිබෙනවා. කැමති දේ ඔබ තෝරාගන්න. ශීලයේ අර්ථය ජීවිතයට එකතුකොටගෙන ඉහත අවදානමින් පිංවත් ඔබ මිඳෙන්න. තෙරුවන් කෙරෙහි ඇතිකරගන්නා අවල ශ්‍රද්ධාවත්, දන්දීම තුළින් ඇතිකරගන්නා අත්හැරීමේ ශක්තියෙන් මෙන්ම මේ සියල්ල තුළින් මෝදුවන මෙත්තරි ශක්තියෙන් ඉහත සතර අපායේ අවදානමින් ඔබව මුදුවන ලොව්තුරා බුදුරජාණන්වහන්සේ පෙන්වාදුන් මාර්ගයට පිංවත් ඔබ පියනගන්න.

4. බෞද්ධ පිංචතුන්ගේ 'ජනජරිය පැනය' (මස් මාංශ අනුභවය - 1)

වර්තමාන සමාජය තුළ බෞද්ධ ජනතාවට ගැටලුවක් තියෙනවා. ඒ තමයි මාංශ, නිර්මාංශ ජරණය. මේ ජරණය දැඩි දෘෂ්ඨියකයට ගෙන සමහර පිංචතුන් තම මතයට විරුද්ධ කාණ්ඩයට එරෙහිව හැසිරෙනවා. කොහොම වුණත් සත්ව හිංසාවත්, සත්ව ඝාතනයත් නැවතිලා, මස් අනුභවය නිසා සෑදෙන සමහරක් රෝගවලින් තොරවෙලා, සමාජයේ මෙතරි කරුණාව නිරෝගීභාවය පිරි ඉතිරි ගියොත්, එය මොන තරම් සුන්දර දෙයක්ද.

එවැනි පරිසරයකදී ඔබට වටලප්පමක්, කේක් කැබැල්ලක්, කට්ටි එකක් අනුභව කරන්න පුළුවන් බියෙන් සැකෙන් තොරව.

ඒ වගේම රටේ සිටින හරක්, එළුවෝ, උරුරු, කුකුලෝ ගහණය වැඩිවෙලා ඒ හේතුවෙන් හටගත් රෝග කාරක වසංගතයන් මිනිස් ජරණව විනාශකොට දමන්නත් පුළුවන්. මෙවැනි සමාජයක් සිහිනයක් මිස යථාර්ථයක්නම් වෙන්න බෑ.

ලෝකය ගොඩනැගිලා තිබෙන්නේ හේතු ධර්මතාවයන් අනුව. ඒ නිසා පැවැත්ම සකස්වෙන්නේ මෝහ මූලික ලෝකය තව තවත් පුළුල් වෙන දිශාවටමය. අවිද්‍යාව තුළම උපන් අධියාපනය තම සුවච කීකරු ගෝලයන් හැඩගස්වන්නේද, අවිද්‍යා ගුරුකුලයේ ස්ථිර පැවැත්ම උදෙසාය. මෙතැනදී තිරිසන් සත්ත්වයාද, මනුෂ්‍යයාද යන්න ජරණයක් නොවේ. වැදගත් වන්නේ තම ගුරුකුලයේ පැවැත්මයි. සංවර්ධනයයි. අවිද්‍යා ගුරුකුලයේ ඉලක්කය, අරමුණු යනු උපදින හැම මනුෂ්‍යයෙකුම මරණින් මතු, මිථ්‍යාදෘෂ්ඨික මනුෂ්‍යයෙක්, ජරේතයෙක්, තිරිසන් සතෙක්, නිරිසතෙක්, අසුරයෙක් කිරීමය. මෙතෙක් ඔවුන්ගේ ජරගති වාර්තාව, ඉලක්ක ඉක්මවා අනාපේක්ෂිත ජරගතියක් වාර්තාකොට ඇත.

සැබෑ ධර්ම මාර්ගය කොන්චී යන අනාගතයේදී, අවිද්‍යා ගුරුකුලයේ සැලසුම්කරුවන්, ලෝකය සැලසුම් කරන්නේ මනුෂ්‍යයාත්, තිරිසන් සතාත් සත්වයින් දෙදෙනෙක් වශයෙන් සිතා නොව, එක සත්වයෙක් වශයෙන් සලකමින්ය. බුද්ධෝපත්ති කාලයක ලබන මනුෂ්‍යය ජීවිතයත්, තිරිසන් සත්වයාත් අතර වෙනස ඔවුන් නොහඳුනයි. එහෙයින් අනාගත ලෝකයේ උපදින මනුෂ්‍යයා තිරිසන් සතාසේම, තම අම්මා, තාත්තා, පුතා, දුව නොහඳුනන පිරිසක් වනු ඇත. ඔවුන් හඳුනනු ඇත්තේ තිරිසන් සත්වයා සේම කාමය, අභාර සහ ආරක්ෂාව පමණක්ම වනු ඇත. මේ බිහිවන ලෝකය අවිද්‍යා ගුරුකුලයේ ඉලක්කගත ලෝකයයි. ඔවුන් එම ලෝකයට "නිදහස් ලෝකය" යන නම්බුනාමයද පටබදිනු ඇත.

එවිට ඔබ සීමා මායිම් නැති "නිදහස් ලෝකයේ" නිදහසේ ජීවත්වන මිනිසුන්ය. සිරිත් විරිත්, වාරිත්ර අවශ්‍ය නැත. ඒවායින් නිදහස්ය. අවිද්‍යා ගුරුකුලයේ මේ ඊනියා නිදහස යනු ඔබව සතර අපායට වේගයෙන් පියමංකරවන නිදහසයි. දුක තීවර කරවන මාර්ගයේ නිදහසයි. අනාගත ලෝකයේ කවදාහරි දිනක සිදුවන කල්ප විනාශයත්, ලෝක විනාශයත් හා ඊට පෙර සිදුවන විකෘතිය යනු, ගුණධර්ම පිරිහී ගිය, එකිනෙකා ඇනකොටාගන්නා පිරිසක් විය යුතුය. තන්හා, මාන, දිට්ටියෙන් පිරි ගිය පිරිසක් විය යුතුය. රාග, ද්වේශ, මෝහයෙන් පිරිහී ගිය පිරිසක් විය යුතුය. අවිද්‍යා ගුරුකුලය මේ ගොඩනගමින් පවතින්නේ එම සමාජ පසුබිමයි. අවිද්‍යා ගුරුකුලය යනු මෝහයෙන් බරින, "ලෝකය සැපය" "ලෝකය නිත්යය" යන මූලාවෙන් ඇතිවන මනුෂ්‍ය සිතමය. ඒ සිත නිසා අපි සැවොම මේ ගුරුකුලයේ ඒජන්තවරුය. සාමාජිකයෝය. එහෙයින් සද්ධර්මය පවතින වර්තමානය ඔබ කළ යුත්තේ අනාගතයේදී බිහිවන විෂම, දුක පිරි

ලෝකයෙන් ඉක්මනින්ම නිදහස්වීමය. මේ මොහොතේ ඔබට විවරව ඇති එම නිදහස්වීම අනුරන එක් මාර්ගයකි මේ මාංශ නිර්මාංශ ජර්ණය.

සැබැවින්ම මේ ජර්ණය සුන්දරය. ශීලය පැත්තෙන්, කැපී පෙනීමෙන් ඉහළය. ඉලක්කගත පිරිසේ ආකර්ශයනය ජර්ණය. එහෙත් කණගාටුවෙන් වුවද කිව යුත්තේ ඔබ අල්ලාගෙන සිටිනුයේ සම්මා සම්බුද්ධ දේශනාවට පටහැනි අන්තයක් බවය. ආමගන්ධ යනු මස් මාළු වල පිළිගඳ නොව, තම කෙළෙස්වල ගඳ බව ආමගන්ධ සුන්දරයේදී ලොවතුරා බුදුරජාණන්වහන්සේ පැහැදිලිව දේශනා කර ඇත. ඔබ තවමත් ලොවතුරා බුදුරජාණන්වහන්සේ දේශනාකොට වදාළ ධර්මයන් නොපිළිගන්නේ නම්, ඊට විරුද්ධ අර්ථයන් සපයන්නේ නම්, තවමත් ඔබ තෙරුවන් සරණ නොගිය අයෙකි.

හික්ෂුව මේ සටහන ලියන මොහොතේ වැඩසිටින්නේ හම්බන්තොට දිස්ත්‍රික්කයේ කුටියකයි. මේ ජර්ණයේ විශාල වශයෙන් හරක් ගාල් ඇත. එක් රංචුවක හරකුන් සියය දෙසිය සිටිනවා. මේ හරක් වැව පිටිවල, වෙල් ලියැදිවල රංචු වශයෙන් හැසිරෙනකොට, එක රංචුවට වැනිරි ගිමන්හරිනකොට, මේ පාරේ එහා මෙහා යන දේශීය, විදේශීය සංචාරකයන් ඒ දර්ශනය දැකලා හරි තෘප්තියක් ලබනවා. ආශ්වාදයක් ලබනවා. වාහන නවතාගෙන බලා සිටිනවා. නමුත් ඔබ මේ දැකලා තෘප්තීමත් වන, ආශ්වාදය ලබන දර්ශනය යටින්, ඔබට නොපෙනෙන බේදවාචකයක් තිබෙනවා. ඔය හරක් රංචුවල වයසට ගිය එළදෙනුන් සහ සාමාන්ය තරුණ වයස ඉක්මවූ පිරිමි සතුන් නැහැ. රංචුවේ බෝවීම උදෙසා පිරිමි සතුන් දෙනුන්දෙනෙක් විතරයි සිටින්නේ. ඔය හරක් රංචුවල ඔබ දකින්නේ තරුණ, මධ්‍යම වයසේ පසුවන එළදෙනුන් සහ පැටවුන් පමණයි. වැඩිහිටි, පැටවුන් නොලබන එළදෙනුන් සහ පිරිමි සතුන් මසට විකුණනවා. හැබැයි සමහර කෙනෙක් එහෙම නොකරනවාත් වෙන්න පුළුවන්.

බලන්න ඔබ ආශ්වාදය ලබන දර්ශනය යට මොනතරම් දුක්ඛිත කථාවක් සැඟවිලා තිබෙනවාද කියලා. ඔබ ඔය දැකලා ආශ්වාදය ලබන හැම සතෙක්ම වගේ අනාගතයේ දවසක මසට විකිණෙනවා. මෙන්න මේ සිද්ධියට සමානය ඔය මස් මාංශ ජර්ණයත්. බාහිරින් මේ ජර්ණය හොඳ ඉල්ලුමක් ඇති, ආකර්ශනීය, ජනප්‍රිය මාතෘකාවක් වුවද, මේ මස් මාංශ ජර්ණය තුළ, ඔබට නොපෙනෙන අති භයානක බේදවාචකයක් සැඟවී පවතිනවා. ඒ බේදවාචකය තමයි, සතර අපායෙන් ඔබ නිදහස ලබන තීරණාත්මක ධර්මතාවය වන, සක්කාය දිට්ඨිය, මමත්වයේ දැඩිභාවය, මේ මස් මාංශ ජර්ණය නිසා, ක්ෂය වීමේ පැත්තට නොගොස්, වර්ධනය වීමේ ස්වභාවයට පත්වීමයි. "මම නිර්මාංශයි" "මම සිල්වත්", "අනෙක් අය දුසිල්වත්" "මගේ කුස සුසාන භූමියක් නොවේ" මේ ආදී දෘෂ්ඨිත් නිසා තණ්හාවත්, මාන්තයත්, තමා කෙරෙහි නිරතුරුවම වර්ධනය කරගන්නවා. ධර්ම මාර්ගයට පටහැනි දෘෂ්ඨිත් මගේ කරගන්නවා. මේවා තුළින් වැඩෙන්නේ මමත්වයේ දැඩිභාවයමයි. ඔබ නිහතමානීව හොඳින් සිතන්න. ඔබට තේරුම් ගන්න බැරි වෙන්නේ නැහැ. ඔබ දක්ෂයි.

5. මෙමත්රිය අනුභවකර මස් මාංශ නොකෑමෙන් පලක් වේද? (මස් මාංශ අනුභවය - 2)

එක්තරා ගිහි පිංවතෙක් හික්ෂුවගෙන් ඇහුවා 'භාමුදුරුවෝ මස් මාංශ අනුභවය ගැන ඔබ වහන්සේ දරන අදහස මොකක්ද?' කියලා. එම පිංවතාට හික්ෂුව දුන්න පිළිතුර මෙහි සඳහන් කරනවා. ඔබ ගිහි පිංවතෙක් නිසයි හික්ෂුව මෙහෙම පිළිතුරක් දෙන්නේ. හැබැයි මේ පිළිතුර සමාජයේ සැමටම එකඟ නැහැ. එම පුද්ගලයා ලබා ඇති ධර්මාවබෝධය මත, පිළිතුරේ ස්වභාවය වෙනස් වෙනවා. හික්ෂුව ගිහි කාලයේදී පැවිදිවීමට පෙරාතුව වසර 5ක් පමණ මස් මාලු අනුභව කළේ නැහැ. ඒ කාලයේ මස් මාලු අනුභව කරනකොට ඒ සනා මැවිලා පෙනෙනවා. උදාහරණයක් කීවොත්, කුකුල් මස් අනුභව කරනකොට කුකුලා මැවිලා පෙනෙනවා. ඒ නිසා මස් මාලු අනුභවයෙන් වැළකී සිටියේ බොහොම කැමැත්තෙන්. හැබැයි මාංශ අනුභව කරන අය විවේචනය කරන්න ගියේ නැහැ. නිර්මාංශ බව ලෝකයට පෙන්වීමට ගියේ නැහැ. කැමට ගත්ත ආහාර පිභානේ මස් මාලු බෙදලා තිබ්බොත්, එය පිභානේ පැත්තකට කර ආහාර අනුභව කළා. ගිහි කාලයේදී, මහා සංසරත්තය උදෙසා දන්දෙන අවස්ථාවලදී දානයට මස් මාංශ පූජා කළා. නිර්මාංශ වුවද ඒ හේතුවෙන් දෘෂ්ටියක් හෝ අන්යයන්ගේ කැමැත්ත හෙළා දැක්කේ නැහැ.

හික්ෂුව පැවිදිවීමෙන් යම් කලකට පසුව මේ තත්ත්වය වෙනස් වුණා. මේ මොහොතේ මේ ජරණය අසන්නේ පිංවත් ගිහි මහත්තයෙක්. කවුරුත් හෝ ධර්ම මාර්ගයේ ගමන්කිරීමට අවතීර්ණ වනවිට මුලින්ම සිටින්නේ පාතශ්ඡන ස්වභාවයේ. දෙවැනිව සෝවාන් මාර්ගය තුළ. මේ ජරණ අහන පිංවතා ඉහත ස්වභාවය නියෝජනය කරන නිර්මාංශ පුද්ගලයෙක්. එහෙම ස්වභාවයේ අයෙකුට අපි අවවාද කළොත් 'ඔබ මස් මාලු බිත්තර අනුභව කළ යුතුයි. ඒවා නොකෑම වැරදියි' කියලා , අපි එම පිංවතාට කරන්නේ ලොකු වරදක්. ඔහු කෙරෙහි අනුකම්පාවෙන් තොරවීමක්මයි. ඒ වගේම එම පිංවතා, තමා නිර්මාංශව ජීවත්වෙමින් , අනුනට ද ඒ ගැන දේශනා කිරීම, පෙළඹවීම වරදක් නැහැ. මොකද තවම ඒ පිංවතුන්ගේ ස්වභාවය සෝවාන් මාර්ගයේ පෙරට යන ස්වභාවයයි. අනාගතයේ යම් දිනෙක මේ පිංවතුන් සෝවාන් ඵලය අවබෝධ කරගැනීමට නම් තෙරුවන් කෙරෙහි අවල ශ්රද්ධාව, ආර්යකාන්ත ශීලය තම ජීවිතවලට ගලපාගැනීම අත්යවශ්ය සාධකයක් වෙනවා.

තමාට සිතෙනවා නම්, මස් මාංශ අනුභව නොකිරීම නිසා තමා තුළ මෙමත්රිය කරුණාව වර්ධනය වන බව, එම පිංවතා නිර්මාංශව සිටීම වරදක් යැයි හික්ෂුව මොනව හේතුවක් නිසාවත් කියන්නේ නැහැ. හැබැයි මෙතැනදී නිර්මාංශභාවය රකින පිංවතුන් සමහරෙක්ගෙන් නොදැනුවත්භාවය නිසා ලොකු වරදක් වෙනවා. තමාට නිර්මාංශ වීමට අවශ්යනම්, එය කළ යුත්තේ තමා තුළ මෙමත්රිය කරුණාව වැනි ධර්මයන් තව තවත් ශක්තිමත් කරගැනීමටත්, ඒ තුළින් තෙරුවන් කෙරෙහි අවල ශ්රද්ධාව, ශීලය ශක්තිමත් කරගැනීමේත් පරමාර්ථයෙන්මය. එසේ නොමැතිව, තමා වර්ණනා කරගැනීම උදෙසා අනුන්ව හෙළාදැකීමට නොවේ. මෙතැනදී ඔබ තුළ වැඩෙන්නේ මෙමත්රිය කරුණාව නොවේ. තමා කෙරෙහි මාන්තය, තන්හාව, දිට්ඨියයි. මේ නිසා ඔබ විරුද්ධ මතය සමග ගැටෙනවා. එතකොට ඔබේ මෙමත්රියට මොකද වෙන්නේ. සියලු සත්වයෝ සුවපත් වේවා කියන සම්බුදු වදනට මොකද වෙන්නේ. ඔබ තිරිසන් සතුන්ව සුවපත් කරගැනීමට ගිහින්, තිරිසන් ලෝකයෙන් මිදී, මේ බුද්ධොපාද කාලයේ උතුම් මිනිසන් බවක් ලැබූ පිංවත් මනුෂ්යයන්ව, ගිහි පැවිදි උතුමන්ව විවේචනය කරනවා. ගැටෙනවා. තිරිසන් සතුන්ගේ නිදහස උදෙසා පෙනී සිටින ඔබ, උතුම් මනුෂ්යයාගේ නිදහස සීමා කරනවා. මෙවැනි තත්ත්වයක් තුළ ඔබ මේ ධර්ම මාර්ගයේ කෙසේ නම් පෙරට යන්නද?

ඔබට ලෝකය හදන්න බැහැ. ලෝකයාව දුකෙන් මුදවන්නත් බැහැ. තිරිසන් ලෝකයේ සතෙකු ව ඉපදීමට හේතුව, එම කර්මය කර්මඵලයන් විඳීම වළක්වන්න අපිට බැහැ. ඔබ නිර්මාණව සිටිමින් ඉන් ලබන ශක්තිය, තන්හාව මාන්තය සහ දිවියට හීන කිරීමට ඉඩනොදී ධර්ම මාර්ගයේ පෙරට යන්න. මෙයින් අදහස් වෙන්නේ නැහැ, මස් මාංශ අනුභව කරන අයට ධර්ම මාර්ගයේ ඉදිරියට යන්න බැහැ කියලා. මස් මාංශවලට ඇලුන කෙනෙකුට වඩා, වේගවත් ගමනක් දෘෂ්ටිගත නොවූ නිර්මාණ කෙනෙකුට ධර්ම මාර්ගයේ තිබෙනවා. ඒ වගේ ම දෘෂ්ටිගත නිර්මාණ පුද්ගලයෙකුට වඩා, මස් මාංශ අනුභව කරන මධ්‍යස්ථ පුද්ගලයෙකුගේ ධර්ම මාර්ගයේ ගමන වේගවත් වෙන්න පුළුවන්. මෙය බලපාන්නේ පුද්ගලයාගේ ඇලීමේ ගැටීමේ ස්වභාවය මතයි.

පිංචත් ඔබ වැරදි අර්ථකථන ගන්න එපා. මස් මාංශ කෑමත්, නොකෑමත්, ධර්මාවබෝධය ලැබීමත් අතර සම්බන්ධයක් තිබෙනවා කියලා. භික්ෂුව මේ සටහන පුරාවට කියන්න උත්සහ කළේ, සෝවාන් මාර්ගය තුළ ගමන් කරන පිංචතුන් අභිංසක සතුන් කෙරෙහි මෙන්ම, මස් මාංශ අනුභව කරන මනුෂ්‍යයන් කෙරෙහිත් මෙමන්රිය කරුණාව පෙරදැරි කරගෙන කටයුතු කළහොත්, ඔබේ ධර්ම මාර්ගයේ ගමන ඉක්මන් වන බව පමණයි.

පිංචත් ඔබ මස් මාංශ අනුභව කළින්, ඊට වඩා ශක්තිමත් යමක් අල්ලාගන්නේ නම්, මස් මාංශ සම්බන්ධයෙන් කළ ඒ අනුභව දුක පිණිසම හේතුවන්නේය. භික්ෂුව මෙහිදී පැහැදිලි කරන්නේ මස් මාංශ කැපද, අකැපද කියන කාරණය නොවේ. භික්ෂුවට මේ සම්බන්ධව මතයක් නැහැ. මතයක් කියන්නේ දෘෂ්ටියක්. සියල්ල අනිත්යවූ ලෝකයේ එක මතයක ඉන්න කාටවත්ම බැහැ. අපි යමක් දැඩිව අල්ලාගන්නානම් එතැන තියෙන්නේ අවිද්‍යාවයි.

භික්ෂුවගේ පාත්රයට කුමන තරාතිරමේ දායකයෙක්, ආහාරයක් පූජා කළත් එය මස්, මාලු, එළවළු, බත් වශයෙන් භික්ෂුව වර්ග කරන්නේ නැහැ. එය භික්ෂුවගේ කය පවත්වාගැනීමට ලැබුණු ආහාරයක් වශයෙනුයි භික්ෂුව දකින්නේ. භික්ෂුව අවබෝධයෙන් දකිනවා කුමන ආහාරයක් වුවත් අයිති වමනයට, රුධිරයට බව. ආහාරයත්, වමනයත්, රුධිරයත් අයිති සතර මහා ධාතුන්ට බව. ඕනෑම පිංචතෙක් ධර්මාවබෝධයෙන් පෙරට යනකොට, ඔබ ලබන අවබෝධය තුළින්ම ඔබට මේ ස්වභාවයන් පසක්කොට දේවි. නිරවුල්කර දේවි. ධර්ම මාර්ගය උත්සහවත්තව වඩා, ඔබ සතර අපායෙන් මිදුන අවස්ථාවක, ඔබේ වැඩෙන ජරඤ්ච විසින්ම මේ ජරඤ්චය ඔබට විසඳලා දේවි. ඒ පිළිබඳව අමුතුවෙන් ආයාසයක් ගැනීමට, අනුන්ගේ උපදෙස් ගැනීමට ඔබට අවශ්‍ය නැහැ. නමුත් ඉන් මෙහා මේ ජරඤ්චය ඇතිවීම සාධාරණයි. මන්ද මෙවැනි ජරඤ්ච මෙමන්රියේ, කරුණාවේ, ශීලයේ වේගයෙන් ඔබ ඉදිරියට එන, ඔබව සතර අපායෙන් මිදීම වළක්වන, පමාකරන මාර බලවේග හෙයිනි. ඔබගේ ජීවිතය මෙමන්රිය කරුණාවෙන් ශීලයෙන් ශක්තිමත් නම් ඔබ නිර්මාණවීම හේතුවෙන් ඔබගේ අදහසට විරුද්ධ අය සමග ගැටීමේ ස්වභාවයට ඔබ යන්නේ නැහැ. එහෙම කළොත් එතැන මෙමන්රියක් නැහැ. තිරිසන් යෝනියේ ඉපදෙන සතෙක් ඔබ මරණයෙන් බේරුවා කියලා, එම සතාගේ කර්ම විපාකයන්ගෙන් බේරාගන්න ඔබට බැහැ.

මෙසේ ඔබ ඔබේ අදහස දිනවීමට, සීමාව ඉක්මවා දෘෂ්ටිගත වුණොත්, ඔබ මස් මාලු බිත්තර කෑමෙන් වැලකුණත්, එස්ස ආහාර, මනෝ සංවේතනා ආහාර, විඤ්ඤාණ ආහාර කියන තුන් ආකාරය ආහාර බුද්ධි අයෙක් බවට පත්වුවහොත්, ඔබට ලෙහෙසියෙන් පහසුවෙන් පෙරට යා හැකිව ඇති මේ ධර්ම මාර්ගයේ ඔබ ආපස්සටමයි ගමන් කරන්නේ. ඔබ කැමති මස් මාංශ අනුභවයට ද, නිර්මාණව සිටීමටද, ඔබ ඔබේ ස්වභාවයෙන් සිටින්න. ලද දෙයින් සතුටුවන්න.

6. මස් මාංශ අනුභව කරන කුස සුසානයක් නම්

පිංවත් ඔබ මෙහෙම හිතන්න. මෙය සටහන් කරන භික්ෂුව දන් වළඳනවා. භික්ෂුවගේ පාත්රයේ තිබෙනවා පිසින ලද මාළු කැබැල්ලක්. දායක මහත්මයෙක් මේ මාළු කැල්ල දැක භික්ෂුවට කියනවා 'භාමුදුරුවනේ ඔබ වහන්සේ ඔය මාළු වළඳන එක පාපයක් නේද?' කියලා. මෙන්න මේ ගැටලුවට භික්ෂුව දකින පිළිතුර ධර්මයට අනුව මෙහි සඳහන් කරනවා.

භික්ෂුවගේ පාත්රයේ තිබෙන පිසින ලද මාළුවා, මේ මොහොතේ කොහේ හරි උපත ලබායි තිබෙන්නේ. සමහර විටෙක මනුෂ්‍යයෙක්, දෙවියෙක්, එසේත් නැතිනම් නැවත මාළුවෙක් වෙලාද ඉපදිලා ඉන්න පුළුවන්. එය ධර්මතාවයක්. භික්ෂුව දකින්නේ පාත්රය තුළ තිබෙන්නේ සතර මහා ධාතුන්ගෙන් සෑදුන මාළු නැමැති සංයුතියෙන් හැඳින්වෙන රූපයක් පමණයි. භික්ෂුව පරිච්ඡාද, පොළොස්, මැල්ලුම් දකින්නේ යම්සේද මාළු කැබැල්ලක් භික්ෂුව දකින්නේ එම අර්ථයෙන්මය.

පිංවත් ඔබ මාළු කැබැල්ල තුළ මාළුවෙක් දකිනවා නම්, මස් කැබැල්ල තුළ කුකුලෙක් දකිනවා නම් එය දැඩි ආත්මීය දෘෂ්ටියකි. අපි මේ ධර්ම මාර්ගයේ විර්යයෙන් ගමන් කරන්නේ තමා තුළත් සත්ත්වයෙක් පුද්ගලයෙක් නැහැය කියන කාරණය අවබෝධයෙන් හේතුවල ධර්මයන්ට අනුව දැකීමටය.

එමනිසා භවයේ කොතැනක හෝ නැවත උපත ලබා ජීවත්වන සත්ත්වයකුගේ, අතීත රූපය මගේ කොටගෙන දෘෂ්ටි කාන්තාරවල අතරමංවීම ඔබ නැවත නැවත උනන්දුවෙන් මෙනෙහි කළ යුතු කරුණකි. භික්ෂුවගේ පාත්රයේ තිබෙන මාළුවා කවරුන් හෝ ධීවර මහතෙක් විසින් මරන ලද මාළුවෙකි. එම මාළුව මරපු අයට එම සත්ව සාතන, සත්ව හිංසා අකුසලය අනිවාර්යයෙන්ම විපාක දෙනු ඇත. ඔය ආකාරයට සත්තු මරන අයමයි නැවත එය මාළු වෙලා උපදින්නේ. පිංවත් ඔබ ඔය නොදැනුවත් කම නිසා පෙනී සිටින්නේ, පෙර ජීවිතයේ මාළු මරලා එහි කර්ම විපාකයෙන් මේ ජීවිතයේ මාළුවෙක්ව ඉපදුනු සතෙක් වෙනුවෙන්. ඒ විදිහට මැරුම්කන්නයි ඒ සතා මාළුවෙක්ව ඉපදෙන්නේ. එම සතා දැලට හසු නොවුනා නම්, ලොකු මාළුවෙක්ට අසුවෙලා, ගොදුරුවෙලා ජීවිතය පූජා කරාවී. සත්ත්වයාගේ කුසල් පාලනය කරන්න ඔබට මට බැහැ. ඒවා ධර්මතාවයන්. හෙට පටන් රජය නීතියක් පනවලා මුහුදු තීරයේ මාළු ඇල්ලීම තහනම් කළොත් මුහුදේ මාළු ගහනය ශීඝ්රයෙන් වැඩිවේවි. තෝරු, මෝරු, තල්මසුන් වැනි විශාල මාළු සුවසේ සැපසේ පහසුවෙන් එම මාළු ගොදුරු කරගනීවි. පිංවත් ඔබ මාළු නොඇල්ලුවත්, පෙර කර්මය නිසා ආයුෂ අභවර වුණු මාළුවා, තව සතෙක්ට ගොදුරු වී මියයාවී.

පිංවත් ඔබට ඉන් පසුව සිදුවන්නේ තෝරු, මෝරු, තල්මසුන්ට නිර්මාංශ වීමට කියා බලකිරීමටයි. එය කළ හැකිද නොහැකිද යන්න පිංවත් ඔබම තීරණය කරන්න. භික්ෂුව සමග වීරසක වෙන්න එපා. මම අතීත අකුසල් සංස්කාර හේතුවෙන් තව මොහොතකින් මාවත් කවරුහරි මරාදමන්න පුළුවන්. එම නිසා ඉහත අදහසට පිංවත් ඔබ එකඟ නැතිනම්, එම අදහස අත්හැර දමන්න.

පිංවත් ඔබට නැවතත් මතක් කරමි. ඔබ කැමතිනම් නිර්මාංශව ජීවත් වෙන්න. කැමතිනම් මස් මාංශ අනුභව කරන්න. ඔබේ කැමැත්තට පටහැනි අයව විවේචනය කරන්න යන්න එපා. එසේ කොට අකුසල් රැස්කරගන්න එපා.

පිංවතුන්ලාගේ ඉන්ද්රිය ධර්මයන්ගේ වැඩිමේ ස්වභාවය විවිධයි. ඒ නිසා දෘෂ්ටි, මතවාද, පරස්පර අදහස් ඇතිවීම ධර්මතාවයක්. එහෙම නොවුනොත් තමයි පුද්ගලය. මතවාද දෘෂ්ටි වලින් ගහන ලෝකයේ පිංවත් ඔබ ධර්මයේ විවෘත ස්වභාවයට එන්න. ආත්මීය ස්වභාවයෙන් බැහැරව පටිච්ඡ සමුප්පන්නව ලෝකය

දකින්න. දැලට හසුවී මැරෙන මාළුවා මනුෂ්‍යයෙක්, දෙවියෙක්..... එසේත් නැතිනම් නැවත නිවර්තන ලෝකයේම උපත ලබනවා. ඒ මාළුවාගේ අතීත රූපය බදාගෙන අපි සන්ධුවෙනවා.

ඊළඟ කාරණය තමයි, මස් මාළු අනුභව කරන අයගේ කුස සුසාන භූමියක් කියලා නගන වෝදනවා. ඒ කියන්නේ පිංචතුවේ නිර්මාණව ජීවත්වෙන පිංචතුවේලාගේ කුස, සුවද දුම් සුගන්ධය වහනය වන රත්තරං ගුණාවක්ද? මස් මාළු කැවත් නොකැවත් පිංචතුවේ මේ කුස සුසාන භූමියක්ම තමයි. නිර්මාණ පිංචතාගේ කුසත් ලේ, සැරව, මේදය, වමනය, අසුවී, මුත්ර බොකු බඩවැල් වලින්මයි පිරිලා තිබෙන්නේ. නිර්මාණ පිංචතුවේ ඔබ සිතනවා නම් ඔබගේ කුස සුසාන භූමියක් නොවේය, එය රත්තරං ගුණාවක් කියලා පිංචත් ඔබලාට කවදානම් සතර සතිපට්ඨාන ධර්මයක්, අසුභයක් පිළිබඳ දැනීමක් සකස්වෙන්නද? මන්ද ඔබ සුඛ සංඥාවෙන්මයි මේ ජීවිතය දකින්නේ. මේ කය දකින්නේ. මගේ ශරීරය පිරිසිදුයි කියන නිත්ය සංඥාවමයි ඔබට වැඩෙන්නේ. අකුසල් සංස්කාර හේතුවෙන් මියයන සත්වයෙක් නිසා, පිංචත් ඔබ අහිමි කරගන්නා වූ ශාසනයේ අර්ථය මොන තරම් විශාලද.

ලොවතුරා බුදු සමීඳුන් දේශනා කළ ධර්මය ඉක්මවා යන්න එපා. එසේ වුවහොත් නිර්මාණ වුවද, මස් මාළු වලට කැදර වුවද එය ජරමාදයක්මය. නිර්මාණ වීම තුළත්, මස් මාළු අනුභවය තුළත් නිත්ය සැප ආත්මීය වශයෙන් දෘෂ්ඨිගත වෙන්න එපා.

කෙනෙක් මාස් මාළු කනවා ශරීරය නිරෝගී, ශක්තිමත් කරගන්න. තව කෙනෙක් නිර්මාණ වෙනවා ශරීරය නිරෝගී, ශක්තිමත් කරගන්න. මේ කාරණා දෙකේදීම ඔබ තුළ වැඩෙන්නේ ආත්මීය දෘෂ්ඨියක්. මේ සා ශ්‍රේෂ්ඨ බුදුදහමක් අභියස දෘෂ්ඨි කාන්තාරවල අතරමං වෙන්න එපා. පිංචත් ඔබ කල්ප සියක් කෝටි ගණනාවක සිට, මස් මාංශ අනුභව කරලා ඇති. සිංහයෝ, කොටි, කිඹුල්ලු, මාළු වෙලා අනුන්ගේ මස් අපි කොච්චර කන්න ඇතිද? ඔබේ මස් අනුන් කොච්චර කන්න ඇතිද? මස් මාංශ නිසා දෘෂ්ඨිගත වෙලා කොච්චර සතර අපායන්ට වැටෙන්න ඇතිද? බත්, පරිප්පු, පොළොස්, මැල්ලුම්, තණකොළ මොන තරම් කන්දරාවක් අතීතයේ අපි කන්න ඇතිද?

ඒත් අපි දෙගොල්ලන්ටම තවම සුගතියක් නම් වෙලා නැහැ. මැරෙන ලෙඩවෙන නැවත ඉපදෙන ස් වහාවයෙන්මයි සිටින්නේ. කෙනෙක් මස් මාංශ වලට කැමතියි. තව කෙනෙක් මස් මාංශ වලට අකමැතියි. කැමැත්තත් , අකමැත්තත් විදීම කියන ධර්මතාවයේ කාසියේ දෙපැත්ත වගේ. මේ දෙපැත්ත තුළින්ම ඔබ අල්ලාගන්නේ සංස්කාරමයි. සංස්කාර ඔබව රැගෙන යන්නේ භවයටමයි. මාළු කැබැල්ලක්, පරිප්පු හොද්දක් කරන විකාරයක හැටි බලන්නකෝ. මනුෂ්‍යයාව ඇද දමන මුලාව දෙස බලන්නකෝ. එමනිසා මින්පසු මාළු කැබැල්ල දෙස, පරිප්පු වියංජනය දෙස නොව, ඒවා කෙරෙහි ඔබ තුළ සකස්වෙන තෘෂ්ණාව දෙස බලන්න. තෘෂ්ණාවමයි දුක සකස් කරන්නේ. මේ ලැබුණු උතුම් ජීවිතයේදී ධර්මාවබෝධය, සම්මාදිට්ඨිය උදෙසා ගමන් කිරීමට අවශ්‍ය ජවය ශක්තිය ශරීරයට ලබාගැනීම උදෙසාම ආහාර අනුභව කරන්න. මාළු කැබැල්ල තුළ මාළුවෙක් නොව, පරිප්පු වියංජනය තුළ පරිප්පු නොව, ඒවා අසුවියක්, වමනයක්, මුත්රා කෝප්පයක්, රුධිරය කෝප්පයක් වශයෙන් දකින්න. ආහාරය කුමක් වුවද එහි ඵලය ආයුෂ, වර්ණය, සැපය, බලය, අනිත්‍ය බව සිතමින්ම, දකිමින්ම ඒවා ආහාරයට ගන්න. නිත්‍ය සංඥා, සැප සංඥා, ආත්මීය සංඥා මාළු නිසා ඇතිවුවද, පරිප්පු නිසා ඇතිවුවද ඒවා පිළිගද ඇති කෙළෙස්ම බව දකින්න.

7. මංගයට ඇලී, මාංගයට ගැටී තවත් මස් ගොඩක් දරාගෙනම ඉපදෙමුද?

මෙය සටහන් කරන භික්ෂුව හෙටත් උදෑසන පාත්රය රැගෙන ගමට පිණිසිපාතය වඩිනු ඇත. එහිදී පාත්රයට බත් ටිකකුයි පොල් සම්බෝල ස්වල්පයකුයි ලැබුණොත් ඇති. එය භික්ෂුවට හොඳටම ප්රමාණවත් පහුවදා උදෑසන දක්වාම. එය භික්ෂුව දකින්නේ බත් හෝ පොල් සම්බෝල හැටියට නොවේ. කය පවත්වා ගැනීමට ලැබුණු පිළිකුල සහිතවූ ආහාරයක් ලෙසය.

මස්, මාළු, බත්, පරිප්පු, පොලොස්.... මේවා මුලාවූ ලෝකයාට බඩ පිරෙන්න දෘෂ්ඨි සපයන මාර කෑම වට දෝරුවයි. මාරයාගේ වේටරලා රිදී බන්දේසියක තබා ඔබට පිළිගන්වන මාරයාගේ කෑම වටදෝරුව, විදීමෙන් බැහැරකොට ප්රත්‍යාවේක්ෂාවෙන් ආහාරයට ගන්න. ප්රත්‍යාවේක්ෂාව යනු මේ ශරීරයත්, ආහාරයත් දෙකම පිළිකුල් බව දකිමින්, ධර්ම මාර්ගයේ ගමන් කිරීම උදෙසා කය පවත්වාගැනීම අරමුණු කොට ආහාර ගැනීමයි.

පිංවත් ඔබගේ දිවට එස්සය වන ආහාරය මස් මාංශ වුවද, පරිප්පු වුවද, රසය-ගුණය පිං- පවි කියන සංඥාවන්ගෙන් මිදී අනිත්‍යයි කියන සංඥාවෙන් දකින්නට උත්සහ ගන්න. පිංවත් ඔබ ඒවා කෙරෙහි ඒවා කෙරෙහි ඇතිවන කැමැත්ත අකමැත්ත ඔබේ කර නොගෙන, ධම්මානුපස්සනාවට භාරදෙන්න. එවිට එස් සය නිත්‍යභාවයෙන් ගැනීම නිසා, දෘෂ්ඨියෙන් කිලිටුවන සිත විදර්ශනාවෙන් විනිවිද දකින්නට හැකිවේවි.

කොහොම ගත්තත් තිරිසන් සංඥා අනතුරුදායකයි. තිරිසන් ලෝකය යනු අකුසල කර්මයන්ගේ මව්බිමයි. අකුසල් මව්බිමේ ඉපදෙන සෑම තිරිසන් සතෙක්ම, පෙර ජීවිතයේ සත්ව ඝාතකයෙක්මයි. පාපකාරී ජීවිත ගතකළ එම සත්ත්වයින්ට තම අකුසල් සංස්කාර විපාක දෙන ධර්මතාවය අපට නවත්වන්න බැහැ. අපි සංස්කාරවලින් මිදෙන දිශාවටම ගමන් කරමු. පිංවත් ඔබ වියාපාර, රැකිරක්ෂා කරමින් පංචශීලය තම නිත්‍ය ශීලය හැටියට සමාදන්ව ජීවත්වෙන්න. ශීලයක් සමාදන් වීමට පෙර එම ශීලයේ ඇති වටිනාකම මෙනෙහි කොට ශීලය කෙරෙහි ගෞරවය සකස්කොට ගන්න. කිසිම අවස්ථාවක සිල්පදයක අර්ථයට අඩු තක්සේරුවක් දෙන්න එපා. ඔබට සිතෙනවානම් අද දවසේ අදාළ සිල්පදය කිට්ටුවේය කියලා, සමාදන් වන ශීල්පද කිට්ටු කරගන්නවාට වඩා, ශීලයට ඇති ගෞරවයෙන්ම එම සිල්පදය සමාදන් නොවී සිටීම යෙහෙකි. නිර්මාංශ වීම හෝ මාංශ අනුභවය සිල්පදයක් නොවන බව විශ්වාස කරන්න. බුදුරජාණන්වහන්සේ දේශනාකර වදාළ ධර්මය අකීකරු ආකාරයෙන් ගලපා නොගන්න. එසේ වුවහොත් නිරතුරුවම දෘෂ්ඨි මතවාදවල හිමිකරුවෙකු වීමට ඔබට සිදුවනු ඇත.

ලොවතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා මස් මාංශ වෙළෙඳාම, මිනිසුන් ඇතුළු සත්ත්ව වෙළෙඳාම, අවි ආයුධ වෙළෙඳාම, සුරා වෙළෙඳාම සහ වස විශ වෙළෙඳාම මිච්ඡා ආජීවය වශයෙන්. ඉහත කාරණයේ" අනිවර්තයෙන්ම මස් මාලු වෙළෙඳාම මිච්ඡා ආජීවයට අසුවෙනවා. ඒ ගැන කිසිම සැකයක් නැහැ. හංදියේ හෝටලයේ මුදලාලි මහත්මයා මස් පිරිසයක්, මාලු පිරිසියක් විකිණීමේදී, බුරියානි එකක් කොත්තු රොටියක් විකිණීමේදී පවා මිච්ඡා ආර්ථයක් සිද්ධ වෙනවා. නමුත් වියාපාර, රැකිරක්ෂා කරන, වගකීම් බහුල පිංවතුන්ලාගේ නිත්‍ය ශීලය පංචශීලයයි. එම නිසා ඔබේ ජීවිතය තුළින් පංචශීලය අර්ථවත් කරගන්න. එවිට ඔබ හෝටලයක, මාලු ලෑල්ලක, ශීතකරණයක බහා මස් මංග වෙළෙඳාම කරන විට ශීල්පදයක් බිඳගැනීමක් වෙන්නේ නැහැ. මොකද ඔබ සමාදන්ව සිටින්නේ පංචශීලයයි. නමුත් මිච්ඡා ආජීවයක් ඔබ අතින් සිද්ධවෙනවා. එය බුදුරජාණන්-වහන්සේ ඔබට එපා යැයි දේශනා කළ කාරණයක්.

නමුත් ගිහි පිංවතුන් පංචශීලය සමාදන්වීමේදී මිච්ඡා ආජීව කියලා සිල්පදයක් සමාදන් වෙන්නේ නැහැ. පිංවත් ඔබ උපක්රමශීලීව ධර්මය ජීවිතයට ගලපාගන්න.

බුදුරජාණන් වහන්සේ ධර්මය දේශනා කර ඇත්තේ සියලුම සත්ත්වයන් කෙරෙහි මහා කරුණාවෙනි. අපේ ඉන්ද්රිය ධර්මයන්ගේ වැඩිමේ නොවැඩිමේ ස්වභාවය විවිධයි. ඒ නිසා හැමෝටම එකම තැන සිට ධර්මය දකින්න බැහැ. හෝටල් වියාපාරයක් කරන කෙනෙකුට, මාළු ලැල්ලක්, ශීතකරණයක මස් මාළු වෙළෙඳාම කරන පිරිසකට අපි කීවොත් ඔබ මස් මාංශ විකිණීමෙන් කරන්නේ මහා වරදක්, ඔබ මහා දුස් ශීලයෙක්, ඔබ අනිවාර්යයෙන්ම නිරයට යනවා කියලා, එය මහා ද්රෝහිකමක් වෙනවා. සම්බුදු වදනට පටහැනි ජ්රකාශයක් වෙනවා. එහෙම වුණොත් අනේ ඒ අසරණ වන බෞද්ධයන් අන්යාගම්වලට යාවී. මිටියාදාෂ්ඨික භාවයට පත්වෙවි. ඒ නිසා ඒ අයට කියන්නට තිබෙන්නේ පිංවත් ඔබලා පංචශීලය නිත්ය ශීලය හැටියට සමාදන්ව, රැකගෙන ඔබේ වියාපාරය කරන්න කියලා. එවිට පුළුවන් ඔවුන්ටත් මේ ධර්මයේ සුරක්ෂිතභාවයක් ලබාගන්න. එතැන" ඔවුන් අතින් සිල්පදයක් බිඳෙන්නේ නැහැ. තමන් සමාදන්වූ පංච ශීලයට අගෞරවයක් වෙන්නේ නැහැ. නමුත් එම පිංවතුන්ට ශක්තිය තිබුණොත් මස් මාංශ විකිණීම මිච්ඡා ආජීවයක් නිසා, ඉන් මිදී ජීවත්වෙනවා කියලා තීරණයක් ගන්න, එය ඔහුගේ ජයග්රහණයක්.

එහෙම නොවුනා කියලා ඔහු දුස්ශීලයෙක් නොවේ. මොකද ඔහු තෙරුවන් සරණ ගිය පංචශීලය ක ගෙන ජීවත්වන සිල්වතෙක් නිසා. ඔහුද ධර්මය තුළ සුරක්ෂිතභාවය ලැබුවෙක්. වගකීමවලින් බැඳුන ගිහි පිංවතුන්ලාගේ නිත්ය ශීලය පංචශීලය කියලයි බුදුරජාණන්වහන්සේ දේශනා කරන්නේ. ඒ නිසා බුදුරජාණන්වහන්සේ ඉක්මවා ගොස් තෙරුවන් සරණ ගිය පංචශීලය ආරක්ෂා කරගෙන ජීවත්වෙන මනුෂ්‍යයෙකුට දුස්ශීලයි කියන වෝදනාව නගන්න හොඳ නැහැ. පිංවත් ඔහුට තවදුරටත් ධර්මය ගැන සිතමින් , තෙරුවන් කෙරෙහි ශ්රද්ධාව ඇතිකරගනිමින්, ශීලයෙන් ශක්තිමත් වෙමින් ඉදිරියට පැමිණීමට, ඒ පැමිණීම තුළින්ම මිච්ඡා ආජීවයෙන් මිදීමට අවශ්ය රැකවරණය සත්පුරුෂභාවයෙන් යුතුව ලබාදෙන්නට අපි පාර පෙන්විය යුතු වෙනවා.

අවසාන වශයෙන්ද කියමි. පිංවත් ඔබ කැමතිනම් නිර්මාංශව ජීවත්වෙන්න. කැමතිනම් මස් මාංශ අනුභව කරන්න. මස් මාංශ කෑම, නොකෑම කෙනෙකුට ශීලයක් නොවන නමුත් මස් මාංශ කෑම, නොකෑම නිසා ඔබ තණ්ඩභාව, මාන්තය, දිට්ඨි සකස් කොටගතහොත් එය බලවත් මනෝ කර්මයක් බව හොඳින් සිහිපත් කර ගතයුතු වෙනවා. මස්, මාංශ, නිර්මාංශ ලෝකයට අයිති දේවල්. ලෝකයට අයිති දේවල් ලෝකයේම තිබීමට ඉඩහැර, ලෝකයට ඔබ බැඳෙන, රූපය කෙරෙහි ඔබ ඇතිකරගන්නා, ඔබ තුළ සකස් වෙන තෘෂ්ණාවෙන් මිඳෙන්න. මස් මාංශ කෙරෙහි සකස් වුවද, නිර්මාංශ කෙරෙහි සකස් වුවද තෘෂ්ණාව යනු දුකෙහි නිර්මාණකරුවාම බව දකින්න. ඔබ දරාගෙන සිටින ශරීරය නැමැති මස් ගොඩේ හිමිකාරීත්වය ඔබට ලබාදෙන්නේ සංස්කාර කෙරෙහි සකස්කොට ගන්නා තෘෂ්ණාව නිසාම බව දකින්න.

තිරිසන් සතුන්ගේ මස අතහැර, පරිප්පු වියංජනයේ රස අතහැර ශරීරය නැමැති ඔබේ මස් ගොඩෙන් මිදීමේ මාර්ගය දකින්න.

එවිට මෙතැන ඇත්තේ මස්, මාළු, පරිප්පු ජ්රශ්නයක් නොව ඒවා කෙරෙහි ඇතිකරගන්නා ඇලීමේ ගැටීමේ ජ්රශ්නයක් බව ඔබ දකිනු ඇත.

ලොවතුරා බුදුරජාණන්වහන්සේගෙන් දේවදත්ත හිමියන් මස් මාංශ වැළඳීම තහනම් කරන ලෙස කළ ඉල්ලීමේදී බුදුරජාණන්වහන් සේ දේශනා කළේ කැමැති කෙනෙක් තමන්ට පූජා කරන මස් වැළඳුවාවේ, කැමති කෙනෙක් නිර්මාංශව පිණ්ඩපාතය වැළඳුවාවේ යන්නයි.

එතැනයි ඇලීමේ, ගැටීමේ ස්වභාවයෙන් මිදුණු උපේක්ෂාව. මධ්‍යම ජරනිපදාව. අපි ඒ සම්මා සම්බුදු වදන ඉක්මවා යා යුතු නැහැ. එහෙම වුණොත් අපිට කවදාකවත් බුදුරජාණන් වහන්සේ කෙරෙහි, ධර්මරත්නය, සංසරත්නය කෙරෙහි අවල ශ්රද්ධාවට එන්න බැහැ. ලෝකය ලෝකයේ ස්වභාවයෙන් තිබුණාවේ. පිංවත් ඔබ ධර්මයේ ස්වභාවයට එන්න. මස් මාංශ නිසා, හේතුඵල ධර්මයන්ට අනුව නැවත මස් ගොඩකට බැසගන්න, එස්ස ආහාර, මනෝසංචිතනා ආහාර, විඤ්ඤාණ ආහාර යන ආහාර 3 ක් බුද්ධි ධර්මයේ රැකවරණය අහිමි කරගත් පිංවතෙක් වෙන්න එපා. අපි සියලුම දෙනා බුදුරජාණන්වහන්සේගේ දරුවෝ. එමනිසා බුදුරජාණන්වහන්සේ දේශනා කළ ධර්මයේ ඇසෙන් ලෝකය දකින්න. තමාගේ කැමැත්ත, අකමැත්ත තමාට අයිති නැති කොට, අනුන්ගේ කැමැත්ත අකමැත්ත ඔබ ඔබේ කරගන්න එපා. ඒ ඔබ ඔබේ කරගන්නේ දුකයි.

8. භාවනාවට පෙර පළමු කොටස - ඔබ නැවත නැවතත් 'අ' යන්නම ඉගෙන ගන්නේද

භාවනාව වර්තමානයේ බොහෝ ජනජීවි මාතෘකාවකි. වයස් හේදයකින් තොරව දෙස් විදෙස් පිංවතුන් විශාල පිරිසක් මේ ජනජීවි මාතෘකාව තුළින් සැනසුම සොයනවා. ලොව්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ ජීවමානව වැඩ සිටින කාලයේ දඹදිව මිනිසාගේ විමුක්තිය අරමුණු කොට ගොඩනගාගත් මිථ්‍යා දෘෂ්ඨි හැට දෙකක් තිබුණු බව ලොව්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා. මේ සෑම දෘෂ්ඨියක් ඇති වූයේ, වර්ධනය වූයේ, මනුෂ්‍යයාගේ ජීවිතවල සංකීර්ණභාවය වැඩි වූණ නිසා.

සංකීර්ණභාවය කියන්නේ දුක වැඩිවීම කියන කාරණයයි. වර්තමාන සමාජය තුළද මනුෂ්‍යයාගේ ජීවිතවල සංකීර්ණභාවය වැඩිවන්න, වැඩිවන්න සකස් වන විකෘති සමාජීය, අධ්‍යාත්මික, පාරිසරික ස්වභාවයන් හේතුවෙන් මනුෂ්‍යයා නිරතුරුවම අසහනයට පත්වෙනවා. මේ අසහනයෙන් මිදීමටත්, පිංවතුන්ලා වැඩි වැඩියෙන් භාවනාවට යොමුවෙනවා. ඉහත කාරණය නිසා ඔබ භාවනාවට යොමු වනවා නම්, එම හේතුව සකස්වීම සඳහා බලපෑ සාධකයන්, ගැන පිංවත් ඔබ භාවනා කිරීමට පෙර දැනුවත් වෙන්න අවශ්‍යයි. ජීවිතයට බලපාන අසහනය නැමති ඵලය සකස්වීමට හේතු කාරණා වූ ධර්මතාවය කමටහනක් කොට ගත්තොත්, පමණක්මයි, භාවනාවක් තුළින් ඔබට සාර්ථක ජර්නිඵල ලබාගන්න පුළුවන් වෙන්නේ. අප ජීවත්වන සමාජය ඉබේ සංකීර්ණභාවයට පත්වන්නේ නැහැ. සමාජයේ සංකීර්ණභාවය කියන්නේ මනුෂ්‍යයාගේ අධිවේගී සිතුවිලිවල ඵලයකි. සඳ පායා ඇති එක්තරා සුන්දර රාත්රියකදී අපාසන්න රජතුමාට සිතිවිල්ලක් පහලවෙනවා. මේ සුන්දර රාත්රිය වඩාත් අර්ථවත් වෙන්න නම්, ධර්ම සාකච්ඡාවක් කළොත් හොඳයි කියලා රජතුමා ඇමැතිවරුන් කැඳවලා විමසනවා. ඒ සුන්දර රාත්රියේ අර්ථවත් ධර්මයක් කිනම් ශාස්තෘවරයකුගෙන් ඇසුවොත් යහපත් වේවිද කියලා. ඇමැතිවරුන් තම තමන්ගේ මතයන් ජරකාශය කරන අතරේ එක සිහිනුවන තිබෙන ඇමැතිවරයෙක් ජරකාශ කරනවා. මගේ අඹ වනයෙහි ලොව්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ ජරමුඛ පන්සියයක් ස්වාමීන් වහන්සේලා වැඩ සිටිනවා. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ, පිංවත් මහ රජතුමාගේ මේ සුන්දර රාත්රිය අර්ථවත් කරගැනීමට උතුම් හමුවක්ම වේය කියලා.

ඇමැතිවරයාගේ පැහැදිලි කිරීම ගැන රජතුමා සතුටුවෙලා. තම පිරිවර සමග අඹ වනයට ගමන් කරනවා. අඹ වනය තුළට පැමිණියත්, කිසිවකුගේ කිවිසුමක් පමණකුදු හඬක් නොඇසෙන නිසා රජතුමා බියට පත් වෙනවා. තම ඇමැතිවරයා මේ රාත්රියේ තමා මරා දැමීම සඳහා සැලසුමක් කළාද කියලා. පන්සියයක් දෙනා සිටින තැනක අඩු වශයෙන් කුඩා හෝ ශබ්දයක් නැහෙන්න ඕනේ. 'ඔබ මට වංචා කළා නේද?' කියලා රජතුමා විමසනවා. ඇමැතිවරයා ජරකාශ කරනවා අර පෙනෙන ශාලාවේ බුදු රජාණන් වහන්සේ ජරමුඛ මහා සංඝරත්නය වැඩ සිටිනවා කියලා. රජතුමා සතුට ජරකාශ කරනවා. පන්සියයක් මහා සංඝරත්නය වැඩ සිටින ස්ථානයක් කෙසේ නම් මේසා නිහඬතාවයක් ඇති වන්නද කියලා. මේ උතුම් නිහඬතාවය ඒ උතුම් ජීවිතවල ගොඩනැගුණු සරලභාවය නිසාම හටගත් ස්වභාවයක්. පංච නිවරණ ජීවිතය තුළින් යටපත් වෙන්න, යටපත් වෙන්න ජීවිතය සරලභාවයට පත් වෙනවා. මේ සියල්ල හේතුඵල ධර්මයන්. මේ හේතුඵල ධර්මයන් දකිමින් ඕනේ අපි භාවනාවට යොමු වන්න. මනුෂ්‍යයා රූපයක් කෙරෙහි ඇති කරගත්, තෘෂ්ණාව වැඩි වන්න, වැඩිවන්න ඒවා අයිතිකර ගැනීමට උපක්රම යොදනවා. වෙහෙස ගන්නවා. අර්බුද, ගැටලු, තරගය.... මේ හේතු නේද, සමාජයේ සංකීර්ණභාවය හැටියට අපි දකින්නේ. මනුෂ්‍යයා තෘෂ්ණාව පසු පස හඹා යන්න හඹා යන්න දුක වැඩි වෙනවා. සැප සොයන්නයි හඹා යන්නේ, නමුත් සකස් වෙන දුක? අජරමාණ කැපවීම් කරලා සැපයක් ලැබුණත්, එය බොහෝම කෙටි ආශ්වාදයක්. ඒ ආශ්වාදය අභිබවා ජරා

වියාධි, මරණ, ශෝක පරදේව නැගී සිටිනවා. පිංවත් ඔබ සිහිනුවනින් බලන්න. ලෝකය මොනතරම් අසාධාරණද කියලා. ජර්ශනය තිබෙන්නේ මෙතරම් අසාධාරණ ලෝකයකට ඔබ මෙතරම් ආදරය කරන්නේ ඇයිද කියලා. පිංවත් ඔබට යමෙක් අසාධාරණයක් කරනකොට ඔහුගෙන් මිදියාමටයි ඔබ උත්සාහ ගන්නේ. නමුත් ඔබ මෙතනදී ලෝකයේ කොටස්කරුවෙක් වෙමින් විසඳුම් සොයන්න උත්සාහ ගන්නේ. මෙය හරියට වැරැද්ද තමා තුළ තබාගෙන අනුන් තුළින් වැරැදි සොයනවා වගේ වැඩක්. ඔබ තුළින්ම සකස් වෙන තෘෂ්ණාව විසින්මයි. මේ අසහනය අසාධාරණය සකස්කොට තිබෙන්නේ.

පිංවත් ඔබ මොන භාවනා ක්රමවේදයකට යොමු වුණත්, දුක සකස් කර තෘෂ්ණාව පිළිබඳව නිරුතුව අවදියෙන් සිටින්න ඕනේ. මොකද පිංවත් ඔබ මේ ජීවිතයේදී පුරුදු වෙන්න භාවනා කරනවා නොවේ, අතීත සංසාරික හව ගමනේදී, පිංවත් ඔබ සැවොම සමථ භාවනාව පුරුදු පුහුණු කොට, ධාන්යලාභීන්ව අහසින් ගමන් කළ, පිරිසක්මයි. අතීතයේ ඔබලා රූපී අරූපී බිරහ්මතලවල ඉපදිලා අජරමාණ සමාධියේ ආශ්වාදය කල්ප ගණන් විඳි පිරිසක්මයි. පිංවත් ඔබත් මමත් මනුෂ්‍ය ජීවිතවලදී මෙතරි භාවනා වඩලා මරණින් මතු කල්ප ගණන් බිරහ්ම සම්පත් ලැබූ පිරිසක්මයි. අපි සැමගේම යථාර්ථය මේක තමයි. අතීතයේ සමාධි භාවනාවන්ගේ ආශ්වාදයේ අසිරියෙන්, සමාධියේ ලෝකය ජයගත් ඔබට, තමා තුළම දුක සකස් කිරීමට හේතු වන තෘෂ්ණාව හඳුනාගැනීමට තවම පුළුවන් වෙලා නැහැ. ඒ නිසාම පිංවත් ඔබ වර්තමානයේ නැවතත්, ස්වාමීන් වහන්සේනමකගෙන්, ගුරුවරයෙක්ගෙන්, පතපොතින්, සොයනවා. විමසනවා. කොහොමද ආශ්වාස ජරාශ්වාසයට හිත යොමු කරන්නේ. කොහොමද විවාර විතර්ක සංසිඳෙන්නේ. කොහොමද හුස්ම දෙස බලා සිටින්නේ. කුමක්ද ධ්‍යාන කියන්නේ කියලා. බලන්නකෝ. අවාසනාවක මඟක, අතීත හවයන්හිද රූපී, අරූපී බිරහ්මඵල ස්පර්ශ කළ අපි, තෘෂ්ණාව ගැන, නොතකා හැරීම නිසාම, මේ නිමේෂයේත් නැවතත් ආනාපානසති භාවනාව වඩන හැටි 'අ' යන්නේ සිට සොයනවා.

9. භාවනාවට පෙර දෙවන කොටස - අතීත ශක්තීන් අවබෝධයෙන් ආයෝජනයට ගන්න

අතීත හව කාන්තාරයේ ඔබ අයිති කොටගත්, දේ ගැන නැවත නැවත කමටහනක් කොට මෙනෙහි කරන්න. ඔබ අතීතයේ ධ්යානලාභීන් ලෙස, අභසින් ගමන් කළ හැටි, දියමත ගමන් කළ හැටි, මෙමන්ට් ධ්යාන ලබා මනුෂ්යයින් දෙවියන් බිරහ්මයින් වසභයට ගත් හැටි, මෙනෙහි කරන්න. මේ අතීත භවයන්හිදී ඔබ කළ දේවල් ගැනයි මෙනෙහි කරන්නේ. අතීතයේ එහෙව් අසිරිමත් කෙනෙක් ඔබ, ආත්ම විශ්වාසය, ආත්ම ශක්තිය මේවා මෙනෙහි කරමින් වර්ධනය කරගන්න. ඔබ කවුද කියන කාරණය අතිශයෝක්තියෙන් තොරව ඔබ දකින්න. ඔබ අතීත භවයන්හිදී නවත්වපු තැන මෙනෙහි කරන්න. ඔබ තුළ සැඟවුණු අයෝමය ශක්තිය මෙනෙහි කරමින් මතු කොට ගන්න. පිංවත් ඔබට සුනීතට සෝපාකට, කිසාගෝතමීයට පිහිට වුවා සේ ඔබව ආශ්චර්යමත් පෙළහර මතුකොට දී සත්ය පසක් කොට දෙන්න. වර්තමානයේ ජීවමාන ලොවතුරා බුදුරජාණාන් වහන්සේ නමක් නැහැ. ඒ නිසා ඔබ කවුද කියන කාරණය ඔබ තුළින්ම මතු කොට ගන්න. මාන්තයෙන් තොර වූ අයෝමය ආත්මශක්තියත් ඔබ තුළින්ම මතු කොටගෙන, භාවනාවට යොමු වෙන්න. සමාධියේ ආශ්වාදය උදෙසා නොව, වේදනාවේ නිරෝධය සඳහා ඉලක්කය යොමු කරන්න. අතීතයේ ඔබ දිග්විජය කළ ධ්යාන ඵලයන් ගැන නැවත වර්තමානයේ මොහොතක් හෝ, තෘෂ්ණාව ඇති නොකරගන්න. එවැනි සිතුවිල්ලක් සකස් වෙන මොහොතක සතුරා තෘෂ්ණාව නිසා අරමුණු වන, සෑම රූපයක්ම අනිත්ය සංඥාවෙන්ම මෙනෙහි කරන්න. කොතැනකවත් තෘෂ්ණාවට ඉඩක් සකස් කරන්න එපා. තෘෂ්ණාවට ඉඩක් සකස් කළොත් එහි ඵලය, දුකම බව දකින්න. අතීත භවයන්හිදී රූපී අරූපී බිරහ්මකල ස්පර්ශ කිරීමට සමත් ධ්යාන ශක්තිය ඔබ ලැබුවත් එම සංස්කාරයෝ අනිත්ය බව මේ මොහොතේ ඔබේ ජීවිතය තුළින් දකින්න.

යමක් අනිත්ය නම්, එය දුකයි නේද? එසේනම් එම දුක පසුපස පරණ පුරුද්දට නැවත නොයන්න. මෙය සටහන් කරන හික්ෂුව එක තත්පරයකදී හෝ ධ්යාන අවස්ථාවක් පිළිබඳ තෘෂ්ණාවක් සකස්කොට නොගත් බව කියමි. අනිත්යභාවයට පත්වන ධ්යානයන්, ධ්යාන ස්වභාවයෙන්ම තිබේවි. නැතිවේවි. ඔබ ඒ දුක කරට ගන්න යන්න එපා. දුක ජරයෝජනයට ගෙන සැබෑම සැපය ලබාදෙන මාර්ගයට අවතීර්ණ වන්න. පිංවත් ඔබ භාවනාවට යොමුවෙන්නේ හුදු කායික මානසික විචේකයක් සකස්කොට ගැනීමට නම් ඉහත අදහස් ඔබට නොගැලපෙනවා වෙන්න පුළුවන්. නමුත් එවැනි පිංවතුන් සිතන්න ඕනේ, අනිත්යභාවයට පත්වෙන විචේකයක් උදෙසා, අනිත්යභාවයට පත්වෙන සමාධියක් පසුපස යෑම අර්ථයක් නොවන බව.

සමාජය සංකීර්ණභාවයට පත්කර ඇත්තේ තෘෂ්ණාව විසින්මයි. එම සංකීර්ණභාවයෙන් ඔබ තුළ සකස් වෙන මානසික පීඩනයෙන් මිදීම සඳහා, ඔබ සමාධි භාවනාවක් කෙරෙහි තෘෂ්ණාව සකස්කොටගෙන භාවනාවට යොමුවෙනවා. එය බොහොම හොඳ දෙයක්. නමුත් මෙතැනදී ඔබ දක්ෂ නම්, ඔබ තුළ ඇතිවන මානසික පීඩනය සකස් කළොත් තෘෂ්ණාවයි, ඉන් මිදීමට සමාධිභාවනාවත් කෙරෙහි සකස් වුණෙත් තෘෂ්ණාවමයි කියලා හිතන්න, ඒ ඔබ දකින්නේ තෘෂ්ණාවෙන් මිදීමේ ආර්ය අෂ්ඨාංගික මාර්ගයයි. ඔබ එක සිතිවිල්ලක් නුවනින් සකස්කොටගත් සැනින්, අර්ථවත් ලෙස මාර්ගයට අවතීර්ණ වෙනවා. මොකද ඔබ අතීතයේ රූපී, අරූපී සංඥා ස්පර්ශ කර අත්දැකීම් තියෙන නිසා. ඒවා අනිත්යයි කියන සංඥාව මතුකරගැනීමට ඔබට අපහසු නැහැ. එසේ නොවුනහොත් ඔබ අතීත භවයන්හිදී පටලවාගත් සේ, මෙවරද පටලවාගනු ඇත. භාවනා කිරීමට කැමැත්ත අත්යවශ්යය. එහෙත් ඔබගේ සිත සමාධිමත් භාවයට පත්වූ සැනින්, එම කැමැත්ත අනිත්ය සංඥාවට යොමුකිරීමට ඔබ දක්ෂ විය යුතුය. කැමැත්තෙන්, අකමැත්තෙන් අනිත්යභාවය ඔබ විදර්ශනාවට ලක්කළ යුතුය. ඒ නිසා අනිත්යභාවයට පත්වෙන සමාධිමත් සිත

උපයෝගීකරගෙන ජරඤාවේ ඇත්ත සොයායැමයි ඔබ කළ යුත්තේ. ඔබ අතීතයේ නොකළ එකම දෙයත් එයමයි. එම නිසා අතීතයේ නොකළ එකම දෙය වර්තමානයේ කරන්න. තමා තමාව කමටහනක් කරගන්න.

දුර බලන්න අවශ්‍ය නැහැ. ළඟ බලන්න අවශ්‍යත් නැහැ. තමා තමා දෙස බලන්න. මොකද ඔබ ගොඩනගාගත් ලෝකය තිබෙන්නේ තමා තුළ නිසා. තෘෂ්ණාව නිසා තමා තුළ තමා සකස්කොටගෙන ඇති ලෝකය දෙස බලන්න. ඒ ලෝකය තුළ ඇස, කන, නාසය, දිව, මනස, කය තිබෙනවා. ඒ ලෝකය තුළ ඉර, හඳ, තරු, අම්මා, තාත්තා, දරුවා සිටිනවා. ඔබ මේ සියල්ල මගේ ලෝකය තුළ බැඳගෙන සිටින්නේ තෘෂ්ණාව නැමැති යදමින්. තෘෂ්ණාව නැමැති සංසාරයක් පුරාවට ශක්තිමත්ව වැඩුණු යදම ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගයේ ගමන්කර සිද දමා ගතහොත් ඔබට ඉහත ලෝකය අතහැරෙනවා.

නමුත් රහතන් වහන්සේටත් ඇසක්, කනක්, දිවක්, නාසයක්, මනසක්, කයක් තිබෙනවා. අහස, පොළොව, අම්මා, තාත්තා ඉන්නවා. නමුත් මේවා මගේ කරගත් තෘෂ්ණාව ක්ෂයවෙලා. ලෝකයට අයිති දුකෙන් නිදහස් වෙලා. ඔබ භාවනා කිරීමට පෙර, දුකක්, දුකට හේතුවක් වෙන්නකොට හඳුනාගන්න. මේ දෙවල් මෙතෙහි කරන්න පිංවත් ඔබට ඵරමිනියා ගොතාගෙන ඉන්න අවශ්‍යම නැහැ. විවේක සෑම මොහොතකම මේ කාරණා ගැන මෙතෙහි කරන්න.

10. භාවනාවට පෙර තෙවන කොටස - සිත තැන්පත් නොවීමත් භාවනාවට ආයෝජනයක් කරගන්න

ආනාපාන සති භාවනාව කරන්න සුදුසු ඉරියව්වකින් වාඩිවුනාට පස්සේ පිංවතුන් විශාල පිරිසකට තිබෙන ජර්ශනයක් තමයි ආශ්වාස ජර්ශවාසයේ සිත නොපිහිටා හාහිර අරමුණක් ඔස්සේ සිත දිවයෑම. මෙතැනදී ඔබ නොසන්සුන් වෙන්න පුළුවන්. අලසවෙන්න පුළුවන්. භාවනාව කෙරෙහි උදාසීන වෙන්න පුළුවන්. මේ සියල්ල ඔබ තුළ සකස්වෙන්නේ පංච නීවරණ වශයෙන්. අරමුණු වේගයෙන් සකස් වෙනවාය කියන්නේ, ඔබ තුළ ඇලීම් ගැටීම්වල ස්වභාවය වැඩිය කියන කාරණයයි.

මෙතැනදී ඔබ ඇලෙන්නේ හෝ ගැටෙන්නේ රූපයකට. ලොචතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා සිත මාරයාය කියලා. එහෙම නම් ඔබ දක්ෂ වෙන්න ඕනේ තැනපත්භාවයෙන් තොර ඔබේ සිත මාරයා වශයෙන් දකින්න. දැන් මේ මාරයා තමයි ඔබට බාධා කරන්නේ, සිත සමාධිමත්භාවයට පත්වන්නට ඉඩ නොදී. මේ හඳුනාගැනීම ඔබ කළාට පස්සේ ආනාපානසති භාවනාවෙන් සිත බැහැර කරලා විවේකීව, වේගවත් සිතීවිලි දෙස බලා සිටින්න.

ඔබට ධර්ම මාර්ගයේ අවබෝධය කරා යෑම වැළැක්වීමට මාරයා උපක්රමශීලී වෙනකොට ඔබ දක්ෂ වෙන්න ඕනේ මාරයාට වඩා උපක්රමශීලී වීමට. මාරයාට මාර ධර්මයෙන්ම විරුද්ධ දිශාවට යෑමට මාර සිත රැවැටීමට ඔබ දක්ෂ විය යුතුයි. විවේකීව වාඩිවෙලා වේගයෙන් අරමුණු ගලාගෙන එන සැටි බලා සිටින්න. ඒවායේ ඇතිවීමත්, වැනසීමත්, එම සිතීවිලි සකස්වෙන වේගවත්භාවයත් දකිමින් ඔබ ඔබට වෝදනා කරගන්න. ගැටෙන්න එපා. ඔබ තව තව ජර්ශෝධමත්ව සිතීවිලි දෙස බලන්න. සිතීවිලි සකස් වීමේ වේගවත්භාවය කියන්නේ මාරයාගේ වේගය බව දකින්න. මේ වේගවත්භාවයේ වේගයට සමාන වේගයකින් මාරයාගේ ලෝකයේ නැවත උපතකට අවශ්‍ය සංස්කාර ධර්මයන් තමන් රැස්කොට ගන්නා බව දකින්න. ඔබේ සිතීවිලි ඇලීම්, ගැටීම් ඔස්සේ වේගවත් වෙනවාය කියන්නේ අනාගත දුක් උදෙසා වේගවත්ව සංස්කාර රැස්කිරීම බව දකින්න. ඔබ මුලින්ම භාවනාවට වාඩි වුණේ ආනාපාන සති භාවනාව කරන්නයි. සිත තැන්පත් කරගන්න බැරිව ගියා. නමුත් ඔබේ දක්ෂභාවය නිසා දැන් කුමක්ද සිද්ධවෙන්නේ. ධම්මානුපස්සනාවයි, වේදනානුපස්සනාවයි, චිත්තානුපස්සනාවයි වැඩෙන්නේ.

ඔබ සිතේ සකස්වෙන ගොරහැඩි වංචල සිතීවිලි දෙස බලා සිටියදී එම සිතීවිලිවල වපල බව, රාගික බව, තෘෂ්ණාධික බව, මෙමන්ඊසහගත බව. මේවා දෙයාකාරයක සිතීවිලි. ඒවායේ ඇතිවීම, නැතිවීම දකිනකොට ඔබ තුළ වැඩෙන්නේ විදර්ශනාවයි. ඔබ විනිවිද දකිනවා, සිත විමර්ශනයට ලක්කරනවා. මෙහෙම තමයි ඔබ මාර ධර්මයන්ට පහරදිය යුත්තේ.

මුලින්ම ඔබ ආනාපාන සති භාවනාව කරන්න ගිහින් පංච නීවරණ නිසා එයට අවස්ථාව ලැබුණේ නැහැ. ඔබ දක්ෂ වුණා එම බාධකය වඩාත් ඉහළ ජයග්‍රහණයක් කරා ඔසවා ගන්න. ඒ කියන්නේ විදර්ශනාවට සිත යොමුකරන්න. මේ දක්ෂභාවය ඔබ ලබන්න නම්, සිත කියන්නේ මාරයාය කියන කාරණය කමටහනක් ලෙස ජීවිතයට එකතුකරගන්න ඕනේ. එහෙම එකතුකර ගතහොත් ඔබට පුළුවන් භාවනාවට එරෙහිව එන පංච නීවරණයන් ලෙහෙසියෙන් යටපත්කොට දමන්න.

ඔබ උදාහරණයක් හැටියට හිතන්න, භාවනාව කියන්නේ ක්‍රීඩාවක්ය කියලා. ඔබේ ජර්නිවාදියා තමයි මාරයා. ජර්නිවාදියා නිරතුරුවම උපක්රම යොදන්නේ ඔබව පරාජයකොට, තමා ජයගන්න. මෙතැනදී ජර්නිවාදියා ඔබට එල්ල කරන උපක්රමය තමයි පංච නීවරණ. පංචනීවරණ වලින් මාරයා ඔබට දමා ගසද්දී, ඔබට තිබෙන්නේ සංසුන් ඉරියව්වෙන් මාරයාගේ ඉරියව් දෙස බලා සිටීම පමණයි. ඔබේ දැවීයෑම

ගැන ඔබ සිතන්න එපා. පරාජය ජයග්‍රහණය ගැන ඔබ සිතිය යුතු නැහැ. මොකද පරාජයත්, ජයග්‍රහණයත් යන දෙකම අනිත්‍යභාවයට පත්වන ධර්මතාවයන්. ඒවා අයිති මාරයාටයි. ඔබ මේ උත්සහ ගන්නේ ජය පරාජය දෙකින්ම මිදී අවබෝධයෙන් නිදහස ලබාගැනීමටය. අවබෝධයෙන් නිදහස් වීම යනු ධර්මයේ අර්ථයයි.

ඔබ මේ ක්‍රමවේදය යොදාගනිමින් ආරක්ෂා වෙන තරමට, මාරයාට හතිවැටෙන බව ඔබ දැනගත යුතුය. පිංවත් ඔබ වේගවත්ව ඇතිවන අරමුණු දෙස, ඒවා ඇතිවීම, නැතිවීම දෙස බලා සිටින්න. මද සිනහ පහළකරමින් දකින්න. ජරබෝධමත්ව දකින්න. මාර ධර්මයන් හේතුවෙන් මොහොතක් හෝ කම්පා නොවන්න. පසුතැවිලි නොවන්න. කෙළෙස් විඩාවට පත්කොට, තැන්පත් සිතක් සකස්කොටගෙන නැවත අවශ්‍ය භාවනාවට යොමුවන්න.

මොනම හේතුවකින්වත් මෙය මෙසේ වියයුතුයි කියා දෘෂ්ටිගත වන්න එපා. කාලසටහන් සාදාගෙන භාවනාවට යොමුවෙන්න එපා. සියලු සංස්කාරයෝ අනිත්‍යයි කියමින්, දකිමින් භාවනාවට යොමුවන්න. පිංවත් ඔබ භාවනා කරන විට ඉදිරියට එන පංච නිවරණයන්ගේ ස්වභාවය මත ඔබේ ක්‍රමවේදයන් වෙනස් කරගැනීමට දක්ෂ වෙන්න. එහෙම ක්‍රමවේදයන් වෙනස් කරගැනීමට ඔබ අදක්ෂ වුවහොත් ඔබ තුළ ඇතිවන ගැටලුවලදී ඔබ ගැටෙනවා. එය හරිම අවාසනාවක්. ඔබ මේ ඇලීම හැටියටත්, ගැටීම හැටියටත් අත්දකින්නේ ධම්මානුලපස්සනාවයි. වේදනානුපස්සනාවයි. නමුත් ඔබ මේ උතුම් විදර්ශනා දැක්ම අනහරලා, මගහරලා ධර්මයන් සමග ගැටෙන දිශාවට යොමුවෙනවා. ධර්මය ඔබට ස්පර්ශ වෙන්නේ ගැටෙන්න නෙවෙයි. අවබෝධ කරගන්නයි.

මෙය සටහන් තබන භික්ෂුව ලැබූ යම් අවබෝධයක් වෙන්නම්, ඒ අවබෝධයට මහෝපකාරී වූයේ සිතේ ඇතිවූ ඇලීම්, ගැටීම් ස්වභාවයන්ගේ නිවර්භාවයන්මය. මාරධර්මයන් නිසා භික්ෂුවගේ සිතේ ඇති වූ ඇලීමේ, ගැටීමේ ස්වභාවයන් දෙස ධර්මානුකූලව විදර්ශනා ඥානයෙන් බලමින් එම ඇලීම් ගැටීම් මගේ කර නොගෙන, ඒවායේ නිර්මාතෘවරයා දෙසටම එල්ල කිරීමට භික්ෂුව දක්ෂ විය. එම ක්රියාවලිය කොතෙක් සුක්ෂම, දක්ෂ ආකාරයට භික්ෂුව කළාද කිවහොත් අවසානයේදී, මාරයාගේම ඇලීමේ ගැටීමේ ස්වභාවය නිවර්ථී, මාරයා අමතක නොවන පාඩමක් භික්ෂුව වෙතින් ඉගෙන ගත්තේය. ඔහු දැන් බියට පත්වී හමාරය. ඔහු බියට පත්කළේ ඔහුගේ ධර්මතාවයන් මගේ කර නොගෙන, ඔහුටම පෙරළා යෑවීම නිසාය. පෙරළා ගැසීම නොවේ. පෙරළා යෑවීම නිසය. පෙරළා ගැසීම යනු මාරයා සතුටුවන දෙයයි. මොකද එතැන ඇත්තේ ගැටීමයි, වියාපාදයයි. මාර ධර්මයන් පැමිණි විලසින්ම පෙරළා යෑවීම මාරයා ගැටෙන ස්වභාවයයි. මාරයා පීඩාවට පත්කරන ස්වභාවයයි.

11. භාවනාවට පෙර සිව්වන කොටස - අකුසලය යටපත් කරන්න අමනුෂ්‍යයා අතීත්‍ය ලෙස දකින්න

භික්ෂුව හමුවීමට පැමිණි වයෝවෘද්ධ යුවලක් ජරකාශ කළේ තමන් තරුණ කාලයේ කර්මය, කර්මඵලය ගැන නොදැනීම නිසා, විවාහ වූ අලුත අනවශ්‍ය පිළිසිඳගැනීමක් යැයි සිතා, දරුවෙක් ගබ්සා කෙරු බවත්, එම සිද්ධිය දැන් නිරතුරුවම මතකයට නැගෙන බවත්ය.

එවිට භික්ෂුව ජරකාශ කළේ, එම සිද්ධිය ඔබලාගේ මනසට නිතර පැමිණෙනවා නම් එය භයානක බවයි. මොකද යම් දවසක තමන් මියයන මොහොතේ, එවැනි ජරකාශ අකුසලයක් මතකයට පැමිණීමේ ජරවණතාව වැඩි නිසා. භික්ෂුව එම වයෝවෘද්ධ දෙපළට ජරකාශ කළේ, ඔබ දෙපළ වර්තමානයේ හොඳින් තෙරුවන් සරණ පිහිටා ශිල්පද ආරක්ෂාකරගෙන ජීවත්වන නිසා, එම ශක්තිය උපයෝගී කරගෙන අතීත අකුසලය යටපත්කොට දමන ලෙසයි.

එහෙත් එම යුවල ජරකාශ කරනවා, කොතෙක් අමතක කරන්න උත්සාහ කළත් එය මතකයට එනවා කියලා. එවිට භික්ෂුව ජරකාශ කළේ, එසේනම් ඔබලා එම අකුසලය යටපත් කිරීම සඳහා ඊට වඩා ශක්තිමත් කුසලයක් සිදුකරගන්නා ලෙසයි. ඔබ දෙදෙනා ළමා රෝහලට ගොස් එහි නේවාසිකව ජරතිකාරගන්නා මරණාසන්න තත්වයේ දරුවන් කිහිපදෙනෙක් වරින් වර තෝරාගෙන, එම දරුවන් මරණයෙන් බේරාගැනීමට අවශ්‍ය බෙහෙත්, ජරතිකාර, සියලු විශ්විදම් දරන්න කියලා. ඔබේ උත්සාහයෙන් එම දරුවන් මරණයෙන් බේරාගන්නට පසුව, තමන් මරණයට පත්වීමට ගිය දරුවෙක් බේරාගන්නා කියලා ඔබ තුළ ඇතිවන ශක්තිමත් කුසල් සිත ජරයෝජනයට ගෙන, දරුවෙක් ගබ්සා කළාය කියලා ඔබේ මතකයට නැගෙන අතීතයේ සිදුවූ කර්මය යටපත් කර අමතක කර දමන්න කියලා.

චේතනාවයි කර්මයට මුල්වෙන්නේ. අතීත අකුසල් කර්මය, වර්තමාන කුසල් කර්මයෙන් යටපත් කළාය කියනා චේතනාව ඇතිකරගැනීමට ඔබ දක්ෂ වෙන්න කියලා. එවැනි මරණාසන්න දරුවන් මරණයෙන් බේරාගෙන ඔබ අදාළ පිංකම කළාට පස්සෙන්, ඔබලා අතීත් සිදුවූ එම අකුසලය නැවත, නැවත මතකයට ගන්නවා නම් ඒ ඔබේ අදක්ෂභාවයයි. එම නිසා අතීත අකුසල්, වර්තමාන කුසල් ධර්මයන්ගෙන් යටපත්කොට නැගී සිටීමට ඔබ දක්ෂ විය යුතුයි. සෑම විටම චේතනාවේ හැඩරුව අනුවයි විඤ්ඤාණය සකස්වෙන්නේ කියන කාරණය පැහැදිලි කරදෙන්නයි ඉහත කාරණය සඳහන් කළේ.

සමහර පිංවතුන් සිටිනවා අතීතයේ තමන් අතීත් සිදුවූ වැරදි ගැන පසුතැවෙන අය. අතීතයේ කළ වැරදි ගැන පසුතැවීමෙන් තව තවත් අකුසල්මයි සිදුවෙන්නේ. එනිසා ඔබ දක්ෂවෙන්න, හැකිතාක් කුසල් සිදුකරමින් අතීත අකුසල් යටපත්කොට දමන්න. මෙතැනදී ආනන්තරිය පාපකර්ම ඇතුළුව යටපත් කිරීමට නොහැකි අකුසල් තිබෙනවා. ඔබ අතීත් සිදුවූ කුමන අකුසල් කර්ම තිබුණද, දැනුවත්ව හෝ අනවබෝධය නිසා ඇති වූ වරදවල් තිබුණද, වෙච්ච දේ ගැන, අතීතයට ගිය දේ ගැන පසුතැවිලි නොවී වර්තමානයේ නිවැරදිව ජීවත්වෙන්න දක්ෂවෙන්න.

භාවනා කිරීමට යොමුවන පිංවතුන් අතීතයේ සිදුවූ සිදුවීම්, ක්රියාකාරකම් නිරතුරුවම මතකයට ගලාපීමෙන් සිත විසිරෙනවා. පිංවත් ඔබ ශීලයෙන් ශක්තිමත් නම්, ඒ කියන්නේ ඔබ තුළ ඉන්ද්රිය සංවරය තිබෙනවා. හිරි ඔතප් දෙක තිබෙනවා. මෙතැනදී 'හිරි ඔතප්' කියන්නේ ඔබ සතර අපායට වැටෙන්නට තිබෙන ලැජ්ජා බය දෙක. භාවනාවක් සාර්ථක කරගැනීමට ඉහත කාරණය අත්යවශ්‍ය වෙනවා. මෙතැනින් තමයි සංසාර බය සකස්කර දෙන්නේ, හවයෙන් ගැලවිලා යන්නට. සතර අපායේ නැවත උපතක් ලැබුවොත්, එය මොනතරම් දුකක්ද, ලැජ්ජාවක්ද, කුමන ගැලවීමක්ද?

මේ දුක ගැන නුවණින් මෙනෙහි කරමින් අසංඝර ඔබේ සිත භාවනාවට පෙර නිශ්චල කරගන්න. අතීතයේ ඔබ හරකෙක්, උරෙක් ලෙස ඉපදිලා, අනුන් ඔබව මරාගෙන කෑ හැටි, ජරේතයින් හැටියට උපත ලබලා, නිර්වස්තරව, කුසට අහරක් නැතිව, ශරීරය කුණුවෙලා, වනවෙලා.... , ඉඩකඩම්වලට තෘෂ්ණාවෙන් බැඳිලා, මරණින් මතු එම ඉඩමේම ගල් ජරේතයින්, බහිරවයින්, භූත ගෙම්බන් ලෙස ඔබත් මමත් ගත කළ ජීවිත ගැන මෙනෙහි කරන්න. නිරයට වැටී, ගින්දර, ලෝදිය, ගිනි අඟුරු මතින් ඔබව දැවුණු පිච්චුණු හැටි මෙනෙහි කරන්න. මේවා ගැන ඔබ ලැජ්ජාවෙන්න එපා. එහෙම ල-ජාවක් ඔබට සකස්වුණහොත් එයට කියන වචනය, ල-ජාව නොව 'සක්කාය දිට්ඨිය ' බව හොඳින් නුවණින් දකින්න. යමෙක් තුළ සක්කාය දිට්ඨිය සකස්වෙනවා නම් ඔහු හෝ ඇය, තවම මාරයාගේ අත්සන් සහිත සතර අපායේ බදු ගිවිසුම අභවර නොකළ කෙනෙක් බව සිතන්න. සතර අපායේ අයිතිය පිළිබඳ බදු ගිවිසුම පස් අවුරුදු හෝ අනූනව අවුරුදු බදු ගිවිසුම් නොව, කල්ප ගණන් දීර්ඝ කාලයක් සඳහා ලියන බදු ගිවිසුමය. එහි 'බදුදෙන්නා' වශයෙන් මාරයාත්, 'බදුගන්නා' වශයෙන් ඔබත් අත්සන් කොට ඇත. මෙය තවත් නිරවුල් වශයෙන් කියනවා නම්, මාරයා වශයෙන් ඔබ තුළ ඇති ජන්ද රාගයත්, එම ජන්ද රාගය නිසා ඔබ තුළ ඇතිවන සක්කාය දිට්ඨිය බදුකරු වශයෙනුත් දැක්විය හැකිය.

සතර අපායේ සත්ත්වයා විඳින දුක ගැන අවබෝධයකින් තොරව, සතර අපායෙන් මිදීම යනු ජරණාර්ථයකි. තිරිසන්, ජරේත, නිරය, අසුර ලෝකයේ දුක් විඳින සෑම සත්වයෙක්ම, පෙර ජීවිතයකදී ඔබත් මමත් වැනි මනුෂ්‍යයෙක්ම බව සිහිපත් කරගන්න. ඔබ තිරිසන් සතෙක් දුටුවහොත් එම තිරිසන් සතාගේ රූපය තුළින් දුසිල්වත් මනුෂ්‍යයෙකුගේ රූපයක් සිතීන් මවාගන්න දක්ෂවෙන්න. ඔබ ජරේතයකුගේ රූපයක් දුටුවහොත්, මසුරුබවින් යුත් මිනිසකුගේ රූපයක් එම රූපය තුළින් මතුකරගැනීමට දක්ෂවෙන්න.

මේවා භාවනාව ක්රමවත්ව වඩවා ගැනීමට අවශ්‍ය උපකරණය. මේ උපකරණ මාරයාට එරෙහිවමය. සමාජයෙන් ආශ්වාදය නැමැති සුදු පිරුවටයෙන්, මාරයා, සතර අපාය ඔබෙන් වසන්කොට, සතර අපායේ ජීවත්වන ජරේත රූප, අමනුෂ්‍ය රූප පෙන්වා ඔබව නොමග යවනකොට, එම සුදුපිරුවටය විනිවිද සතර අපායේ අනතුර දැකීමට ඔබ දක්ෂ විය යුතුය. සමාධි භාවනාවේදී ඔබට හමුවෙන අමනුෂ්‍ය රූප, රූපයේ අනිත්‍ය දකිමින්, ඇති වූ ස්වභාවයෙන්ම අනිත්‍යභාවයට පත්වීමට ඉඩහරින්න. එම අමනුෂ්‍ය රූපයන් කෙරෙහි ආශ්වාදයක් සකස්කොටගන්න එපා. සමහර පිංවතුන් එම අමනුෂ්‍ය රූප දැකගැනීමට හැකිවීම ආශ්වාදයක් ලෙසින් ගෙන එම ආශ්වාදයේ බැඳී, සතර අපායේ ජීවත්වෙන සත්වයෙක් නිසා භාවනාවේ සැබෑ අර්ථය අහිමිකරගන්නවා.

භාවනා කරන විට ඔබට දර්ශනය වන අමනුෂ්‍ය රූප, බොහෝ අවස්ථාවල ඔබ නොදන්නා වූ අතීත ජීවිතවල ඥාති ජරේතයින්. ඔබ එම ජරේතයින් කවුරුන්දැයි කියා නොදන්නවා වුණත් එම ජරේතයින් ඔබව දන්නවා. ඒ අය සතර අපායේ ජීවත්වන පිං මඳ පිනට අකමැති පිරිසක්. ඒ පිනට අකමැති ජරේතයින් කැමති නැහැ ඔබ භාවනා කරනවට. ඔබ සතර අපායෙන් මිදෙනවට. එම ජරේත පිරිස් උත්සාහගන්නේ තම ඥාති පිරිසත් තමන්ගේ ගොඩටම ඇදාගන්නයි. ඔබ ඒ අයගෙන් මිදී සුගතියට යනවට ඒ අය කැමති නැහැ. එම නිසා මෙවැනි අමනුෂ්‍ය රූප මාරයා වශයෙන් හඳුනාගෙන, අනිත්‍ය දැකීමට ඔබ දක්ෂ විය යුතුයි. එසේ නොවුන හොත් එම අමනුෂ්‍ය පිරිස් නැවත නැවත විවිධ ජරේතයන් ඔබ ඉදිරියට පමුණුවනු ඇත. මෙම ක්රියාවන් ධර්මය නොදන්නා අමනුෂ්‍යයන්ගේ අසත්පුරුෂභාවයන්ය. පිංවත් ඔබ ශීලයෙන් පරිපූර්ණ නම් අමනුෂ්‍යයෙකුට ඔබට කළහැකි දෙයක් නොමැති බවට ධර්මයේ නාමයෙන් ඔබ තුළ විශ්වාසයක් තිබිය යුතුය. හැබැයි එම ශීලය තණ්හා, මාන්ත, දිට්ඨිවලින් අපිරිසිදු නොවිය යුතුය. මෙවැනි කරුණු නිරාකරණය කරගැනීමට අදාළ පිංවතා තුළ නිහතමානීකම අත්යවශ්‍යයෙන් තිබිය යුතුය.

12. භාවනාවට පෙර පස්වන කොටස - භවය යනු කළුළු සාගරයකැයි නුවණින් දකින දා

සමාධිය ගැන කථා කිරීමේදී කොතැනකින් හෝ මතුවී එන්නේ ශීලයේම ශක්තියයි. ශීලයේ දුර්වලභාවය නිසාමයි සතර අපාය නිර්මාණය වී තිබෙන්නේ. ඒ හේතුව නිසාම පිංවත් ඔබ භාවනාවට පෙර ශීලය ගැනත්, සතර අපාය ගැනත් පූර්වකාන්තයක් ලෙස මතක් කරන්න.

මේ ලෝකයේ යම් මනුෂ්‍යයෙක්, දෙවියෙක්, බිරහ්මයෙක් වතුරාර්ය සත්‍ය, අරහත් ඥානය අවබෝධ කරගැනීමට මොහොතකට පෙරාතුව ඉහළ සමාධි තලයකදී තම අනුදැනුමකින් තොරවම පූර්වේ නිවාසානුස්සති ඥානය ඇතිවෙනවා. ඒ කියන්නේ පෙර ආත්මභාවය දැකීමේ ඥානයයි. තමා ඉපදී සිටි පෙර ආත්මභාවයන් දැකීමේ ඥානය. තමා ඉපදී සිටි පෙර ආත්මභාවයන් සිහිවීමේ ඥානය. එම ඥානය තුළින් අරමුණු වෙනවා. අතීත භවයන්හිදී තමා තිරිසන් සතුන් වශයෙන් ඉපදී හරකුන්, උරන්, එළුවන්, කුකුලන් වශයෙන් ඉපදී මීනිසුන් තමාට මරාගෙන කන හැටි, හිස ගසා දමන හැටි, මනුෂ්‍ය ජීවිතවල ඉපදීලා රාජ දඬුවම් නිසා අත පය හිස කපා දමා ලා අනතුරුවලට ලක්වෙලා ශරීරය කුඩුවෙලා, යුද්ධ වලට මැදිවෙලා කපා කොටාගෙන මියගිය හැටි.

භවය කියන්නේ ලේ සාගරයක්ය, කළුළු සාගරයක්ය කියන කාරණය මේ ඥාන දර්ශනය තුළින් දකිනවා. මෙන්න මේ අතීත බිහිසුණු කථාව පූර්වේ නිවාසානුස්සති ඥානය තුළින් අරමුණුවෙද්දී තමයි ඔහු තුළ සජ්න බෝජ්ජග ධර්ම සකස් වෙන්නේ. සංසාරය පුරාවට අත්විඳි අතිබිහිසුණු බේදවාචකය අරමුණු වෙනකොට ඔහු තුළ සංසාර ගමනේ මෙතෙක් තමා තුළ ඇති නොවුණ සති, ධර්මවිජය, චිරිය, ජරිති, පස්සද්ධි, සමාධි, උපේක්ෂා ධර්මයන් ඇතිවෙනවා. අතීත භවයන් හිදී අත්විඳි අති බිහිසුණු දුක අරමුණු වෙනකොට තමයි භව නිරෝධය සාක්ෂාත් කිරීමට අවශ්‍ය චිරිය සකස්කොට දෙන්නේ. නමුත් මේ මොහොතේ තමා තුළ වැඩෙන්නේ පූර්වේ නිවාසානුස්සති ඥානය කියලා ඔහුට දැනීමක් නැහැ. එම ඥානය ලැබෙයි කියලා බලාපොරොත්තු වුණේත් නැහැ. පූර්වේ නිවාසානුස්සති ඥානය ගැන ඔහුට පෙර දැනීමක් තිබුණේත් නැහැ. එකම අරමුණයි ඒ මොහොතේ තිබෙන්නේ. ඒ භව නිරෝධය පමණමයි. 'ඇලීමකින් ගැටීමකින් තොරව අවසාන හුස්ම පිටවේවා' කියන කාරණය. ඔහු තුළ ඇලීම් ගැටීම්වලින් තොර උපේක්ෂාව කියන මට්ටමට සිත සමාධිමත්වයි පවතින්නේ. සතිය සිහිය, අරමුණ කෙරෙහි හොඳින් විවෘතව පවතිනවා.

මේ මොහොත වෙන කොට ඔබ පැහැදිලි තීරණයකට ඇවිත් සිටින්නේ. එක්කෝ භව නිරෝධය, නැතිනම් මරණය කියන කාරණයයි. මේ තීරණයේදීම ඔහුට සියයට අනුවකින් භවය අතහැරිලා. නමුත් කුමක්දෝ තැනකින් තවමත් බැඳීමක් පවතිනවා කියලා ඔහුට දැනෙනවා. කුමක්දෝ කුඩා රැහැනකින් ඔහුගේ ජීවිතය ලෝකයට බැඳී තිබෙනවාය කියලා. මේ මොහොතේදී ඔහුට ශක්තිමත් විශ්වාසයක් සකස් වෙනවා. මේ විශ්වාසය ගොඩනගන්නේ ඔහු තුළ සකස්වෙන සති ධර්මවිජය බොජ්ජගයයි. මෙතැනදී තමයි අයෝමය චිරිය සකස්කොට දෙන්නේ. මේ චිරිය තුළින් සිද්ධ කරන්නේ භවයට බැඳී ඇති තෘෂ්ණාව සිදු දැමීමට ඔහුව මෙහෙයවීමයි. ඔහු මනුෂ්‍ය ලෝකය තුළ දිවිය තල, බිරහ්ම තලවල ස්ථිර වූ නිත්‍ය සැපයක් නොමැති බව ඉතාමත් සියුම්ව නැවත, නැවත මෙනෙහිකොට බලනවා. මනුෂ්‍ය ලෝකයේ කෝටි ජරකෝටිපතියන් රජවරු සිටුවරු ජනනායක වරු කලාකරුවන් දෙස් විදෙස් වශයෙන් ඥාති නොඥාති වශයෙන් ජරා වියාධි

මරණයන්ට පත් වී අසරණව මියයන හැටි විදර්ශනා නුවණින් විනිවිද දකිමින් ඉතා සියුම් ආකාරයට මෙනෙහි කරනවා. අතීත භවයන්හිදී තමාද මේ සැප අත්විඳ දුකට වැටුණ අන්දම සිහිකරනවා. මෙහෙම දකිමින් මනුෂ්‍ය ලෝකය තුළ ඉඳිකටුකුඩක තරම්වත් උපාදානයක් සකස් නොවන තැනට සතිය සිහිය යොමුකොට බලනවා. මොකද මනුෂ්‍ය ලෝකය කෙරෙහි ඉඳිකටු කුඩක තරම්වත් තෘෂ්ණාවක් සකස් වුනොත් ඊට අදාළ උපාදානය සකස්වෙන නිසා. තමා තුළින්ම මනුෂ්‍ය ලෝකය කෙරෙහි ඉඳිකටු කුඩක තරම්වත් උපාදානයක් නැතැයි කයලා අවබෝධයෙන් ජරත්යක්ෂව දකිනවා.

දෙවැනිව ඔහු දිවිය තලවල සශ්රික බව අත්විඳින දෙවියන්, දිවියාංගනාවන් ගැන මෙනෙහි කරනවා. දිවිය සැපයේ අනිත්‍ය බව, සශ්රික දෙවියන් දිවියාංගනාවන් කල්ප ගණන් දිවියතලවල ජීවත් වුවද එම පින අභවර වෙනකොට ඔවුන් අත්විඳින දුක වේදනාව, දිවියලෝකවලින් පිං අභවර වී චුක්චන දෙවිවරුන් නගන අදෝනා විලාපයන් නුවණින් සිහිකරනවා. දිවිය සඵ කිලීටි වෙලා පැහැපත් ජරභාශ්වර දඹරන් පැහැ දිවිය ශරීර දඹයෙන් තෙත් වෙලා, අවපැහැගැන්විලා නේකවර්ණ සඵපිලී, නේකවර්ණ මානික්‍යයන් ඔබ්බවපු ඔටුණු දුර්වර්ණව යන හැටි, කාමච්ඡන්දයන්ගෙන් ජරමාදභාවයට පත්ව සිටි දෙවියන් දිවියතලවලින් චුක්චන වන මොහොතේ ගැටෙන සිතෙන් නැවත සතර අපායන්ට වැටෙන හැටි නුවනින් මෙනෙහි කරනවා. මෙසේ මෙනෙහි කරමින් දිවියතල කෙරෙහි ඇති උපාදානය නැතිකොට ගන්නවා. අවසානයේදී දිවියතලවල සශ්රික දෙවියන්, ශක්ර දෙවියන්, සුඡම්පතී බිසව අරමුණට ගන්නවා. ඔවුන් විඳින්නා වූ අජරමාණ සශ්රිකභාවය නුවනින් දකිමින් ඒවාද අනිත්‍යභාවයට පත්වී එම ශක්රදෙවියන්ද, එම පිරිසද නැවත සතර අපායට වැටෙන අයුරු මෙනෙහි කරනවා. නැවත නැවත ඉතා සියුම්ව බලනවා ඉඳිකටු කුඩක තරම්වත් ඉඩක් කෙරෙහි තෘෂ්ණාවක් තමා තුළ දිවිය තල කෙරෙහි බැඳීමක් සකස්වෙනවාද කියලා. මොකද දිවිය සැපයේ අග්රම සැපය වන ශක්රයා කියන සැපය කෙරෙහි අල්පෙනෙහි කුඩක තරම්වත් තෘෂ්ණාවක් තිබුණොත් ඒ කෙරෙහි උපාදානය සකස්වීමට පුළුවන් නිසා.

මේ දේවල් ඔහුට පෙළඹවීමකින් තොරව තමා තුළ වැඩෙන සතිය සිහිය විසිනුයි සිදුකරන්නේ . චීර්යය සතියට උපකාර කරනවා. මේ සිද්ධිය මෙනෙහි කරනකොට ධර්මච්ඡය බොජ්ජංගයමයි. වැඩෙන්නේ. පස් සධිය, සමාධිය සියල්ල විනිවිද දැකීමට උපකාරී වෙනවා. ඊට භාහිර දෙයක් ඔහුට මේ මොහොතේ නැහැ. මොකද නිවීම කියන අරමුණ කෙරෙහි සතිය බලවත්.

ඔහු මනුෂ්‍ය ලෝකය දිවියතල කෙරෙහි අල්පෙනෙහි කුඩක තරම්වත් උපාදානයක් තමා තුළ නොමැති බව අවබෝධකරගත් පසු මනුෂ්‍ය දිවියතල කෙරෙහි තෘෂ්ණාව සම්පූර්ණයෙන්ම ඔහුගෙන් ක්ෂය වෙලා සජන බොජ්ජංග ධර්ම භරණ වැඩෙන ජරඤ්ච විසින් තමාට ඒ බව තහවුරුකොට දෙනවා. මේවා සියල්ල හේතුඵල ධර්මතාවයන්.

ඊළඟට ඔහු බිරහම තල පිර පිරා බලනවා. රූපී අරූපී මාර්ගඵලලාභී බිරහමයින් වැඩ සිටින මේ කොයියම් බිරහම ලෝකයක හෝ ස්ථිර, නිත්‍ය වූ සැපයක් තිබෙනවාද කියලා. එකලාව එරමිනියා ගොතාගෙන සමාධිය වඩන මාර්ගඵල ලාභී බිරහමයින් ගැන මෙනෙහි කරනවා. ඉතා සියුම් මිදුමක් සේ ශරීරයක් සහිතව එරමිනියා ගොතාගෙන සමාධිය වඩන අරූපී බිරහමයින් මෙනෙහි කරනවා. අරූපී බිරහමයන්ගේ කය, සනභාවයෙන් තොර සියුම් මිදුමකින් වගෙයි හැඳිලා තිබෙන්නේ. රූපයක් නැහැ කීවාට රූපය තිබෙනවා සැඟවිලා. සමාධි සැපය කෙරෙහි ඇති තෘෂ්ණාව නිසා සමාධිය නිත්‍ය, ස්ථිරභාවයෙන් දකින බිරහමයින්ගේ අවිද්යා සහගත සිත ඔහු නුවණින් මෙනෙහි කරනවා. බිරහමයා මේ සා සමාධියෙන් පරිපූර්ණ වුවත්, තෘෂ්ණාව සත්වයාට අත්කරදෙන ජරමාදිභාවය දකිමින් ආර්ය ආශ්යාංගික මාර්ගයෙන් බැහැර වූ සත්ත්වයාගේ ජරමාදය දකිමින් බිරහමතල කෙරෙහි ඇති කැමැත්තෙන් මිදෙනවා. සතර අපායෙන්

නොමිදුණු රූපී, අරූපී බිරහම තලවල බිරහමයින් බිරහම සැප අනිත්ය වී නැවැත සතර අපායට වැටෙන අයුරු ඔහු නුවණින් දකිනවා.

අවසානයේ ඔහු බිරහමයා කියන සැපය කෙරෙහි අරමුණු කරනවා. මහා බිරහමයා මේ ලෝක ධාතුවේ ලොකුම සැපය ලෙසින් හැඳින්වුවත් ඔහුද අවිද්‍යාව තුළ ජීවත්වන්නෙක් බව මෙනෙහි කරනවා. අවිද්‍යාව යම් තැනකද එතැන දුක බව දකිනවා. මහා බිරහමයාද සතර අපායෙන් මිදී නොමැතිනම් බිරහම සැප අවසන්වීමෙන් පසු සතර අපායට වැටීමේ අවදානමෙන් ඔහු මිදී නැති බව නුවණින් දකිනවා. මෙසේ දකිමින් මහා බිරහමයා කියන සැපය කෙරෙහි ඇති තෘෂ්ණාවෙන්ද මිදෙනවා. නමුත් නැවත නැවත සියුම්ව අවධානය යොමු කරනවා අල්පෙනෙති තුඩක තරම්වත් තෘෂ්ණාවක් බිරහම තල කෙරෙහි තිබෙනවාද කියලා. ස්ථිර වශයෙන් නිත්ය වශයෙන් බිරහම තලවල සැපයක් නොමැති බව අවබෝධයෙන් දකිමින් බිරහමතල කෙරෙහි ඇති තෘෂ්ණාවෙන් මිදෙද්දී හික්ෂුවගේ සිත පිහිටන්න වෙන තැනක් මේ ලෝක ධාතුව තුළ නැහැ. මොකද මනුෂ්‍ය, දිවිය, බිරහමතල කෙරෙහි ඇති ජන්දරාගය අවබෝධයෙන්ම සිදුන නිසා. ඒ සිත පිහිටන්නේ ලෝකයෙන් මිදුන නිවීම තුළයි. භව නිරෝධය තුළයි. හික්ෂුවගේ ඉහත නිවීමේ මෙහෙයුම සිදුවන මුළු රාත්රිය පුරාවට එම හික්ෂුව පුද්ගලික අරමුණුවලින් මිදිලයි ඉන්නේ. කොටින්ම හික්ෂුවට තමා ගැන දැනීමක් නැහැ. අනිත්ය කියන ධර්මය හැර වෙන ධර්මතාවයක් මෙනෙහි වෙන්නේ නැහැ. භව නිරෝධය නැතහොත් මරණය කියන කාරණා දෙක අතරයි හික්ෂුවගේ සිත දෝලනය වෙන්නේ. මේ ඉහත අර්ථය තමයි, විත්තය තමයි අරමුණ සාක්ෂාත්කොට දෙන්නේ.

ජීවිතය අතහැරලා භව නිරෝධය කියන අරමුණ පසුපස සප්ත බෝජ්ජ්ඟ ධර්මයන් වැඩෙද්දී මාරයා බියට පත්වෙනවා. මොකද හික්ෂුව භව නිරෝධය නැතිනම් මරණය කියන කාරණය ස්ථිර අධිෂ්ඨානයක් හැටියටයි සපථ කරගෙන සිටින්නේ. මන්ද තමා තුළින්ම සකස්වෙන පංචඋපාදානස්කන්ධය සමගයි තමා ගනුදෙනු කරන්නේ. පූරිය, විනිශ්චය තමා තුළමයි තිබෙන්නේ. එම නිසා වංකවෙලා මෙතැනදී මාරධර්මයන් පරාජය කරන්න බැහැ. තමා දන්නවා තමා කරන්නේ බොරුවක් බව. මෙතැන තමයි වර්තමානයේ බොහෝ දෙනෙක් වරද්දගන්නා තැන. එම නිසා අවංකභාවය ඇත්තවශයෙන්ම තිබිය යුතුයි. මෙය සටහන් කරන හික්ෂුවටත් පිංවත් ඔබටත් භව නිරෝධය සාක්ෂාත් කර ගැනීමට නම් නිවීමේ මෙහෙයුමේ අවසාන අදියරේදී 'භව නිරෝධය, නැතිනම් මරණය' කියන අධිෂ්ඨානයට ස්ථිරවම එන්න වෙනවා.

හික්ෂුව මේ මොහොත් නොදන්නවාට හික්ෂුව තුළින් ඉහත වැඩුණේ නිවීම උදෙසා අත්යවශ්‍ය සත්තිස් බෝධිපාර්ශ්වික ධර්මයන්ය. නිවීම උදෙසා අරමුණ ශක්තිමත් නම්, අවංකභාවය තිබෙනම් රූපයේ අනිත්යභාවය ඉහළ සමාධිතලයකදී ඔබ අවබෝධ කර ඇතිනම් මෙම ධර්මතාවයන් හේතුවෙන් ආයාසයකින් තොරවම හේතුඵල ධර්මතාවයන්ට අනුව සත්තිස්බෝධිපාර්ශ්වික ධර්මයන් ඔබ තුළ වැඩෙමින් ඔබව මේ සෝර කටුක භයානක සංසාරයෙන් එතෙර කරවනු ඇත.

13. භාවනාවට පෙර සයවන කොටස - දැකිය යුත්තේ සසර බියමය

මේ ධර්ම මාර්ගයේදී ඔබ යම් අවබෝධයක් ලබනවා නම්, ඒ සෑම අවබෝධයක්ම ලබනුයේ ඔබ නොදැනුවත්ව නොවේ. සෑම අවබෝධයක්ම ලැබෙනුයේ ඥාන දර්ශනයන් සමගින්ය. ඥාන දර්ශන යනු උතුම් සමාධි ඵලයකදී දර්ශනයන් දකිමින් ලබන්නාවූ අවබෝධඥානයයි. මෙම ඥාන දර්ශනයන් යමෙක් ජීවිතයේ දකින්නේ එක් අවස්ථාවකදී පමණි. එම අවස්ථාවේදී හික්ෂුව එම ඥානය පිළිබඳව අවබෝධය ලබා අවසන්ය. ඉන් අනතුරුව ඕනෑම අවස්ථාවක එම ඥාන දර්ශනය සිහියට නගාගත හැකිය. ඒ ජීවිතයේ කොටසක් බවට පත්වී අවසන්ය. මේ නිවීමේ මෙහෙයුමේදී හික්ෂුවක් තුළ කාම, රූපී, අරූපී භවාත්රය පිළිබඳ අනිත්ය සංඥාවන් සතරසතිපට්ඨාන ධර්මතාවයන් වශයෙන්මයි වැඩෙන්නේ.

මනුෂ්‍ය ලෝකය, දිවියතල, බිරහ්මතල මනසින් පිර පිරා බලනකොට මුලින්ම රූපයේ අසුභයමයි, මරණානුස්සතියමයි, සත්වයාගේ ජරා, ව්‍යාධි, මරණ ලක්ෂණමයි පෙනෙන්නේ. මිනිස් රූප, ස්ත්රී පුරුෂ රූප, විවෘත කොට මනසින් බලමිනුයි නුවණින් මෙනෙහි කරන්නේ. ඕනෑම මිනිස් රූපයක් පමණක් නොව, දිවිය, බිරහ්ම රූපයක් පවා අට්ඨක සංඥාවෙන් දකින්න. අට්ඨක සංඥාව විනිවිදගොස් දුහුවිල්ලක්, ගින්දරක්, සුළඟක් ලෙස රූපයේ අනිත්යභාවය දකින්න එම හික්ෂුව තුළ විදර්ශනා ඥානය වැඩිලයි තියෙන්නේ.

අරමුණු වන සෑම රූපයක්ම විදර්ශනා ඥානයෙන් විනිවිද දකිමින්, එම රූපයට ඇති ඡන්ද රාගයෙන් මිදෙමින් ඉදිරියට යෑම පමණයි හික්ෂුවට තිබෙන්නේ. රූපවාහිනී දර්ශන පටයක රූප එකක් පසුපස, එකක් එන්නේ යම් සේද, නොකඩවා රූපත්, එම රූප විදර්ශන ඥානයෙන් විනිවිද දකිමින් ලබන්නා වූ අවබෝධාත්මක ඥානයත් සමගින් ඉදිරියට ගමන් කරනවා. මේ ක්‍රියාත්මකය පුරාවට සිදුවන්නේ පංච උපාදානස්කන්ධය නැමැති මාරයාට කාය, චිත්ත, ධම්ම, වේදනා කියන සතර ධර්මයන් උපයෝගීකොටගෙන, තෘෂ්ණාවේ සඵලෙන් වසාගෙන සිටින, අනිත්යයේ යථාර්ථය විනිවිද දකිමින්, රූපයට ඇති තෘෂ්ණාවෙන් මිදීමය. රූපය ඇසුරින් සකස්වෙන පංචඋපාදානස්කන්ධයට ඇති ඡන්දරාගයෙන් මිදීමය.

සතර සතිපට්ඨාන ධර්මතාවයන් උපයෝගී කරගෙන රූපයේ අනිත්යභාවය විදර්ශනාවට ලක්කිරීමේදී සිදුවන ආශ්වර්ෂමත් සිදුවීම නම්, පිංවත් ඔබගේ අවංක වූ භව නියරෝධයේ අරමුණු සාක්ෂාත් කරදීම සඳහා සප්තබොජ්ජංග ධර්මයන් බලමුළු හතක් ලෙසින් එකම දිශාවට අනුපිලිවෙළට ආධාරයට පැමිණෙන්නා සේ, තමා තුළින්ම හේතුඵල ධර්මයන් අනුව මෝදුවීමය. මේ ධර්මතාවයන් මොනවාද යන්න ඒ මොහොතේ සිතීමට, දැකීමට යෑම ඔබට අයත් කාර්යයක් නොවේ. මොකද සිතන්නට එහි නිත්ය වූ දෙයක් නොමැති නිසාය. සප්තබොජ්ජංගයන්ට ඇලුනොත් එයද ආශ්වාදයක්මය. වැඩෙන සප්තබොජ්ජංගයන්ගේද අනිත්යභාවය දකිමින්, තමාගේ පිහිටට පැමිණි සහය බලමුළුද විදර්ශනා ඥානයෙන්ම නිරුවත්කොට දැකිය යුතුය. එසේ නොවුනහොත් සප්ත බොජ්ජංග ධර්මයනුත් මාරයා වනවා එකාත්තය. මන්ද පිංවත් ඔබ මේ අවබෝධකිරීමට යන්නේ ධර්මයයි. ධර්මයේ ස්වභාවයන් දෙකක් නොමැත. ධර්මයේ කාලීන හෝ අතීත කියා දෙයක් නැත. ධර්මයේ ගැඹුරු හෝ නොගැඹුරු කියා දෙකක් නැත. ධර්මය යනු එකම අර්ථයකි. එම අර්ථය නම් අනිත්යයයි. එසේ නම් සප්ත බොජ්ජංග ධර්මයද අනිත්ය විය යුතුමය. මන්ද මේවාද ධර්මයන් නිසාය. පිංවත් ඔබ ඉහත ධර්මතාවයන් අවබෝධ කරගතහොත් එම ධර්මතාවයන් ආයාසයකින් තොරවම ඔබට අත්විඳීමට පුළුවන. එයද ධර්මතාවයක්මය. මේ සියලු ධර්මතාවයන්ගේ වඩාත් ආශ්වර්ෂමත් සිදුවීම වන්නේ, පංච උපාදානස්කන්ධයේ අනිත්යභාවය අවබෝධ කරගැනීමට උපකාරී වූ සතර සතිපට්ඨාන ධර්මයනුත්, එම ධර්මතාවය හේතුවෙන් වැඩුණු සප්ත බොජ්ජංග ධර්මයනුත් අනිත්ය වශයෙන් අවබෝධ වෙද්දී ඔහු වතුරාර්ය සත්ය අවබෝධය ලැබීමය.

සතර සතිපට්ඨාන ධර්මයන්ද, සප්තබ්‍රහ්මචර්යා ධර්මයන්ද, භික්ෂුව තුළ වැඩෙන්නේ පංචඋපාදානස්කන්ධය ලෙසින්මය. භික්ෂුව නැවත ආපසු හැරී බලන විට ඉහත ධර්මයන් සියල්ලම පංච උපාදානස්කන්ධයේම අර්ථය බව මැනවින් ජරකට වෙයි. පංචඋපාදානස්කන්ධය යනු ලෝකය බවත්, පංචඋපාදානස්කන්ධයෙන් තොර ලෝකයක් නොමැති බවත් පැහැදිලිය.

ඉහතින් සඳහන් කළ අත්දැකීම කාගේ වුවද එය ඔබගේද, මගේද නිවීමේ මගට ශක්තියක් වනු ඒකාන්තය. ඉකුත් ලිපිවලදී භික්ෂුව කියන්නට උත්සාහ කළේ සතර අපායේ බිය හොඳින් දැන භවය කෙරෙහි බියක් සකස්කොට ගන්නා ලෙසය. සසර බිය නොදකින්නා කවදාකවත් සසරින් නොගැලවෙන්නෙකි. සතර අපායට බිය පිංචතාමයි ශීලය තුළ ශක්තිමත් වෙන්නේ. ශීලය තුළ ශක්තිමත් වූ පිංචතා තුළයි සමාධිය සකස්වෙන්නේ. සමාධිමත් පිංචතා තුළයි ජරඤ්ච සකස්වෙන්නේ.

14. භාවනාවට පෙර සත්වන කොටස - භාවනාවට පෙර මේ ගැනත් සිතන්න. සතර අපා දුක් නොවින්ද කවරුනම් ලොවේ සිටින්න?

වර්තමානයේ ඔබට ඇසෙන දකින දේවල් තුළ සංසාරයේ බිය වසා දමලයි තිබෙන්නේ. ඕනෑම මනුෂ්‍යයෙක් මියගියහම නැවත උපදින්නේ දිවියලෝකයේමයි, මනුෂ්‍යයන් අතරමයි කියන දැක්ම සමාජයේ මුල් බැසගෙන තිබෙන්නේ. එසේත් නැතිනම් සුදු ඇඳුමක් ඇඳගෙන තම මියගිය ඥාතියාව සිහිනෙන් දැක්කාය කියන දේවල් හෝ රාත්රී සිහිනයකට මේ උතුම් හේතුඵල ධර්මයේ අර්ථය හීනකොට තිබෙනවා.

අවමංගල්ය නිවස ඉදිරිපිට එල්ලා ඇති 'නිවන් සැප ලැබේවා' කියලා සඳහන් බැනර දකිනකොට, නිවන් අවබෝධය කියන කාරණය සමාජය විසින් මොනතරම් සුළුකොට, ලඝුකොට දකිනවාද යන්න පැහැදිලියි. සමාජයේ බහුතරයක් පිංවතුන් තම ඥාතිවරයෙක් මියගියහම, පංගුකුල පිංකමෙන්, එසේත් නැතිනම් හත් දවසේ පිංකමෙන් තම මියගිය ඥාතියාට ආශ්වර්ෂයමත් උපතක් ලබාදීමට උත්සාහ කරනවා. මේ කටයුත්ත වැඩිපුරම සිද්ධවෙන්නේ මළගෙදර ගුණකථනය කරන මහත්වරුන් අතින්. පිංවත් ඔබ, ඔබගේ මියගිය ඥාතිවරයෙක් සුදු ඇඳුමක් ඇඳගෙන ඔබ ඉදිරියේ සිහිනයෙන් පෙනී සිටියහොත් මොන තරම් ආශ්වාදයකින් ද ඒ පිළිබඳව කථා කරන්නේ. එක පැත්තකින් එය ඇත්තෙන්ම සිහිනයක්. අනෙක් පැත්තෙන්, සුදු ඇඳුමක් ඇඳගෙන සිටියත්, ඉහත ස්වභාවය පරදත්ත රූප ජීවී ජරේතයෙක් හෝ ජරේතියක්. ඒ කියන්නේ සතර අපායෙන් මිදී නොමැති සත්ත්වයෙක්. මොකක් ගැන සතුටුවෙන්නද? පරදත්ත රූප ජීවී ජරේතයෙක්, ජරේතියක් ගැන අප සතුටු වෙනවානම්, එසේ සතුටුවන කෙනාට ජරේත සංඥාවෙන් ඔබ්බට යන්නට අපහසු වෙනවා. ඒ නිසා පිංවත් ඔබ භාවනාවට පෙර, සතර අපාය කියන කාරණය හොඳින් වෙන්කොට හඳුනාගන්න. එසේ හඳුනාගත් කෙනායි, ඒ මායිමෙන් මිඳෙන මාර්ගයට එන්නේ. ඉහත සටහන සම්පූර්ණයෙන් වෙන්කළේ සතර අපාය ගැනත්, කාම, රූපී, අරූපී භවාත්රය ගැනත් දැනීමක් සකස්කර ගැනීම භාවනා කරන කෙනෙක්ට අවශ්‍යම කරුණක් බව පැහැදිලි කරදෙන්නයි. ඉහත කාරණා දෙක විනිවිද දකින යෝගාවචරයායි, ඉන් මිඳෙන දිශාවට ගමන් කරන්නේ.

දෙවැනි කාරණය නම් භාවනා කිරීමට පෙර සක්කාය දිට්ඨිය ගැන හොඳින් දැනගැනීමයි. මේ කාරණයේ අර්ථය නොදැන භාවනා කිරීමේ තේරුමක් නැහැ. මෙහි කෙටිම අර්ථය, මමත්වයේ දැඩි ස්වභාවය යන්නයි. සංසාරයක් පුරාවට කැටිකොට ගලාගෙන පැමිණි, තන්හා මාන්න දිශ්ටින්ගේ රුව ගුණයයි.

එක පිංවතියකට හික්ෂුව සඳහන් කළා, ඔබත් මමත් අනෙකුත් පිංවතුන් සංසාරයේ සශ්ඨක දිවියතල, රූපී, අරූපී බරහම තල වල කල්ප ගණන් සැප විඳ ඇති බව. ඇය ගත් කට්ටම ජරකාශ කළේ, ඇත්තටම හාමුදුරුවනේ මම එහෙම ඉඳලා තිබෙනවාද? කියලා. හික්ෂුව ජරකාශ කළේ, බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ධර්මයට අනුව, එය එසේමයි කියලා. ඒ අවස්ථාවේ ඇය දැඩිලෙස සතුට ජරකාශ කළා. නැවත හික්ෂුව ජරකාශ කළා, ඔබත් මමත් කල්ප ගණන් සතර අපායේ, තිරිසන්, ජරේත නිරයේ මෙන්ම අසුරයන් වශයෙන්ද ඉපිද ඇති බව. ඒ මොහොතේ ඇය දැඩි නොරිස්සුම් ස්වභාවයෙන් ජරකාශ කළේ, තමා සතර අපායේ කිසිවිටකත් නොසිටි බවයි. බලන්න මුල් කාරණයේදී ඇය සතුටු වුණා. දෙවැනි කාරණයේදී ඇය දැඩි විරෝධයක් දැක්වුවා. මේ අවස්ථා දෙකේදීම, ඇය තුළ ඇති සක්කාය දිට්ඨියේ ලක්ෂණයි ජරකාශ වුණේ.

සමහර පිංචනුන් සිටිනවා, අපි සතර අපාය ගැන කථාකරනවාටත් අකමැතියි. ඒ අකමැත්ත තුළ තිබෙන්නේ සක්කාය දිට්ඨියමයි. මේ සටහන් කරන භික්ෂුව වැඩියෙන්ම කැමති, සතර අපාය ගැන කථා කරන්නයි. මොකද සතර අපාය කෙරෙහි ඇතිවූ බියමයි, මේ සටහන ලියන්න අවශ්‍ය අවබෝධය භික්ෂුවට ලබාදුන්නේ. භික්ෂුව අභිමානයෙන් කියනවා, අතීත බවයන්හිදී මා සතර අපායන් හී සෑම බිම් අභලක්ම ස් පර්ශ කළ අයෙක්මය කියලා. පිංචන් ඔබ ධර්මය නොදැන කෙසේ නම් ධර්මය අවබෝධ කරගන්නද?

පිංචන් ඔබ නිහතමානී වෙන්න. යම් පිංචනෙකුට සිතෙනවානම්, තමා සතර අපායේ ඉපදී නැතැයි කියලා, ඔහු මෝහයේ ආගාධය තුළ සිටින කෙනෙක් බව සිහිකරන්න. එම සිතිවිල්ලෙන් ඔබ මිදුනොත්, එය මේ ජීවිතයේදී ඔබ සිතූ උතුම්ම සිතිවිල්ල වෙනවා. කරුණු හරියාකාරව නොදැන භාවනා කිරීම, සක්කාය දිට්ඨිය වැඩිමට හොද තෝතැන්නක් වෙනවා. මේ කාරණය ගැන පරෙස්සම් නොවුණහොත්, භවනාවේ නාමයෙන් අපි වඩවාගෙන ඇත්තේ මමත්වයේ දැඩිභාවයම හෙවත් සක්කාය දිට්ඨියමයි.

භාවනාව තුළින් සිදුවන්නේ යමක් අල්ලාගැනීම නොව, අල්ලාගෙන ඇති දෙය අතහැරීමය. අල්ලාගත් දේවල් අතහැරෙන්න, අතහැරෙන්න ඔබ තුළ සකස්වෙන්න ඕනා නිහතමානී බවමයි. මමත්වය අඩුවෙන්න ඕනේ. මේ ගැන හොද අවබෝධයක් භාවනාවට පෙර ඔබට තිබෙන්නට ඕනේ. පිංචන් ඔබ මමත්වයේ දැඩිභාවයෙන් ගන්නේ රූපයයි. වේදනාවයි. සංඥාවයි. චේතනාවයි. විඥාණයයි. එම නිසා භාවනා කරන පිංචනා නිරතුරුවම ස්වයං පරීක්ෂණයක් කරන්න ඕනේ, ඉහත ධර්මතාවයන් කෙරෙහි ඔබේ තෘෂ්ණාව අඩුවෙනවාද කියලා.

මිලභට භාවනා කිරීමට පෙර පටිච්ඡ සමුප්පාද ධර්මය ගැන හොදින් දැනුවත් විය යුතු වෙනවා. ලොච්තුරු සම්මා සමබුදු ඥාණයන් අවබෝධකොට සත්වයාගේ බව දුක නිවීම සඳහා අර්ථවත්ව, ක්රමනුකූලව දේශනාකර ඇති පටිච්ඡසමුප්පාද ධර්මය, අවිද්යාවේ පටන් හේතුඵල ධර්මයන්ට අනුව ජාති, ජරා, වයාධි, මරණ දක්වා සත්වයාගේ භව ගමන හොදින් පැහැදිලිකොට තිබෙනවා.

මෙතැනදී අවිද්යාව සකස්වීමට හේතුව මුළින්ම ඔබ දැනගතයුතුයි. ලොච්තුරා බුදුරජාණන්වහන්සේ දේශනා කරනවා, අවිද්යාව සකස්වෙන්නේ පංච නිවරණ ධර්මයන් නිසාය කියලා. පංච නිවරණයන් ඇතිවෙන්න හේතුව කාය, වාග්, මනෝ අකුසලයන්ය කියලා. මේ සියල්ලටම හේතුව යෝනිසෝ මනසිකාරය කියලයි බුදුරජාණන්වහන්සේ දේශනා කරන්නේ. මේවා නැතිකරගැනීමට නම්, කල්යාණ මිත්ර ආශ්රය, සද්ධර්ම ශ්රවණය අවශ්ය වෙනවා. අවිද්යාවේ පටන්, හේතුඵල ධර්මයන්ට අනුව සකස් වෙන සෑම ධර්මතාවයක්ම, එක හා සමාන වටිනාකමින් දැකින්න වෙනවා. මොකද එක ධර්මතාවයක් හේතුවෙනුයි අනෙක සකස්වෙන්නේ. එම නිසා අපට අවශ්ය ආකාරයට එක ධර්මතාවයක් හෝ දෙකක් වෙන්ව අරගෙන ජ්රනිඵල දැකින්න යන්න එපා. බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනාකොට වදාල පරිදි මුල මැද අග වශයෙන් අර්ථවත්ව දැකීමට ඔබ උත්සහ ගතයුතුයි. අවිද්යාව අමතකකොට වෙන කිසිම ධර්මඵලයක නිරෝධයක් ගැන සිතීම පවා අර්ථ විරහිත ක්රියාවක් වෙනවා. පටිච්ඡසමුප්පාදය නොදැන කරන භාවනාව කවදාවත් ඔබට නිවීමේ ඉලක්කය සඳහා යොමුකර ගැනීමට අපහසු වෙනවා. භාවනාව තුළින් අපි සැවොම අරමුණු කරන්නේ චතුරාර්ය සත්යය අවබෝධය, ඒ කියන්නේ අවිද්යාවේ නිරෝධයයි. එහෙමනම් දුක කුමක්ද? දුකට හේතුව කුමක්ද? කියන කාරණය තමයි පටිච්ඡසමුප්පාද ධර්මයේ අන්තර්ගතය.

මෙතැනදී විශේෂයෙන්ම එක කාරණයක් ගැන සඳහන් කරනවා. ඒ තමයි උපාදානය කියන කාරණය. උපාදානයයි භවය සකස්කර දෙන්නේ. මේ කාරණය භාවනා කරන, නොකරන කාට වුවද හුඟාක් වටිනවා. මොකද භාවනාව කළත්, පිංකම් සිදුකළත් අපි තුළ බොහෝ වෙලාවට වැඩෙන්නේ තන්හා, මාන්න, දිට්ඨි

කියන කාරණාමයි. මේ කාරණා නිවැරදි කරගන්න පටිච්ඡසමුප්පාද සමුදය, නිරෝධය ක්‍රියාවලිය ජීවිතයේ කොටසක් බවට පත්කරගන්න. ඔබ බුදුරජාණන්වහන්සේ වන්දනා කරන අවස්ථා වලදී භාවනාවට පෙරාතුව දිනපතා පටිච්ඡ සමුප්පාද ධර්මයේ අර්ථය දැකීමත් සජ්ජායනා කරන්න. මෙනෙහි කරන්න. භාවනා කරන පිංචනෙකුට සුවද දුම්, සුවදමල් පූජාකරනවාට වඩා එය ගොඩක් උපකාරී වේවි. මොකද ඔබ යමක් පූජා කිරීමට පෙරාතුව, එම පූජාව අර්ථවත් වෙන්න නම්, ඔබ ඒවා පූජා කරන්නේ කුමන ගුණයන්ටද, ඥාණයන්ටද කියන අවබෝධය ඔබතුළ තිබිය යුතු වෙනවා. එම අවබෝධය මත සිටිමින් බුදුරජාණන්වහන්සේ වන්දනා කිරීම තමයි වඩාත් අර්ථවත් වෙන්නේ. එසේ කිරීමට පිංචන් ඔබට අපහසුනම්, සුපුරුදු පරිදි වන්දනා කටයුතු සිදුකරගන්න. කවදාවත් ඒවා අපතේ යන්නේ නැහැ.

15. භාවනාවට පෙර අටවන කොටස - මෙත්ඊ භාවනාව කියන්නේද අතහැරීමකි

භාවනා කරන බොහෝ දෙනෙක් උපාදානය කියන කාරණයේ බරපතල බව නොසිතන බව පෙනෙනවා. උපාදානයේ තිබෙන අනතුර තේරුම් ගැනීමට පිංවත් ඔබ සියුම්ව ඔබේ ජීවිතය දෙස බැලිය යුතුවෙනවා.

ඔබ පසළොස්වක පොහොය දවස ගැන සිතන්නකෝ. ලක්ෂ කීයක් පිංවතුන් එදාට සිල්සමාදන් වෙනවාද? විහාරස්ථානවල. නමුත් මේ පිරිසෙන් කීයෙන් කීදෙනාටද පුළුවන් පසුදා උදෑසන දක්වා සිල් පවාරනය නොකොට විහාරස්ථානයේම නවතින්න. සවස හතර වනවිට ගෙදර පිළිබඳ උපාදානය සකස්වෙනවා. පිංවත් ඔබට පුළුවන්ද එක දවසක් ගෙදර අතහැරලා පිට ජරදේශයකට ගොස් ඉන්න. ඔබට පුළුවන්ද සතියක් ඔබේ ඥාතීන්ගෙන්, ගෙදරින්, වියපාරයෙන් මිදිලා වන්දනාගමනක් යන්න. භාවනා වැඩසටහනකට යන්න. උත්තරය 'බැහැ'නම් ඔබ සිතන්න ක්ෂණිකව ඔබ මියගියහොත් කෙසේනම් ඉහත උපාදානයන් අතහැරගන්නද? කියලා. ඔබැනට තමයි, භවය සකස්කරන උපාදානය කියන්නේ.

වර්තමානයේ වයොවෘද්ධ අම්මලා තාත්තලා හුඟදෙනෙකුට බැහැ නිවසින් බැහැරව දින දෙක තුනක් ගතකරන්න. ගෙදර මතක්වෙනවා. දරුමුණුපුරන් මතක්වෙනවා. 'මගේ තැන' මතක්වෙනවා. එම නිසා භාවනා කිරීමට පෙර උපාදානයේ හැඩරුව හොඳින් හඳුනාගන්න. හැකිතාක් පිංකම් උදෙසා තමන් අර්ථවත් ලෙස දකින බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ධර්මයේ අර්ථයම කියන ගුරුවරුන් වෙතට යන්න. එම ස්ථාන සොයායන්න. දරුමුණුපුරන් විසින් හැකිතාක් තම දෙමාපියන්, ආච්චිලා, සීයලා නිවසින් බාහිර පිංකම් සඳහා යොමුකරවන්න. ගෙදර අතහැර සතියක් දෙකක් ගතකිරීමට පුරුදුකරන්න. නමුත් පිංවත් ඔබට ඉහත කාරණා කෙරෙහි බලවත් තෘෂ්ණාවක් නැතිනම් විවේකීව නිවසේම තම භාවනා කටයුතු සිදුකරගන්න. එය වඩාත් ඔබට පහසුවේවි.

සෑම විටම ඔබගේ උපාදානය , ආර්යඅෂ්ඨාංගික මාර්ගයේ 'සම්මා වායාමෝ' අර්ථය දිශාවට යොමුකරගන්න දක්ෂවෙන්න. පටිච්චසමුප්පාද ධර්මයේ උපාදානය ගැන මෙහි විශේෂයෙන් සඳහන් කළද අනෙකුත් සියලුම ධර්මතාවයන් එක හා සමාන වැදගත් බව සලකන්න. දුක ඇතිවීමට හේතුවක් දුක නිරුද්ධ වීමට හේතුවක් හේතුවළධර්මයන්ට අනුව දකින්න උත්සහගන්න. මෙහෙම දකිනවිට 'අතීතයේ මම සිටියාය. අනාගතයේ මම සිටින්නේය, වර්තමානයේ මම සිටිමි' යන ආත්මීය කාරණය ඔබෙන් බැහැරවේවි. මෙතැනදී තමයි සක්කාය දිට්ඨිය ඔබෙන් ගැලවිලා යන්නේ. සක්කාය දිට්ඨිය ඔබ තුළින් පෝෂණය වෙන්නේ නිත්ය වූ ස්ථිර වූ පාලනය කළ හැකි පුද්ගලයෙක් ආත්මයක් ඉන්නවාය කියන කාරණය නිසා. මේ මුසාවාදයෙන් ඔබ මිදෙන්න ඕනේ. සතර අපායෙන් නොමිදුන පිංවතා තවම ශීලයෙන් පරිපූර්ණ නැතිය කියන්නේ ඉහත කාරණය නිසා. භාවනා කිරීමට පෙර ඇත්ත දැනගන්න. වැරදි නිවැරදිකරගන්න.

අවිද්‍යාපච්චයා සංඛාරා, සංඛාර නිසයි විඤ්ඤාණය සකස්වෙන්නේ. විඤ්ඤාණය හේතුවෙනුයි නාමරූම සකස්වෙන්නේ. නාමරූප හේතුවෙනුයි සලායතන සකස්වෙන්නේ. මමය කියල ඔබ ගොඩනඟාගත් පුද්ගල සංඥාව පියවරෙන් පියවර ඔතනයි තිබෙන්නේ. එම නිසා වෙඩි තැබීමට පෙර නිවැරදි ඉලක්කය සාදාගන්න. එසේ නොවුණහොත් විරුද්ධවාදීන් වැඩිවීම පමණයි සිදුවන්නේ. එම නිසා දුක ඇතිවීමට හේතුවන ක්රියාවලියන් දුක්ඛ නිරෝධයට හේතුවන ක්රියාවලියන් ගැන නිරතුරුවම භාවනාවක් වශයෙන් මෙනෙහිකරන්න.

මිලහ කාරණය පිටත් ඔබ භාවනා කිරීමට පෙර යහපත් මනුෂ්‍යයෙක් විය යුතුයි. මේ සටහන ලියන්නේ ගිහි පිටතුවන් සඳහාය. දෙමාපියන්ට, ඥාතීන්ට ගරුකරන මනුෂ්‍යයෙක් විය යුතුයි. සංඝයා වහන්සේලාට ගරුකරන මනුෂ්‍යයෙක් විය යුතුයි. සමාජයේ යුතුකම් දන්නා, යුතුකම් ඉටුකරන මනුෂ්‍යයෙක් වන්න. මන්ද යුතුකම් යනු ඔබ ලබාගත් අයිතිවාසිකම්වලට කරන ගෙවීමයි. පිටත් ඔබ ලෝකය අතහැරීම පිණිස භාවනා කිරීමට පෙර පහත කාරණා ඔබගේ ජීවිතය තුළින් කළ හැකිදැයි විමසාබලන්න.

ඔබ සිතන්න ඔබ කොළඹින් බස්රථයක නැගලා කතරගම යනවා කියලා. සෙනග පිරුණු බස්රථය මොරටුවේ බස්නැවතුමේ නවත්තපුවාම කුඩා දරුවෙක් වඩාගත් අම්මාකෙනෙක් එසේත් නැතිනම් ඉතා වයෝවෘද්ධ ආච්චිකෙනෙක් බසයට නගිනවා. දෙපාරක් නොසිතා ඔබගේ ගමනාන්තයට තව ඇති දුරගැන නොසිතා ඔබ කැමත්ත සකස්වෙනවාද සෙනග පිරී ඇති බසයේ ඔබගේ ආසනය ඇයට හෝ ඔහුට පරිත්යග කරන්න. ඔබට මෙය කරන්න බැරිනම්, ඔබට එවැනි පරාර්ථකාමී සිතක් තවම සකස් කරගන්න බැරිනම්, ඔබ කෙසේනම් ලෝකය අතහරින්නද? පාරේ දුවයන බසයක ජරවේශ පත්රයක් මිලදීගැනීම නිසා පැය කීපයකට ලැබුණු ආසනය අතහැරීමට නොහැකිනම් භාවනාකිරීමට පෙර මෙවැනි පුංචි අතහැරීමක් ජීවිතය තුළින් ක්‍රියාත්මක කරන්න පුරුදුවන්න. තමා ලබන සැප පහසුව තාවකාලිකව හෝ අනුන් උදෙසා පරිත්යග කිරීමට අකමැතිනම් කෙසේ මේ නාමරූම ධර්මයන් අතහැරීමට යොමුවන්නද? අවම වශයෙන් මෙමත්‍රිභාවනාව අර්ථවත් කරගැනීමට යොමුවන්නද.

මෙමත්‍රිභාවනාව කියන්නේ අතහැරීමක්. කුමක්ද අතහැරෙන්නේ ක්‍රෝධය, ද්වේශය, වියාපාදය. මේවා අත්හැරෙද්දී ඔබ තුළ අන්ය මිනිසුන් කෙරෙහි කරුණාවක් සකස්විය යුතුයි. එහෙම සකස් වුණොත් බස් රථයේ ආසනය පරිත්යග කිරීම බොහොම සුළුදෙයක්. එහෙම නොවෙනවානම් මෙමත්‍රියේ නාමයෙන් ඔබ තුළ වැඩි ඇත්තේ සක්කාය දිට්ඨියයි.

16. භාවනාවට පෙර නවවන කොටස - කමටහන මගහැර කවරනම් භාවනාවක්ද?

ඔබ දවසේ පැය විසිහතරෙන්ම පැය විසි දෙකක්ම නිත්ය සංඥාවන් වඩල නිත්ය සංඥාවන් සමග ජීවත්වෙලා පැය දෙකක් පමණක් අනිත්ය සංඥාවට යොමුවෙලා භාවනාවක් කරලා කෙසේ නම් මේ කාරණා දෙක සමබර කරගන්නද?

තරාදියේ එක පැත්තකට පැය විසිදෙකක් අනෙක් පැත්තට පැය දෙකක් දැම්මොත් ඔබට තේරෙවි එහි පරතරය.

එම නිසා විශේෂයෙන්ම විදර්ශනා භාවනා කිරීමට කැමති පිංවතුන්ලා දවසේ සෑම කාර්යක්ෂම කමටහනක් කරගැනීමට දක්ෂ විය යුතුයි. වැසිකිළි කැසිකිළි කිරීමේදී ඔබට පුළුවන් ආහාරයේ අනිත්ය බව දකින්න. ඔබ සුවදවත් කරන පිරිසිදු කරන ශරීරයේ අනිත්ය හව දකින්න. ඔබ නින්දට යන වෙලාවට ඔබට පුළුවන් ගෙවුන දිනය පුරාවට ඔබ සිදුකළ ක්රියාවන්ගේ අනිත්ය ස්වභාවය දකින්න. කුමන ඉරියව්වකින් සිටියත් ඔබ ඇස අරමුණුකරගෙන 'ඇස අනිත්යයි, අනිත්යයි.....' වශයෙන් දකිමින් සිටින්න. එවිට ඔබට පුළුවන් බාහිර රූපයන්ගෙන් ඇස හුදෙකලා කර ගන්න. එහෙම දිගින් දිගටම දකින්න. එවිට ඔබට වැටහෙනවා ඇසත් බාහිර රූපත් ඔබට අයිති නැති ස්වභාවය. කන, නාසය, දිව, මනස, කය යන අනෙක් ආයතන ගැනත් එසේ දකින්න. මෙය කිරීම සඳහා ඔබ එරමිනියා ගොතාගෙන සිටින්නම අවශ්ය නැහැ.

බස් රථය තුළ වාඩිවෙලා යන විට ඔබේ ඇස බාහිර රූප කෙරෙහි දූවනවානම්, මනසේ වේගවත්ව සිතුවිලි ඇති වෙනවා නම් ඔබට ඉහත අරමුණු දකින්න පුළුවන්. භාවනා කිරීමෙන් අර්ථයක් ලැබීමට නම් ඔබ ජීවිතයේ ලැබෙන සෑම අවස්ථාවකදීම සෑම අත්දැකීමකදීම ඒවා කමටහනක් කර ගැනීමට දක්ෂවිය යුතුයි.

පිංවත් ඔබට උදාහරණයක් පැහැදිලි කරන්නම්. හික්ෂුව ගිහි කාලයේ ජරධාන නගරයක පයින් ගමන් කළා. මහපාර අයිනේ වයෝවෘද්ධ යාවක කාන්තාවක් හිටියා. ඇය අසල අතින් තල්ලු කරන කරත්තයක් තිබුණා. ඒ අසලම බල්ලෙක් සිටියා. මේ වයෝවෘද්ධ කාශ කාන්තාව දෙකට නැවිලා බුදු අම්මෝ කියමින් විලාප නගමින් තම ගුද මාර්ගයෙන් එළියට ඇවිත් තිබෙන අහල් හයක් පමණ දිගැති ආනමාළු ගෙඩියක ජරමාණයේ මස් දහරයක් ශරීරය ඇතුළට ඔබනවා. මෙය අර්ශස් රෝගයේ දරුණුම අවස්ථාවක්. ජරසිද්ධියේ පාර අයිනේ මේ සිද්ධිය සිද්ධ වුණේ. ඒ වයෝවෘද්ධ යාවක අම්මාට තේරුමක් නැහැ අවට පරිසරය ගැන, මිනිස්සු ඉන්නවාය දකිනවාය කියන කාරණය. ඇයගේ වේදනාව විසින් ඇයට ඉහත කාරණය ඇයට අමතක කරලා. මිනිසුන් සිය ගණනින් ඒ අසල පාර දෙපැත්තේ ගමන් කළත් එකම මනුෂ්‍යයෙක්වත් ඒ සිද්ධිය දෙස බලන්නේ නැහැ. මොකද එය ඒ තරමටම අපුල අපුල, බියගන්වන දර්ශනයක්. නමුත් ගිහියෙක් වශයෙන් එදා මේ හික්ෂුව ඒ කාන්තාවගේ සෑම ඉරියව්වක් දෙසම මා හොදින් බලාගෙන ගියා පමණක් නොව ආපසු හැරී නැවත ඒ දර්ශනය දෙස නුවනින් බැලුවා. ඒ වෙලාවේ ගිහියෙක් වශයෙන් මම ඒ දර්ශනය තුළ කාය, චිත්ත, ධම්ම, වේදනා කියන ධර්මතාවයන් දැක්කා. අසුභය මරණානුස් සතිය දැක්කා. සංස්කාර ධර්මයන්ගේ අමිහිරි උමතු ජරතිඵල දැක්කා.

මෙවැනි දර්ශනයක් සිදුවීමක් දකින්න අපුලනම් අමිහිරිනම් ඔහු කෙසේනම් භාවනාවෙන් ජරතිඵල ලබන්නද? මේ ඔබ දකින්නේ ඔබේ ශරීරයේ ස්වභාවයයි. අතීතයේ ඔබද අත් විඳි ස්වභාවයයි. අනාගතයේදී රූපයට උරුම අවස්ථාවයි. අනුතගේ දුක ඔබ ඔබේ ජීවිතයට ගලපා බලන්න දක්ෂවෙන්න. එම දුගී යාවක

මව තුළින් ඔබ ඔබව දකින්න දක්ෂවෙන්න. ඇසට පෙනෙන, කනට ඇසෙන, මනසට දැනෙන ධර්මය මගහැරයෑමෙන් වළකින්න.

පිංචන් ඔබ මේ ආකාරයට දිනය පුරාවට දකින සිදුවන සියලු ක්‍රියාකාරකම් කමටහනක් හැටියට හැකිතාක් දකින්න උත්සහගන්න. එහෙම කළොත් ඔබට පුළුවන් වෙනවා පෙර සඳහන් කළ නිත්‍ය, අනිත්‍ය සංඥා කිරාබැලූ තරාදිය යම් ජරමාණයකට සමබර කර ගන්න. මෙහෙම පුහුණුවක් ලැබුවොත් ඔබ විවේකීව භාවනාවට යොමුවුනාට පස්සේ පංචනීවරණ වලින් ඔබේ මාර්ගය අවහිරවීම හුඟක් දුරට අඩුකරගැනීමට හැකියාව තිබෙනවා. මොකද රූපයක් අභියස එය අනිත්‍යයි කියන කාරණය දකින්න දැන් ඔබ පුහුණුවක් ලබා ඇති නිසා. එය අවබෝධයක් නොවේ මාර්ගය වැඩිමට ලැබෙන පිටුවහලක් වේවි.

මීළඟට භාවනා කිරීමට පෙර ඔබ විසින් අවධාරණය කළ යුතු විශේෂ දෙයක් තමා දසකුසල් කියන කාරණයේ අර්ථය. විශේෂයෙන්ම සුදුවන් දරාගත් පිංචතුන්ලා මේ කාරණයේදී දුර්වලතාවයන් දකිනවා. එම පිංචතුන්ලා අවංකවම තම ශීලය ගැන විශ්වාසයකින් පසුවෙන්නේ. එම විශ්වාසය තුළ පංචශීලය එසේත් නැතිනම් ආජීව අට්ඨමක ශීලය සමාදන් වෙනවා. ඔබ සමාදන් කළ ඉහත ශීලයන් දෙක තුළම දසකුසල් වලට අදාළ වන කාරණා හතක්ම ආවරණයවෙලා තිබෙනවා. කයෙන් සිදුවන්නාවූ අකුසල් තුනක් වචනයෙන් සිදුවන්නාවූ අකුසල් හතරක් ඔබෙන් වැළකෙනවා. නමුත් පිංචතුනි වඩාත්ම ජරබල මනසින් සිදුවෙන්නාවූ අකුසල් තුන ලෝභ, ද්වේශ, මෝහ කියන කාරණා තුන නිරතුරුවම අපි මගහැරෙනවා. ලොච්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා මනෝ කර්මයන්මයි බලවත් කියලා. පිංචන් ඔබ සතුන් මරන්නෙ නැති වෙන්න පුළුවන්, බොරු නොකියන්න පුළුවන්, ඇතිවන පුංචි ජරශ්‍යයක් හමුවේ ක්ෂණිකව ලෝභ, ද්වේශ, මෝහ අකුසලය වෛනිසිකයන් සකස්කර ගන්නවා. මේ කාරණය භාවනාවට බොහෝම අනතුරුදායක තත්ත්වයක්. ලෝභ, ද්වේශ, මෝහ නමින් පෙනීසිටින්නේ, මේ කාරණා තුනම සකස් වෙන්නේ රූපයට ඇති තෘෂ්ණාව නිසාමයි. මමත්වයේ දැඩිභාවය නිසා ඉහත ස් වභාවය වැඩිවෙනවා. මෙහි වඩාත් භයානක කාරණා තීවිර වෙන්න පුළුවන්. ඒ නිසා ලොච්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා කායකර්ම, වචිකර්ම යටපත්කර මනෝ කර්ම නැගී සිටින බව.

සමාජයේදී අපිට පෙනෙනවා සමහරක් පිංචතුන්ලා පුංචි ජරශ්‍යයකදී එහෙමත් නැතිනම් ධර්ම අවවාදයකදී ස්වාමීන් වාහන්සේලාගෙන් වුණත් පිළිගැනීමට මැලිවෙන්නේ නැහැ. අවදානම සකස් කර දෙන්නේ දසකුසල් කියන ජීවිතයට එකතු කර නොගැනීම නිසා.

17. භාවනාවට පෙර අවසාන කොටස - ඔබ ඔය ද්වේශ කරන්නේ ඔබගේම මෝහයට නොවේද?

පිංචතියක් හික්ෂුවට ප්රකාශ කළා "ස්වාමීන්වහන්ස, මම දිනකට සිය වතාවක් ඉතිපිසෝ භගවා පායය සිහිපත් කරනවා. දැනට සිහිපත්කොට ඇති වාර ගණන පනස් දහසකට වැඩියි" යැයි ප්රකාශ කළා.

එවිට හික්ෂුව ප්රකාශ කළේ "එය බොහොම වටිනවා. ඔබ මෙනෙහි කරන්නේ බුදුරජානන් වහන්සේගේ උතුම් ගුණයක්. බුදුරජාණන්වහන්සේගේ උතුම් ගුණයක් යමෙක් එක මොහොතක් නමුත් සිහිපත් කරනවා නම්, එය තමාගේ සූපය සඳහාමයි හේතුවෙන්නේ.

නමුත් ඔබ මෙසේ මෙනෙහි කරනගමන් දක්ෂ වෙන්නේ ඕනේ, මෙතැනින් ඉදිරියට යන්න. මොකද එම බුදුගුණය සිහිපත් කරන වාර ගණන වැඩි කරගැනීම කියන තෘෂ්ණාව තුළ අවදානමක් තිබෙනවා. ඔබ මෙතැනදී හිතන්න ඕනේ බුදුගුණයේ අර්ථය ගැන. ඇයි බුදුරජාණන් වහන්සේ ඉහත ගුණයන්ගෙන් පරිපූර්ණ වූයේ? උන්වහන්සේ ලෝභ ද්වේෂ මෝහ අවබෝධයෙන් ප්රහීන කළ නිසා.

එහෙම නම් වඩාත් අර්ථවත් වෙන්නේ බුදුගුණ මෙනෙහි කරන ගමන්ම, සෑම උදාසනකම ඔබට පුළුවන් නම් "අද දවසේ මට ලෝභ සිතක් ඇති නොවේවා⁴ ද්වේෂ, මෝහ සිතක් ඇති නොවේවා කියලා විර්යයෙන් යුතුව ඒ සඳහා උත්සහගන්න, ඒ තමයි සෑම බුදුගුණයක් කෙරෙහිම ඔබ කරන උතුම්ම පූජාව වෙන්නේ. එවිටයි ඔබ සිහිකරන බුදු ගුණය අර්ථවත් වෙන්නේ. එවැනි පූජාවක් තුළින් වාර ලක්ෂ ගණනක් බුදු ගුණ සිහිකරනවාය කියන ලෝභ සිතිවිල්ල පරාජය කොට, අලෝභය නමැති කුසල් සිතිවිල්ල ඇතිකරගන්න පුළුවන් වෙනවා. මොකද බුදුගුණ ලක්ෂ ගණනින් සප්ථායනය කළත් අර්ථවත් ප්රතිඵලයක් නැහැ. අපි දවසේ නිතරම ලෝභ, ද්වේශ, මෝහ සිතිවිලි සකස්කරගන්නවා නම්, අවසානයේදී අපි මූලා වුණා පමණයි. එනිසා ධර්ම මාර්ගයේ අර්ථවත් දිශාවටම ගමන් කරන්න. ලෝභ, ද්වේෂ, මෝහ කියන අකුසල මූලයන්, සූපයේ සතුරන් බව, භාවනාවට බාධාවක් බව, භාවනා කිරීමට පෙර හඳුනාගන්න.

මේ මොහොතේ තවත් එක් කාරණාවක් මතකයට එනවා. එක්තරා වයෝවෘද්ධ කැපකරු මහත්තයෙක් හික්ෂුවට ප්රශ්නයක් යොමුකළා. "මම නිතරම හික්ෂුන් වහන්සේලාව බස් වලට නග්ගවන්න, බෙහෙත් අරන්දෙන්න යනවා. මම මේ කටයුතු කරන්නේ බොහොම ගෞරවයෙන්. මේ කටයුතුවලට මම පාරට ඇවිත් ස්වාමීන්වහන්සේලාව වඩම්වගෙන යන්න වාහනවලට අත දික්කළාට වාහන නවත්වන්නේ නැති වෙලාවල් තිබෙනවා. සමහර බස්රථ නතර කරන්නේ නැහැ. මේ වෙලාවට මට හුඟක් කේන්ති යනවා. සමහර දායක පිරිස් තම නියමිත දිනයේදී දානය අරගෙන එන්නේ නැහැ. මේ වෙලාවටත් මට කේන්ති යවනා. මම ඒ මිනිස්සුන්ට බණිනවා. මම මේ කේන්ති යනවා, ද්වේශය සකස්කරගන්නේ ස්වාමීන්වහන්සේලා වෙනුවෙන් නිසා එම කේන්ති ගැනීම අකුසලයක් වෙන්නේ නැහැ නේද?" කියලා.

මේ කැපකරු මහත්තයා අවංකවම සිතාගෙන සිටින්නේ ස්වාමීන්වහන්සේලාගේ අවශ්‍යතාවයන් වලදී, අන්යයන් සමග කේන්ති ගැනීම, අන්යයන්ට ද්වේශ කිරීම අකුසලයක් සිදුවන කාරණයක් නොවෙයි කියලා. ඒ විදිහට හෝ ස්වාමීන්වහන්සේලා වෙනුවෙන් පෙනී සිටීම කුසලයක් කියලා. බලන්න මෝහය කියන කාරණයේ බරපතලකම.

ඒ මොහොතේ ඒ කැපකරු මහත්තයාට හික්ෂුව කෙටියෙන් ප්රකාශ කළේ "මහත්තයෝ, හික්ෂුවක් උදෙසා නෙමෙයි, බුදුරජාණන්වහන්සේ උදෙසා හෝ ඔබ අන්යයන් සමග ද්වේශයක් ඇතිකරගන්නොත් එය ද්වේශයක්මයි" කියලා. එය අකුසලයක්මය කියලා.

මේ කැපකරු මහත්තයා ස්වාමීන්වහන්සේලාට බොහොම ගෞරව කරන, නිතර බුදුගුණ භාවනාව කරන පිංවතෙක් නිසයි උදාහරණයක් වශයෙන් මෙය සටහන් කළේ. ඔබත් බොහොම පරෙස්සමින්.....

ලෝභ, ද්වේශ, මෝහ සක්කාය දිට්ඨියේ ගජ මිතුරන්මයි.

එමනිසා පිංවත් ඔබ පන්සල, ආරණ්යය, පිංකම.... මේ කිසිවක් හේතුවෙන් ලෝභ ද්වේෂ මෝහ අකුසල් සිතිවිලි සකස් කරගන්න එපා. ඒවාද අකුසල්මයි. ඔබ එසේ ද්වේශය ඇති කරගන්නවා නම්, ඒ ඔබ ද්වේශ කරන්නේ ඔබ තුළම ඇති මෝහයට බව සිතන්න . ද්වේශයත්, මෝහයත් ඔබේම නම් ප්රතිඵලද ඔබේම බව සිතන්න.

පිංවත් ඔබ, ඉහතින් සඳහන් කළ කරුණු ජීවිතය තුළින් ක්රියාත්මක කරන අයෙක් නම්, ඔබට බාධාවකින් තොරව චිත්ත සමාධිය සකස්කොටගෙන අනිත්ය ධර්මයන් වැඩිමට හැකියාව ලැබෙනැයි ඔබටම දැනෙනු ඇත. ඉහත කාරණා, සද්ධර්ම ශ්රවණයත්, ශීල සමාධි ප්රඥා විමුක්ති මාර්ගය ගැන සාකච්ඡාවත්, කල්යාණමිත්ර ඇසුරත් තුළින් අර්ථවත් කරගැනීමත් උදෙසා, නිවන් අවබෝධයෙන් සැනසෙන්නට ලැබුණු මේ උතුම් මොහොතේ පිංවත් ඔබ චීර්යය වඩන්න.

18. විශේෂ ලිපි - හිංසාවේ රාත්රිය

අද ජනවාරි පළවැනිදා. වසරක් ගෙවිල වසරක් ලැබුව දවස. වසරක් ගෙවී ගියාය කියන්නෙ අපි කාටත් ජීවත්වෙන්න තිබෙන කාලයෙන් වසරක් අඩු වුණාය කියන එක. ඒ කියන්නෙ මරණයට වසරකින් ළංවුණාය කියන කාරණය. මේ කොයි පැත්තෙන් බැලුවත් අවංකවම සතුටුවෙන්න දෙයක් මෙතැන නැහැ.

නමුත් ගෙවීගිය වසරේ පිංවත් ඔබ අප්රමාදීව ධර්ම මාර්ගයේ ගමන් කළානම් ලැබුවාඩු වසරේ ඊටත් වඩා ශක්තිමත්ව ධර්ම මාර්ගයේ ගමන් කරනවාය කියන අධිෂ්ඨානය ඔබ තුළ ඇති වුණා නම් එතන තිබෙන්නෙ අර්ථවත් සතුටක්. ඒ වගේමයි ගෙවීගිය වසරේදී දාන, ශීල, භාවනා කටයුතුවලදී ප්රමාදභාවයට පත්වුණා, නව වසරේදී මා අප්රමාදීව කටයුතු කරනවාය කියන අධිෂ්ඨානයද සතුටට හේතුවක්මයි.

වසරක් ලැබුව අවස්ථාවක පිංවත් ඔබට ජීවිතයේ තැබිය හැකි ලොකුම බලාපොරොත්තුව තමයි මේ වසර තුළදී මා සතර අපායෙන් නිදහස් වීමට උපරිම උත්සාහයක නියැලෙනවාය කියන බලාපොරොත්තුව. ලොව්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා පැවිදි පක්ෂය විසින් ගිහි පක්ෂයට, දෙමාපියන් විසින් දරුවන්ට, ගුරුවරුන් විසින් ශිෂ්‍යයන්ට, කෙනකු විසින් තව කෙනකුට සමාදන් කරවිය හැකි උතුම්ම ත්‍යාගය, දායාදය සතරඅපායෙන් මිදීමේ මාර්ගය පහදාදීමය, සමාදන් කරවීමය කියලා. නව වසරක් ආරම්භයේදී බුලත් අතකින්, කැවිලි පිභානකින්, කේක් ගෙඩියකින්, සුබ පැතීමකින්, හුවමාරු කරගන්නා ඥාතිත්වය, ස්වාමීත්වය, සෙනෙහස, හිතවත්කම ලොව්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කොටවදාළ සැබෑ ඥාති සංග්රහය සමග මොනතරම් නම් ප්රාථමික දැක්මක්ද? සුබ අලුත් අවුරුද්දක් වේවා කියල කරන ශුභාශිංසනය තුළ මෙමත්රිය, මනුෂ්‍යත්වය මුසුවෙලා තිබෙන බව ඇත්ත. ඒ ඇත්තේ තරමටම එම ශුභාශිංසනය තුළ අවිද්යාවද සැඟවී තිබෙන බව ඇත්තම කාරණයකි.

අවිද්යාව කියල කිව්වේ විද්යාවෙන් තොර භාවයයි. ඒ කියන්නෙ ඇත්ත ඇතිසැටියෙන් නොදැකීමයි. දුක සැප මාරුකොට ගෙන දැකීමයි. ජාති, ජරා, වියධි, මරණ වලට තව තව ළංවන මොහොතේ 'සුබ නව වසරක් වේවා' කියනවා වෙනුවට 'ලැබුවාඩු නව වසර, සතර අපායෙන් නිදහස් වෙන වසරක් වේවා' කියල ප්රාර්ථනා කළොත් එතන තිබෙනවා ජාති, ජරා, වියධි, මරණවලින් මිදීමට ඔබ ගන්නාඩු උතුම් උත්සාහයක්. එහෙත් පිංවත් ඔබ මෙවැනි අර්ථවත් සුබ පැතීමක් කරන්න ලැජ්ජයි. අර්ථවත් දෙයින් අයින් වෙලා අනර්ථවත් දෙය ළංකර ගන්නවා. 'බුදුසරණයි' 'තෙරුවන් සරණයි' කියලා කියනවා. නමුත් ලොව්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනානාකොට වදාළ ධර්ම මාර්ගය ගැන කියන්න ලැජ්ජා වෙනවා. ලොව්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ සරණගියා යැයි කියන්නෙ අර්ථවත් ආකාරයෙන් ධර්ම මාර්ගයේ ගමන් කරනවාය කියන කාරණයයි. පිංවත් ඔබ සතර අපායෙන් නිදහස් වීම සඳහා සමාදන් විය යුතු තෙරුවන් කෙරෙහි අවල ශ්රද්ධාව, ශීලයේ පරිපූර්ණත්වය, පංචඋපාදානස්කන්ධයේ අනිත්යභාවය දැකීම කියන අර්ථයන් මහා සංඝ රත්නය විසින් නිරතුරුවම ඇසෙන මොහොතක, අපි මොනතරම් දුර්වලතාවයකින්ද ජීවිතය සැලසුම් කරගන්නේ. අප්රමාණ සැප ලැබිය හැකි මාර්ගයක් ඇස්පනාපිට තිබියදී අති දීර්ඝ දුකක් උදෙසා කෙටි සැපයමයි අපි සොයන්නේ. ලොව පහළවූ ශ්රේෂ්ඨ ශාස්ත්‍රන් වහන්සේනමකගේ ඉගැන්වීම්වල අර්ථයන් ලිහිල් භාවයට පත්කොට ආගන්තුක වටිනාකම් අපේ කරගැනීම අභාග්යයක්. මෙතැනදී පිංවත් ඔබ සිතන්න අවශ්ය නැහැ අපට මාර්ගය කියලදෙන ගුරුවරු කොතැනද ඉන්නෙ කියලා. ඇසෙන සම්බුදු ධර්මයයි ඔබ ඔබේ මාර්ගය කරගත යුත්තේ. ගුරුවරුන්ගේ පුංචි හෝ දුර්වලතාවයක් දකිනම් එයද මාර්ගය වැඩිමේදී කමටහනක් කොට ගැනීමට ඔබ දක්ෂවිය යුතුය.

ලෝක තත්ත්වයන්ට ඇලීමේ, ගැටීමේ ස්වභාවයන්ට යන්නේ නැතිව සමාජය, මනුෂ්‍යයා, වියාකූල වෙන් වෙන් ඇතිවන සමාජ විකෘතිය ධර්මයේ අර්ථය වශයෙන්මයි අපි දැකිය යුත්තේ. ලෝක ධර්මයන් කෙරෙහි ඇලීමත් ගැටීමත් සකස්වෙන සිතක ඔබ නොදකින එකම දෙය අනිත්යයයි. ඒ කියන්නේ ධර්මයේ අර්ථය නොදැනීමයි. ධර්මයේ අර්ථය නොදකින්නා තමා අත්දකින ලෝක ධර්මතාවයන් හමුවේ ඇලීමත් ගැටීමත් අතර දෝලනය වෙමින් ධර්මයේ ස්වභාවය අවබෝධ කොටගැනීම මගහැර නිත්යවූ සැපයක්ම සොයනවා. මෙතැනදී තමයි සමාජ වියාකූලභාවය විකෘතිභාවය සකස් වෙන්නේ. අසීමිත ඇලීම, අසීමිත ගැටීම, අසීමිත උපේක්ෂාවන්ගේ එකතුවක් වෙනවා ලෝකය.

එලය ලෝකය තුළදී දුටුවත්, හේතුව සකස්වූයේ ධර්මය නොදත් මිනිස් සන්නානය තුළම නේද? කැඩෙන, බිඳෙන, විසිරෙන සම්මුති ලෝකයේ අර්ථය සකස්වෙන්නේ නාමරූප දෙක නමැති 'පුංචි ලෝකයේ' හේතුවල ධර්මතාවයන් නිසාම නේද? ඒ නිසා පිංවත් ඔබ ධර්ම මාර්ගයට එන්න. මාර්ගයේ හික්මෙන්න. එවිට ඔබ දකින ලෝකය යහපත් වෙවි. ඔබ ලෝකය තුළ සුරක්ෂිත වෙවි. ඔබ ලෝකයෙන් නිවියාවි. ඉහත කරුණු සියල්ලම සකස් වූයේ ඔබ තුළින්ම නේද? කැඩෙන, බිඳෙන, විසිරෙන සම්මුති ලෝකයත්, නාමරූප නමැති මම කියන 'පුංචි ලෝකයත්', අනිත්යයේ අර්ථයෙන්ම සකස් වූණ දේවල්ය. අර්ථය අනිත්යවූ කල්හී යමක් නිත්ය භාවයක් සොයයිනම් ඔහු සොයන දෙය කවදාවත් හමුනොවනු ඇත. ඔබද මමද සසර මෙතෙක් පැමිණියේ එම නිෂ්ඵල ගමනයි.

පිංවත් ඔබ ලැබූ මේ ජීවිතයද සැප කෙරෙහි ඇති තෘෂ්ණාව නිසා සකස් කොට ගත් ජීවිතයකි. පිංවත් ඔබම තීරණය කරන්න ඔබ ධර්මයෙන් කොතරම් දුරස්වෙලාද ඉන්න කියලා. මේ දුරස්ථභාවය අවම කරගන්න ඔබ විසින් ඇති කරගන්නා අධිෂ්ඨානය ක්රියාත්මක භාවයට පත්වෙද්දී ඔබ තුළ ශ්රද්ධා, චීර්ය, සති, සමාධි, ජ්රඥා කියන ධර්මතාවයන් වැඩෙන්න ඕනේ එකිනෙකට අඩු වැඩි භාවයෙන් තොරව. මෙන්න මේ 'අඩු වැඩි භාවයකින් තොරව' කියන ස්වභාවය සමජයේ හුඟ දෙනකුගෙන් ගිලිහී ගොස් තිබෙනවා. ජ්රඥාව වැඩෙන ආකාරයට නොවේ ශ්රද්ධා, චීර්යය, සති, සමාධි කියන කාරණා ජීවිතයට එකතු කරගන්නේ. විදර්ශනා ඥානය වැඩෙන දිශාවටමයි පිංවත් ඔබ ඉහත කාරණය සතියෙන්, සිතියෙන් යුතුව ජීවිතයට ගලපා ගතයුත්තේ. මමත්වය වැඩෙන දිශාවට නොවේ. වසරක උදාවක් සමරන මොහොතක මෙවැනි ධර්මයක් ගැන පිංවත් ඔබ නැවත නැවත සිතනවානම්, මෙවැනි ධර්මයකට මුල්තැන දෙනවානම් එම වසර මොන තරම් සංහිදීමට පත්වූ වසරක් වෙවිද? අර්ථවත් ලෙසම තෙරුවත් සරණගිය වසරක් වෙනවා නේද? පිංවත් ඔබ ගත්තාඩු තීරණයෙන් සැනසෙන්නේ ඔබම නේද? දුකෙන් මිඳෙන දිශාවට යන්නේ ඔබම නේද? එසේ නොවුණ කල්හී ඔබ යන දිශාව ගැන පහත සටහන තබමි.

ජනවාරි පළවෙනිදා කියනකොටම සිතියට නැගෙන්නේ දෙසැම්බර් 31 දා රාත්රියයි. මේ රාත්රියේ හික්ෂුව වැඩසිටියේ අගනුවරට ආසන්න ආරණ්යයකය. රාත්රි 12.00 වෙලාවට ආසන්න වෙද්දී පුපුරා ගිය රතිඤ්ඤා පිපුරුම් හඬ මොනතරම් වේගවත්ද කියලා පිංවත් ඔබටත් ඇසෙන්නට ඇති. මේ රතිඤ්ඤා පිපුරුම් හඬ දෝංකාරය කියන්නේ අවිද්යාවේ හඬයි. ඔබ හිතල බලන්න මීට වසර විසිපහකට පෙරාතුව ඉඳල වසරින් වසර මේ හඬ වැඩි වුණා මිසක් අඩුවුනේ නැහැ. අනාගතයේ කවදාකවත් මේ හඬ අඩු වෙන්නේ නැහැ, වැඩි වෙනවා මිසක්. මේවා ලෝක ධර්මතාවයන්. මනුෂ්යයා ධර්මයෙන් පිරිහෙන්න පිරිහෙන්න නොවටිනා වටිනාකම් අර්ථවත් වෙනවා. ශීලයේ, සමාධියේ, ජ්රඥාවේ නිහඬභාවයට එරෙහි ස්වභාවයන් තමයි සකස් වෙන්නේ. සෝෂාව යම් තැනක තිබෙනවානම් එතන ශීලයක්, සමාධියක් තිබෙන්න විදිහක් නැහැ. මේ දෙක නැති තැන ජ්රඥාව ගැන කථාකරල තේරුමක් නැහැ. ආයිමත් අපි එන්නේ අවිද්යාව කියන තැනටමයි. ලෝකයේ තිබෙන සැබෑම නිහඬතාවය අත්විදින්න පුළුවන් සෝෂාව තුළදීයි. දෙසැම්බර් 31 රාත්රියේ හික්ෂුව සයනය මත වැතිරී ඒ සැබෑම නිහඬතාවය අත්වින්නදා හොඳ හැටියට. පරිසරය සෝෂාකාරී වෙන් වෙන් තමන්ගේ සිතේ නිහඬභාවය හොඳින් දැනෙනවා, පෙනෙනවා. පුපුරන රතිඤ්ඤා හඬින් දෙදරුම්කන පරිසරය, නිහඬ සිතින් අත්දකිද්දී අවිද්යාවේ

සෝභාවත්, විද්‍යාවේ නිහඬතාවයත් සක්සුදක් සේ පැහැදිලි වෙනවා. අර්ථවත් වෙනවා. එවිට දුකක්, සැපක් නොවේ සිතට දැනෙන්නේ. අවදානමෙන් මිදුණා වූ නිදහසේ සුවයයි. මෙවන් අසිරිමත් මාර්ගයක් පිටත් ඔබේ ඇස්පනාපිට තිබියදී ශීලයේ, සමාධියේ, ජරණාවේ උතුම් නිහඬතාවයේ අර්ථය රතික්කොවේ හඬින් විනාශකොට දමනවා.

පිටත් ඔබ කල්පනා කරන්න වසර සූඛ වෙන් කියලා. ඔබ කොතෙක් රතික්කො පත්තුකළත් වසර සූඛවෙලා තිබෙනවාද? දවසින් දවස ක්රෝධය, වෛරය, දුෂ්ශීලභාවය මහා වේගයකින් සමාජයේ ඉහළ යන්නේ. රතික්කො පිපුරුම්හඬේ දෝංකාරය යම් සේ වේගවත්ද දුෂ්ශීලභාවයේ වර්ධනයත් සමාජය තුළ වේගවත් වෙලා. ශ්රාවකයා ශාස්තෘන්වහන්සේ හඳුනන්නේ නැහැ. ගෝලයා ගුරුවරයා හඳුනන්නේ නැහැ. දරුවන් දෙමාපියන් හඳුනන්නේ නැහැ. පාලකයා ඇත්ත යුක්තිය හඳුනන්නේ නැහැ. පිරිහීමේ දෙසටමයි සමාජය ගමන් කරන්නේ. ඒ කියන්නේ කොතෙක් රතික්කො පත්තුකළත් වසර සූඛවෙලා නැහැ. කොහොමද වසර සූඛවෙන්නේ මනුෂ්යයා විසින් මොනතරම් අකුසල් කන්දරාවක් සිදුකරගෙනද? මොනතරම් සත්ව ඝාතන, සත්ව හිංසාවන් සිදුකරගෙනද? වසරක් උදාවෙන්නේ. දෙසැම්බර් 31 වෙනිදා රත්රියේ රතික්කො පත්තු කරන ඔබ මොනම හේතුවක් නිසාවත් සිතන්නේ නැහැ ඔබ පත්තුකරන රතික්කො නිසා බරපතළ සත්ව ඝාතන, සත්ව හිංසාවන් සිදුවෙනවා කියලා. මොකද ඔබ දකින්නේ ඇසෙන් පෙනෙන ලෝකය පමණයි. ගස්, ගල්, මනුෂ්යයෝ, ගෙවල් දොරවල් ඔබට පෙනෙන ලෝකය. ඒ ලෝකය තුළ ඔබ නිවැරදි කරුවෙක් බව ඇත්ත. නමුත් පිටත් ඔබ තරගයට පරිසරය දෙදරුම් කවමින් පුපුරායන රතික්කො හඬින් මොනතරම් ඔබට නොපෙනෙන අමනුෂ්යයන් මියයනවා ඇත්ද? කොතෙක් ඔබට නොපෙනෙන අමනුෂ්යයන් තුවාල ලබනවා ඇත්ද? මෙම ජරේත, භූත අමනුෂ්යයන් මේ රාත්රියේ අත්විදින්නාවූ පීඩනය නිසා ඔවුන්ගේ සිත තුළ සකස්වෙන්නාවූ වෛරය, ක්රෝධය නව වසරේ අසූඛ තුටුපඬුරක් සේ ලෝකයාට ලැබෙනවා. ගස්වල වැඩසිටින රූක් දෙව්වරු භූමිමාටු දෙව්වරු වැනි කොටස් මේ බිහිසුණු රතික්කො හඬින් මොනතරම් කම්පාවෙනවා ඇත්ද. ඒ දෙව්වරුන්ගේ සිත තුළත් ද්වේශය, වෛරය, ක්රෝධය සකස් වෙනවා. මේ ද්වේශයත් නව වසරක් උදාවෙද්දී ඔබ ලබන අසූඛ පලිදැරීමක් මයි. එම රාත්රියේදී රතික්කො හඬට බියෙන් දුටු නිරිසන් සතුන් කොතෙක් නම් සිටිනවාද? මරනයෙන් ගැහෙමින් සැඟවෙන්න දිවයන ඒ සිත් තුළ ද්වේශය, වෛරය සකස් වෙනවා. මේ ද්වේශයත් නව වසරේ ලෝකයා ලබන අසූඛ පඬුරක්මයි. රතික්කො කරලක් පුපුරා යනකොට එම හඬට, හින්දරට පිළිස්සී දෙදරුම් කෑමට ශරීරය පුපුරා ගොස් මොනතරම් කුඩා කෘමි සතුන් මියයනවා ඇතිද? මේ විනාශවන සතුන්ගේ සිතේ සකස්වෙන ද්වේශයත් නව වසරේ ඔබ ලබන අසූඛ නොසතුටු පඬුරක්මය. ගස්වල, කැදැලිවල ජීවත්වෙන කුරුල්ලන්, කුඩා පැටවුන්, මෝරන බිත්තර මොනතරම් විනාශවෙලා යනවා ඇතිද? ඔය දෙදරුම් කෑමේ හඬට. එම කුරුල්ලන් බියට පත්වී අන්සතුන්ගේ ගොදුරු බවට පත්වෙනවා ඇතිද? මේ සතුන්ගේ සිත්තුළ සකස්වන ද්වේශයද නව වසර උදාවෙදී ඔබ ලබන අසූඛ අසතුටු පඬුරක්මය. ඉහත කොටස් අසහනයට, අපහසුතාවට, මරණයට, මරණීය වේදනාවන්ට, හිංසාවට පත්වීමෙන් සකස් වන්නාවූ අකුසල් කන්ද කරගසාගෙන තමයි නව වසරක් උදාවෙන්නේ. මේ අමානුෂික බේදවාචකය පිටත් ඔබට නොපෙනෙන්නේ අවිද්‍යාවේ හඬ බලවත් වීම නිසාය. පිටත් ඔබට මාර සිතක් ඇතිවෙන්න පුළුවන්, රතික්කො පත්තුකළාම සතුන්ව මරාදැමීමේ, හිංසාකිරීමේ චේතනාවක් ඔබ තුළ නැතිය කියලා. ඒ සිතිවිල්ල නිවැරදි වෙන්න පුළුවන්. නමුත් මියයන, තුවාල ලබන, හිංසනයට පත්වෙන, එම සත්වයන්ගේ සිතේ නැගෙන ද්වේශය, වෛරය, ක්රෝධය සූඛ පිරිත් දේශනාවක් සේ නොව, අසූඛ වියරු අදෝනාවක් සේ වායු ගෝලයට එකතුවනවා නියතය. බියෙන්, වෛරී චේතනාවන් සකස් කොටගෙන මියයන අමනුෂ්යයන්, නිරිසන් සතුන් වඩාත් නපුරු වියරු අමනුෂ්යයන් බවට පත්ව නැවත උපත ලබා, තමන්ගේ පෙර ජීවිතයේ විනාශයට හේතුවූ රතික්කො පත්තුකළ මනුෂ්යයන්ගෙන් පලිගැනීමේ සිත් සකස් කොට ගැනීමේ ස්වභාවයද පිටත් ඔබ තේරුම් ගත යුතුය. සමාජය දිනෙන් දිනම වෛරය, ක්රෝධය, ද්වේශය වැඩෙන දිශාවටමද මනුෂ්යයා වියරු ස්වභාවයටම පත්වීමටද හේතු ඉහත කාරණා තුළද සැඟව

තිබීමට පුළුවන. මේ සිද්ධීන් දෙස බැලීමේදී ඔබට වැටහෙනවාද අවිද්‍යාසහගත ක්රියාවන් ඔබව මොනතරම් විනාශය කරා, දුක කරා රැගෙන යනවාද කියලා.

පන්සලේ ගන්ධාරය නාද කරනකොට, හේවිසියක හඬ ඇසෙනකොට, මහුල් බෙර හඬ ඇසෙනකොට මොනතරම් සංහිදීමක්, සංයමයක් එම හඬේ තිබෙනවාද. එම හඬින් ඉහතින් දැක්වූ විනාශයන්, අකුසලයන් සිදුවෙනවාද? කුඩා කිරිදරුවෙක් නම් පීඩා විඳින්න පුළුවන්. පිංවත් ඔබට ශබ්ද පුජාවක් කිරීමට අවශ්‍ය නම් පමණක් 31 දා මධ්‍යම රාත්රියට පන්සලේ සාන්ධාරය නාද කරන්න ගමටම ඇසෙන්නට. මහුල් බෙරයක් නාද කරන්න. මෙය සමාජයට නුහුරු දෙයක් බව ඇත්ත. එහෙත් ඔබ තුළින් නරකක් වරදක් නම් වෙනත් සත්වයකුට සිද්ධවෙන්නේ නැහැ. දෙවියන් අමනුෂ්‍යයන් පවා මේ හඬට ජරිය වෙනවා. තිරිසන් සතුන් පවා මේ හඬ විඳිනවා. හැමෝගෙම ආශීර්වාදයෙන් තමයි වසරක් උදාවෙන්නේ. සශ්රීක දිවියතල වල සිටින දෙවියන් පවා ඔබට ආශීර්වාද කරනවා. කාටද මේ ආශීර්වාද කරන්නේ? ශීලයට. පිංවත් ඔබ ශීලයෙන් හික්මුණ නිසයි, රතිඤ්ඤා පත්තුකිරීමෙන් සත්ව සාතන, සත්ව හිංසා සිදුවෙනවාය කියන යථාර්ථය දැක්කේ. සිල්පද ආරක්ෂා කරන්න උත්සාහගත් නිසයි ඔබ එම වැරදි ක්රියාවෙන් වැළකුණේ. ශීලයට වටිනාකමක් දෙමින් තමයි එතකොට ඔබ නව වසර අරඹන්නේ. ලොවතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කළ නිසයි ඔබ සත්ව හිංසාවෙන් වැළකුණේ. ශීලයට වටිනාකමක් දෙනවිටම ඔබ තෙරුවන් සරණේ පිහිටලා. රතිඤ්ඤා පත්තුකිරීමෙන් සතුනට මරණීය දුක, හිංසනය සිදුවෙනවාය, මම එම සතුනට අහය දානය දෙනවාය කියලා හිතනකොටම ඔබ තුළ කුසල් ඵ්වතනාවක් සකස්වෙලා. නව වසර පිංවත් ඔබ අරඹන්නේ සතර අපායෙන් මිදීමේ සාධක සියල්ලම දෝතින් දරාගෙනමයි. පුංචි දෙයකින්, මොන තරම් නම් වෙනසක් සිදුකරන්න පුළුවන්ද. මේ පුංචි දෙය වෙනස් කරගැනීමට නොහැකිවීමෙන්, ඔබ සසර මොනතරම් නම් දුරගමනකට වැටෙන්න ඉඩ තිබෙනවාද?

19. විශේෂ ලිපි - දෙවියන්ද වදින පින් බිමයි මේ

පිංචන් භික්ෂුන් වහන්සේ විසින් මේ ලිපිය අප අතට පත්කළේ 2011 වසර අගදීය. ඒ වන විට මායාවරුන්ගේ දින දසුන ඇඳා ගනිමින් 2012 වසරේ සිදුවිය

හැකි ලෝක විනාශයක් ගැන සැකයක්, බියක්, මතවාදයක් ලෝකයා තුළ විය. මේ ගැන අභමිඛයෙන් දැනගන්නට ලැබුණු උන්වහන්සේ, එය ධර්මයට ගලපමින්, ධර්මය තුළ වන රැකවරණය සඳහන් කරමින් තැබූ මෙම සටහන, එම වකවානුවෙන් වසර කිහිපයක් ගෙවී ඇති අද සිට ආපසු හැරී බැලීමේදී, එම ධර්ම කරුණුවල ගැලපීම පිලිබඳ පිංචන් ඔබට අදහසක් ගතහැකි සාධකයක් යැයි සිතමු.

භික්ෂුව මේ මොහොතේ වැඩ සිටින කුටියට පැමිණි ආගන්තුක වැඩිහිටි ස්වාමීන්වහන්සේ නමක් ජරකාශ කළා වසර 2012දී ලෝකයේ සිදුවන යම් අසහනකාරී තත්ත්වයක් සම්බන්ධයෙන් ලෝකයා කතාබහ කරන බව. පිංචන් උන්වහන්සේද ඒ ගැන රටේ ලෝකේ කතාකරන මතවාද කිහිපයක්ම ජරකාශ කළා. භික්ෂුවට මේ ගැන කිසිදු දැනීමක් නැහැ. ඔය වගේ කිහිපදෙනෙක් කියපු දේවල් අසා තිබෙනවා පමණයි. මේ සිද්ධිය මෙතැනින් අහවර වුණා. එය හුදෙක් පිළිසඳරක් පමණක් වුණා. එක්තරා භික්ෂුවක් ඉහත සිතිවිල්ල සිතමින් සිට අරමුණු වලින් බැහැරව හුදෙකලා කුටියේ සමාධිමත්ව වැඩසිටින විට භික්ෂුවට ඇසෙනවා 'අප ශ්රී ලංකා මාතා... නමෝ නමෝ නමෝ නමෝ මාතා... ශ්රී ලංකා ජාතික ගීය (සම්පූර්ණයෙන්ම)'.
මෙය ගැයෙන්නේ පිරිමි සහ කාන්තා කටහඬින්. භික්ෂුව අරමුණු නොකරම, මේ ඇසෙන්නේ දිවිය ශ්රෝතක හඬ. ඒ කියන්නේ දෙවියන්ගේ හඬ.

මෙය ගැයෙන්නේ පිරිමි සහ කාන්තා කටහඬින්. භික්ෂුව අරමුණු නොකරම, මේ ඇසෙන්නේ දිවිය ශ්රෝතක හඬ. ඒ කියන්නේ දෙවියන්ගේ හඬ.

එම ගීතයේ හඬ සමග සංගීත රාවය එකදිගට භික්ෂුවට ඇසෙන්නට පටන්ගත්තා. වේලාව අලුයම 1ට පමණ ඇති. වනගත මුළු ජරදේශයම දැඩි නිහඬතාවක තිබුණා. භික්ෂුවට දැනුණේ භික්ෂුව මොහොතකට පෙර සිතමින් සිටි සිතිවිල්ල. 2012 වසර කෙරෙහි දෙවියන්ගේ ජරතිවාරය තමයි දිවිය ශ්රෝතක තුළින් ඇසෙන්නේ. භික්ෂුව ලැබූ මේ අත්දැකීම පිංචන් ඔබට මෙහි සටහන් කරන්නේ ලෝකයා සමඟ සසඳා බලනකොට පිංචන් ඔබ මොනතරම් වාසනාවන්තද කියලා ඔබට දැනගන්නයි.

ලොවතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ සුගතිය වශයෙන් හඳුන්වන ලද සශ්රීක දිවියතල වල දෙවියන් පවා මේ බෞද්ධ රටේ උතුම් පිංචතුන්ලා වෙනුවෙන් ආශිර්වාද කරනවා. ලක් මාතාවට යහපතක් වේවා, සුරක්ෂිත වේවා කියලා. පිංචන් ඔබ හොඳින් දැනගන්න ඕනේ සුගති භූමිවල වැඩසිටින මාර්ගඵල ලාභී නොවන සශ්රීක දෙවිවරුන්, දිවියාංගනාවන් කියන්නේ කවුද කියලා. පායාසි කියන සුන්රයේදී කුමාර කාශ්යප මහරහතන් වහන්සේ දේශනා කරනවා සශ්රීක දිවියතල වල වැඩසිටින දෙවියන් හැමවිටම මනුෂ්ය ලෝකයේ මනුෂ්යයාට යොදුන් සියයක් ඇතින් ඉන්නේ කියලා. එම දෙවියන් මනුෂ්යයාට යොදුන් සියයක් ඇතින් ඉන්නේ මනුෂ්ය ගඳ දෙවියන්ට ඉවසන්නට බැරි නිසා. මෙතැනදී මනුෂ්යයාගේ ගඳ කියලා කියන්නේ මනුෂ්යයාගේ දහඩිය ගඳ නොවෙයි. මනුෂ්යයාගේ දුසිල්වත්භාවයේ ගඳ, අසන්පුරුෂභාවයේ දුගඳ, තෘෂ්ණාවේ අපුල දුගඳ ඉවසන්න, දරන්න දෙවියන්ට බැරි නිසයි දෙවියන් නිරතුරුවම මනුෂ්යයාට වඩා යොදුන් සියයක් ඇතින් වැඩසිටින්නේ. නමුත් ශීලයෙන්, සමාධියෙන්, ජරඤාචෙන් පිරිසිදු පිංචන් මනුෂ්යයන් ළඟට දෙවියන් එනවා. දෙවියන් එම පිංචතුන්ට ආශිර්වාද කරනවා. පිංචන් ඔබට, මට මනුෂ්ය ලෝකයේ සිට සශ්රීක දිවියතල වලට ඇති දුර යොදුන් ලක්ෂ ගණනක් වුවද ලොවතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනාකොට වදාළ උතුම් ධර්ම මාර්ගය තුළ එම දිවිය තලවල හඬ ගෙදර තිබෙන ගුවන් විදුලියේ හඬ තරමටම අපට සම්පකොට දී තිබෙනවා. මේ සම්මා සම්බුදු ඥානයේ උතුම් ආශ්වර්යයි.

සමාධියේ ආශ්වර්යයෙන් අත්දකින ලෝකය විදර්ශනාවේ අවබෝධයෙන් අනිත්ය, දුක්ඛ, අනාත්ම වශයෙන් දකිමින් ලෝකයෙන් මිදෙන මාර්ගයක් බෞද්ධ අපට උරුමකර දී තිබෙනවා.

මේ ආශ්වර්යය දකිද්දී, ඇසෙද්දී, කියවද්දී තෙරුවන් කෙරෙහිමයි පිංවත් ඔබ ශ්රද්ධාව සකස්කොට ගතයුත්තේ. පිංවත් ඔබටත් මේ සම්බුදු උණුසුම උරුමයි. මාර්ගය තුළ නිවැරදිව ගමන්කළොත් මනුෂ්යයින්ට යොදුන් සියයක් ඇතින් වැඩසිටින දෙවියන්, දිව්යාංගනාවන් කියන්නේ අතීත මනුෂ්ය ජීවිත වල තෙරුවන් කෙරෙහි ශ්රද්ධාවේ, දානයේ, ශීලයේ ඵලයයි. මනුෂ්ය ලෝකයේ කුණුකසළ, අපුල, ගේ දොර ඉඩකඩම්, සැමියා, බිරිඳ, දු දරුවන්, කීර්ති ජරණංශා, නිලතල වලට ඇති ජන්ද රාගයේ විෂ තාවකාලිකව මරාදැමූ උතුම් ශිල්පවතුන්ගේ සුගති භූමියයි සශ්රික දිව්ය තල කියන්නේ. මෙවන් සුගති භූමිවල වැඩසිටින දෙවියන් මේ පුණ්යදීපයට සෞභාග්යයක් වේවා කියලා දිව්ය සංගීතයෙන් ආශිර්වාද කරනවා. බලන්න පිංවත් ඔබ නොදකින, පිංවත් ඔබ නොසිතන, කභවණු - ඩොලර්, රියාල් පසුපස්සේ හඹායන බැංකු ගිණුමේ ඉලක්කම් ජේළිය වැඩිකරගැනීම උදෙසාම වෙහෙසෙන පිංවත් ඔබ අමතක කළා වූ මතකයක් දෙවියන්ට තිබෙනවා. දෙවිවරු දන්නවා තමන්ට මෙවන් අසිරිමත් දිව්ය සැපයක් ලබාගැනීමට උපකාර වූ සද්ධර්මය අවංකවම, විවෘතවම, තවමත් බබළන්නේ මේ ධර්මද්විපයේය කියලා. නමුත් මේ ධර්මද්විපයේ උතුම් මනුෂ්යයින් හැටියට ඉපදිලා පිංවත් අපි මුදලට, කීර්තියට, දේපලට වැදවැටෙමින් ඒවා මත්තේම අපේ උතුම් බෞද්ධකම දුර්වල කරගත්තත් ඒ සශ්රික දෙවියන් සද්ධර්මය හේතුවෙන් ලබාගත් ඒ සශ්රික දිව්යශ්රීය අත්විඳිමින්ම ඒ සද්ධර්මය තවමත් බැබළෙන මේ පිංබීමට, ශ්රී ලංකා මාතාවට 'නමෝ නමෝ මාතා' කියලා නමස්කාර කරනවා ගීතයෙන්. මේ උතුම් රට රැකේවා, විරාත් කාලයක් දිනේවා! කියලා.

දෙවියන් එහෙම මේ උතුම් රටට විරාත් කාලයක් දිනේවා කියලා ආශිර්වාද කරන්නේ ඔබ අප මෙන් කුණුකසළ ලෞකික සම්පත් බලාපොරොත්තුවෙන් නොව මේ උතුම් සද්ධර්මයේ ආරක්ෂාව, මේ උතුම් ධර්මය එක දිනක් හෝ වැඩිපුර ආරක්ෂාවී පවතීවා කියන සත්පුරුෂභාවයෙන්මයි. දෙවිවරු හොඳින් දන්නවා තමන් යම් දවසක දිව්ය සැප අභවර වී දිව්ය තල වලින් චුතවුවහොත් නැවත දෙවියෙක් වීමටනම් සම්මා සම්බුද්ධ ශාසනය අතුරුදහන් නොවී පවතින්න ඕනේය කියලා. ඒ වගේම පිංවත් දෙවියන් දන්නවා මේ ගෞතම ශාසනය අවසන් මොහොත දක්වා රැකෙන්නේ මේ උතුම් පින් බීමේමයි කියලා.

සශ්රික දිව්යතල වල සිටින දෙවියන්ගේ අම්මා කියන්නේ සද්ධර්මයට. සද්ධර්මය නැමැති අම්මාගෙන් තමයි, එහි ඵලයෙන් තමයි දිව්ය සම්පත් දෙවියන්ට ලැබෙන්නේ. බලන්න සද්ධර්මයට දෙවියන් මොනතරම් කෘතගුණ සලකනවාද කියලා. නමුත් උතුම් සුගතිභූමියක් වන මේ මනුෂ්ය ලෝකයේ උරුමය ලැබූ ඔබ දවසකට එක පැයක් සද්ධර්මය වෙනුවෙන් කැපවෙනවාද? ඔබ ලබන ආදායමෙන් අවම වශයෙන් සියයට දහයක් වත් කර්මය, කරමඵල විශ්වාසයෙන්, තෘෂ්ණාවෙන් තොරව දන් දෙනවාද? අවම වශයෙන් පංචශීලය නීතිපතා ආරක්ෂා කරගන්න උත්සහ ගන්නවාද? ලෝකයාට නොවේ, අවම වශයෙන් තම සැමියා, බිරිඳට, එසේත් නැතිනම් අසල්වැසියාටවත් මෙමන්රිය වඩනවාද? පිංවත් ඔබේම හදවතට තට්ටුකර ඔබම අසන්න. උත්තරය 'නැහැ' නම් පිංවත් ඔබ අසත්පුරුෂයෙක් බව ඔබම දකින්න නිහතමානී වෙන්න. මොකද ඔබට මේ මනුෂ්ය ජීවිතය ලබාගන්න උපකාරවූ උතුම් ධර්මයන්ට ඔබ කෘතවේදී නොවන නිසා. පිංවත් ඔබට දෙවියන් නොපෙනුණාට දෙවියන්ට ඔබව පෙනෙන බව සිතන්න. උපකර්මශීලීව එහෙම සිතාමත් වහ වහා නිවැරදි වෙන්න. ලෝකයාට රවට්ටන්න අපිට පුළුවන් වෙන්න පුළුවන්. එහෙත් ලෝක ධර්මතාවයන් රවට්ටන්න අපට බැහැ. ඒ වගේමයි. මනුෂ්යයින්ව රවට්ටන්න අපට පුළුවන්, නමුත් සශ්රික දිව්යතල වල දෙවියන් රවට්ටන්න අපට බැහැ. අප හොඳින් මතක තබාගන්න ඕනේ, සතුටින් සිතාසෙමින් ලෝකයාට වහන්වෙමින් අපි කොතෙක් වැරදි කළත්, එම දුසිල්වත්භාවයේ විපාකයන් නිසා මරණින් මතු නිරයට වැටුණොත් නිරයේදී ඔබට මුණගැසෙන යම රජුත් සශ්රික දිව්ය තලයකට සිටින දෙවිකෙනෙක්ම බව ලොවතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කර ඇති බව මනුෂ්ය

ලෝකයේදී සියල්ල ඔබ මුදලට ගත්තත් යමරජු ඉදිරියේ ඔබ නිරිසතෙක් බව සිහිතබාගත යුතුය. උපරිම අවුරුදු 80ක ජීවිතයක් උදෙසා, තාවකාලික තනතුරක් උදෙසා ඇයි දෙයියනේ මේ උතුම් සද්ධර්මයෙන් බැහැරට ගොස් නිරයට වැටෙන්නේ. මෙලොව පරලොව දෙකේදීම ඔබ අනාරක්ෂිත වෙනවා.

ලොවතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ ධර්මය අර්ථය තුළ මේ ජීවිතය දැකිය යුත්තේ නාසයෙන් ඉහළට ගත් ආශ්වාස පොදු නාසයෙන් පිටවන මොහොතේ මේ ජීවිතයේ මරණය සිදුවේය කියන අර්ථයයි. නමුත් ලෝකය පවතිනවා, සංස්කාරකයන්ට නිජබිමක් වෙමින්. ඒ නිසා කිසිවක් අපට අවශ්‍ය විදිහට සිදුවන්නේ නැහැ. ලෝකයේ නිරතුරුවම අතුරු විනාශයන් සිදුවෙමින් පවතිනවා. සතර මහා ධාතුවේ කිපීම නිසා විනාශයන් සිදුවෙන්න පුළුවන්. පස්ස, වේදනා, සංඥා, සංස්කාර, විඤ්ඤාණ කියන පංච උපාදානස්කන්ධය නිත්‍යභාවයෙන්, ආත්මීය භාවයෙන් ගැනීම නිසා දෙවියන්ගේ, මනුෂ්‍යයන්ගේ, අමනුෂ්‍යයන්ගේ වියරුභාවය, තෘෂ්ණාධිකභාවය නිසා විනාශයන් සිදුවෙන්න පුළුවන්. මේ ආකාරයේ විනාශයක් වළක් වන්න දෙවියන්ට බැහැ. මොකද විනාශය කියන්නේ ධර්මය. ඒ කියන්නේ අනිත්‍යය. මාර්ගඵලලාභී නොවන දෙවියනුත් මේ ධර්මඵලාවයන්ට යටයි. නමුත් සුගතිභූමි වල වැඩසිටින මහේශ්වරිය දෙවියන්ට පුළුවන් පිංවතුන්ට උපකාර කරන්න. මොකද ඒ අය සුරක්ෂිත නිසා. ඒ සුරක්ෂිතභාවය දෙවියන් ලබාගන්නේ ධර්මය තුළින්. ඉරවල් හතක් පායා කල්ප විනාශයක් සිදුවන මොහොතේත් මාර්ගඵල ලැබූ දෙවියන්, දිවියාංගනාවන් සුරක්ෂිතයි කියලා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා. මේ උතුම් මොහොතේ දිවියතල වල වැඩසිටින දෙවිවරුන් 'අප ශ්‍රී ලංකා මාතා නමෝ නමෝ මාතා' කියලා මේ බොදු දේශයට ආශීර්වාද කරන්නේ 'අප සුරක්ෂිතයි, පිංවත් මනුෂ්‍ය ඔබත් ශ්‍රී සද්ධර්මය තුළින් සුරක්ෂිත වෙන්න' කියන කාරණය මතක් කරන්නයි. බලන්න ධර්මයේ සුරක්ෂිතභාවයෙන් සිංහනාද කරන දෙවිවරු. ඒ දෙවියන් සිංහනාද කරන්නේ කල්ප විනාශයක් පැමිණියත් අප සුරක්ෂිතයි කියලා. නමුත් මේ උතුම් සද්ධර්මය ජීවමානව පවතින මේ ධර්මද්වීපයේ මනුෂ්‍ය අපි සුනාමියක් එයි, මිසයිලයක් එයි, භූමිකම්පාවක් එයි කියලා හැංගෙන්න බංකර් හදනවා. ශාන්තිකර්ම කරනවා. දේවාල පස්සේ දුවනවා. තවත් සරළව පැහැදිලි කරනවා නම් අපි තෙරුවන් කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාවෙන්, ශීලයෙන්, දානයෙන් දුර්වලයි කියන කාරණයයි.

පිංවත් ඔබට බියක් සකස් වෙනවා නම් ඔබ කළ යුත්තේ බංකර් තැනීම, යන්ත්‍ර මන්ර, ශාන්තිකර්ම කිරීම නොව, සුරක්ෂිතභාවය සඳහා අවශ්‍ය ශ්‍රද්ධාව, ශීලය, දානය කියන බංකර තුන ශක්තිමත්ව ජීවිතය තුළින් ගොඩනගා ගැනීමය. කල්ප විනාශයකදීවත් එම බංකර බිඳින්න බැරිබවට ලොවතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ සහතිකයක් දෙනවා.

20. විශේෂ ලිපි - අවසාන අවස්ථාව

අද වෙසක් පුරපසළොස්වක පොහොය දවස. ලොව්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ සම්මා සම්බුද්ධත්වය අවබෝධකර වසර දෙදහස් හයසියයක් සපිරෙන ජරවෘත්තියක් ඇසෙනවා. භික්ෂුව මේ මොහොතේ වැඩසිටින්නේ මිනිස් වාසයෙන් දුරස්ථු හුදකලා කුටියක නිසා බාහිර සමාජයේ ක්රියාවන් ගැන දන්නේ නැහැ. අද වැනි දවසක ලොව්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ සම්මාසම්බුද්ධ ඥානයෙන් පරිපූර්ණවූ චතුරාර්ය සත්ය ධර්මයයි අවබෝධ කොට වදාළේ එවන් අර්ථවත් දිනයක ධර්මයේ අර්ථය හොඳින් ජීවිතයට ගලපාගන්න ඕනේ. ධර්මය කියල කියන්නේ චතුරාර්ය සත්ය ධර්මය, පටිච්චසමුප්පාදය, සතරසතිපට්ඨානය, පංච උපාදානස්කන්ධය, සජ්ඣානෝපාය ධර්මයන්, හව නිරෝධය උදෙසා පක්ෂවෙන්නාවූ සත්තිස් බෝධිපාක්ෂික ධර්මයන්මයි. ඔබේ ජීවිතය තුළින් අද දවසේ මේ ධර්මතාවයන් තත්භා, දිට්ඨ, මාන්තයෙන් තොරව වැඩෙන අවබෝධවන දිශාවට ජීවත් වුනා නම් අද දවසේ පිංවත් ඔබ සැබැවින්ම ලොව්තුරා බුදුරජාණන් සරණගිය කෙනෙක් වෙනවා. මෙම අර්ථවත් මාර්ගයෙන් බාහිරව වෙසක් තොරණ, වෙසක් කුඩු, දන්සල්, සැරසිලි, නාට්‍ය සංදර්ශන වැනි දේවල් තුළින් ඔබ සැනසුනානම්, ඒවා වැටෙන්නේ ශාසනයේ නාමයෙන් කෙරෙන සිල්ලර වෙළඳාම් ගණයටම බව කිවයුතුයි. නමුත් මේවා ජරතික්ෂේප කරන්න කාටවත් බැහැ. තමනුත් සතුටුවෙලා අනුන්වත් සතුටුකිරීම තමයි මේවායේ අරමුණ. ජීවිතයටම පන්සලකට ගොස් ශීලයක් සමාදන්තොවූ මනුෂ්‍යයෙක් හදිස්සියේ මැරෙන මොහොතක තමන් නැරඹුවා වූ වෙසක් තොරණක නේක වර්ණ විදුලි බුබුලු වලින් ඒකාලෝක වූ බුදුසම්ප්‍රදායේ රූපය සිහියට නැගිලා, එම පුණ්‍ය සිතුවිල්ල නිසාම සුගතිගාමී ජීවිතයක් ලබන්න පුළුවන්. නමුත් මේවා හවයේ ලබන්නාවූ සිල්ලර සැපයන්මයි. අපට තිබෙන්නේ එකිනෙකට වෙනස් වූ ඉන්ද්රියධර්මයන්ගේ ස්වභාවයන් . ඒ නිසා අර්ථයෙන් විවිධවූ ක්රියාකාරකම් සමාජය තුළ පැවතීම ධර්මතාවයක්මයි. එම ධර්මතාවය ඇලීමෙන්, ගැටීමෙන් තොරව උපේක්ෂාවෙන් යුතුව දකිමින් ධර්මයේ සැබෑ අර්ථය තුළට පැමිණීමට පිංවත් ඔබ දක්ෂ විය යුතුය. ලොව්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා මහපොළවෙන් පස් මීටක් අතට අරගෙන, මහ පොළවේ තිබෙන ඉතිරි පස් සමග උපමා කරලා 'මහණෙනි, මියයන සත්වයන්ගෙන් සුගතිගාමී ජීවිත ලබන්නේ මේ අතේ තිබෙන පස් ජරමාණයටයි' කියලා. මහ පොළවේ තිබෙන පස් තරමටම සත්වයා දුගතිගාමී ජීවිත වලට වැටෙන්නේ කියලා. මෙම සම්මා සම්බුද්ධ වචනයට අනුව අපි උත්සහ ගන්න ඕනේ සමාජය තුළ සිදුවන දෙය අර්ථවත්ද නැතිද යන්න සෙවීමට නොවේ. ලොව්තුරා බුදුරජාණන්වහන්සේගේ අතේ තිබෙන පස් මීටෙන් එක් පස් කැටයක් වෙනවාය කියන උත්සාහයටයි එන්න ඕනේ.

ලෝකය කියන්නේ භාස්සයක්. සත්වයාගේ මෝහය වැඩිවන්න වැඩිවන්න විකට ජවනිකා වැඩිවෙනවා. භාස්ස රසය තව තව වැඩිවෙන්න. ලෝකය සංකීර්ණයි කියන්නේ, ලෝකය ලස්සනයි කියන්නේ, බලා ඉවරයක් කරන්න බැහැය කියන්නේ ඔබේ සිත මේ සියල්ලටම වඩා වේගවත්ය කියන කාරණයයි. රූපය සැම විටම තිබෙන්නේ රූපයේ ස්වභාවයෙන්. රූපය කෙරෙහි ඇති ඡන්දරාගය නිසාම ඔබමයි රූපයට අනේකවිධ වටිනාකම් දෙන්නේ. ඉහත අර්ථය පිංවත් ඔබට හොඳින් වැටහෙන්න සුදුසු කතා ජරවෘත්තියක් මෙහි සටහන් කරනවා.

භික්ෂුව වැඩසිටි ජරදේශයක එක දායක ගෙදරක වයෝවාද්ධ අම්මා කෙනෙක් සිටියා. භික්ෂුව මේ නිවසට හත් අට වතාවක්ම පිණිඬපානය සඳහා වැඩම කරලා තියෙනවා. මේ හැම වතාවක්ම භික්ෂුවට පෙනෙනවා නිවසේ කාමරයක සිට බිත්තිය අල්ලමින් ඉතා අපහසුවකින් අම්මා කෙනෙක් ඇවිත් පුටුවක වාඩිවෙනවා. ඇයට වයස අවුරුදු අසූ පහක් පමණ ඇති. ටිකක් මහත ශරීරයක් තිබෙනවා. හොඳින් පිරිසිදු වෙලා ඉන්න පාටක් පෙනෙන්නේ නැහැ. තමන්ගේම දරුවා සිටියත් එම අම්මාව අතින් අල්ලලා හාමුදුරුවො වැඩම කිරීමට පෙර පුටුවේ වාඩි කරන්නේවත් නැහැ. එයාම බිත්තිය අල්ලාගෙන එන්නේ. කොටින්ම ඒ අම්මා

දැන් එම නිවැසියන්ට එපා වෙලා. අඩුම තරමින් එම නිවැසියන් භාමුදුරුවන්ට පූජා කරන ආභාරයක්වත් එම අම්මාට අත ගස්වන්නේ නැහැ. වයෝවෘද්ධභාවය නිසාම, ජරා වියාධි ලක්ෂණ නිසාම හැමෝටම එපා වෙලා සිටි මේ අම්මා මිය යනවා. මේ අම්මා මැරුණාට පස්සේ හික්ෂුවක් අරමුණු කොට බලනවා මේ අම්මා කුමන ආකාරයේ නැවත උපතකට ගියාද කියලා. ඒ වෙලාවේ හික්ෂුවට අරමුණු වෙනවා මියගිය අම්මාගේ රූප ස්වභාවයෙන්ම යුත් පාවෙන භූත රූපයක්. වෙනසකට තිබුණේ කොණ්ඩේ කරල් දෙකකට ගොතලා බැඳලා තිබුණා. ළමා වයසේ ගැහැණු දරුවෙකුගේ වගේ. හික්ෂුව ඉදිරියේ ඇය පාවෙනවා. හරස් අතට පාවෙන්. මෙය හවයේ තවත් උපතක්. ඇස, කණ, නාසය, දිව, මනස, කය ඇයට තිබෙනවා. අපට වගේම මේ භූත සත්වයාට බාහිර රූප එස්සය වීමෙන් පංච උපාදානස්කන්ධය සකස් වෙනවා. මිය යන අවස්ථාවේ ශක්තිමත් කුසල් අකුසල් නිමිත්තක් සකස් නොවීම නිසා මෙවැනි භූත ස්වභාවයේ ජාතියක් සකස් වෙන්න පුළුවන්. මෙන්ම මෙවැනි අයට තමයි පාංශකුල පිංකම, සත් දවසේ බණ පිංකම වටින්නේ. මෙවැනි පිනකින් කුසල් අකුසල් නිමිත්තක් ශක්තිමත් කරවලා ඊළඟ උපතට ඇය පැන ගන්නවා. මෙම භූත ස්වභාවය හරියට නිදාගෙන ඇහැරුන දරුවෙක් වගේ. තද නින්දෙන් අවදිවුණ ගමන් දරුවා පියවි සිහියෙන් නොවේ ඉන්නේ. මුහුණට වතුර ටිකක් ඉස්සාම හොඳින් අවදි වෙනවා. ශක්තිමත් කුසල් අකුසල් චිත්තයක් මිය යන මොහොතේ සකස් නොවූ නිසා භූත ස්වභාවයට පත් මෙම සත්වයාටත් පාංශකුල පිංකම, සත් දවසේ පිංකම හරියට අඩ නින්දේ පසුවෙන දරුවෙකුට වතුර ටිකක් මුහුණට ඉසීම වැනිය. අසිහියෙන් මියයාම, නින්දේදී මියයාම, ක්ෂණිකව සිදුවන අනතුරු මරණ වලදී මෙන්ම ළමා මරණ වලදීද ඉහත ස්වභාවයක් සකස් විය හැකියි. මෙන්ම මෙවැනි යට තමයි පාංශකුල පිංකම, සත් දවසේ බණ පිංකම වටින්නේ. මෙවැනි පිනකින් කුසල් අකුසල් නිමිත්තක් ශක්තිමත් කරවලා ඊළඟ උපතට ඇය පැන ගන්නවා.

මෙම මව මියගොස් දින තුනේදී තමයි හික්ෂුවට මෙම මවගේ භූත ස්වභාවයේ උපත සමාධියේදී දර්ශනය වුනේ. ඒ අසරණ මෑණියන් වෙනුවෙන් මෙය සටහන් තබන හික්ෂුවද නිරතුරුවම පිං අනුමෝදන් කළා. මරණයේ භූමිදාන කටයුතු අභවරවෙලා දිනකට පසුව ඇයව හික්ෂුවක් සමාධියෙන් අරමුණු කොට බලද්දී හික්ෂුවට දර්ශනය වෙනව කුඩා ගැහැණු දරුවෙක්. ඒ කියන්නෙ ඇය මව් කුසක බිළදියක් ලෙස උපත ලැබූ බවයි. මෙතැනදී උපත කියල සටහන් කළේ මවගේ ගර්භාෂ කුටියට බැසගත් බවයි. හික්ෂුව මේ ඔබට පැහැදිලි කරමින් එන්නේ ලෝකය භාස්සයක් වෙන්නෙ කොහොමද කියලා. දැන් කවුද මේ මැරුණ වයෝවෘද්ධ අම්මා. වයස අවුරුදු අසූපහක් වන, හැමෝටම එපාවෙලා කරදරයක් වෙලා හිටපු, හරි හැටි පිරිසිදු භාවයක්වත් නොතිබුණ, ශරීරයෙන් තෙල් බෙහෙත් ගඳ හමපු, ජරා වියාධියට පත්වූ අයෙක්. මේ අම්මා කළාවූ කුසල් අකුසල් හේතුවෙන් සකස්වූන විඤ්ඤාණ ධාතුව මුලින් භූත සත්වයෙක් හැටියට බැසගත්තා. භූත සත්වයා තුළ සකස් වූන සංස්කාර ධර්මයන් හේතුවෙන් සකස්වූ විඤ්ඤාණ ධාතුව ඉන් වුන වි මව්කුසක බිළදියක්ව බැසගත්තා.

දැන් මේ බිළදිය බැසගත් මව්කුස හිමි තැනැත්තිය දින විසි අටක් ගියාට පස්සේ දැන ගන්නවා තමන්ගේ කුසේ දරුගැබක් ඇති වුණාය කියලා. මේ සුබ ආරංචිය දැනගත් මොහොතේම ඇය මේ බව දැනුම් දෙන්නෙ තමන්ගේ සැමියාට. සැමියා එවිට මොකද කරන්නේ. මෙලෝ සිහියක් නොමැතිව බිරිඳව සිපගන්නවා. වාසනාවන්ත දරුපැටියෙක්, සුරතල් දරුපැටියෙක්, ලස්සන දරුපැටියෙක් ඔයා මට දෙන්න කියලා. එදා ඉදන් භාරභාර වෙනවා, බේබි සුවි මහනවා, කොට්ට හදනවා, ලස්සන සුසිනිදු ඇතිරිලි, මල් පිස් රෙදිමයි සොයන්නේ. දරුවා නළවන්න තොටිලි ගේනවා, සෙල්ලම් බඩු එකතු කරනවා. වැදගත් රෝහලක දරු ජරසූතිය කිරීමට සිහින දකිනවා. මේ සියල්ල කරන්නේ කවුරුන් උදෙසාද? දිවියලෝකයෙන් පහළවූ දිවියාංගනාවක් උදෙසාද? නැහැ. මීට මාසයකට පෙර මිය පරලොව ගිය අර වයෝවෘද්ධ ආච්චිගේ සංස්කාර ධර්මයන් හේතුවෙන් සකස් වූන දරුගැබයි මේ බිහි වෙන්න යන්නේ. එදා එම ආච්චිව අතින් අල්ලවා වාඩිකරන්නවත් කෙනෙක් හිටියෙ නැහැ. ඒ තරමටම ඇයව ජරා, වියාධි නිසාම කොන්කරලා. වර්තමානයේ ඇයව නලවන්න තොටිලි හදනවා. ජරසූත කරන්න වැදගත් රෝහල්

සොයනවා. සුසිනිදුම රෙදිපිළි සොයනවා. මේකම නේද ලෝකය කියන්නේ? එහෙමනම් ලෝකය කියන්නේ භාස්සයක් නොවේද? විඤ්ඤාණය නැමති මැජික්කරුවා සංස්කාර ධර්මයන්ගේ ශක්තියෙන් නිපදවන අනේකවිධ රූපයන් කෙරෙහි ඡන්දරාගයෙන් අපිද විඤ්ඤාණයට බැඳී යනවා. මැජික්කරුවෙක් එක මොහොතක පරවියෙක් දැනට ගෙන සුදු රෙදි කඩකින් එම සතාව වසා, මොහොතකින් රෙදිකඩ ඉවත් කරනවා. එවිට එතන ඉන්නේ ගිරවෙක්. මැජික්කරුවා ගිරවා ව රෙදිකඩකින් වසනවා. මොහොතකින් එම රෙදිකඩ ඉවත් කරනවා. එවිට එතන ඉන්නේ භාවෙක්. භාවාව රෙදි කඩකින් වසනවා. මැජික්කරුවා තම මැජික් යෂ්ටියෙන් යමක් කරනවා. දැන් එතන ඉන්නේ බෝනික්කෙක්. මැජික්කරුවා තම මැජික් යෂ්ටිය උපයෝගී කොටගෙන ජරේක්ෂකයා මුලාකොට රිසිසේ රූපයන් මවයිද සංස්කාරධර්මයන් නැමති යෂ්ටිය උපයෝගී කරගෙන විඤ්ඤාණය නැමති මැජික්කරුවාද එකිනෙකට වෙනස් රූප නිපදවයි. රොහලේ ලෙඩ ඇදේ දුක්විදින රෝගීන් ඔබ දැක තිබෙනවාද? නාස් සිදුරුවලට බට දමල. මුඛයට බට දමල. මුත්රා මාර්ගයට බටයක් දමල. සේලයින්, රුධිරය දෙනවා. මරණාසන්නව ලෙඩා ඇදේ වැතිරිලා සිටිනවා. ඥාතීන්ටත් මේ රෝගීන්ව එපාවෙලා. උපස්ථායකයින්ටත් මේ රෝගීන්ව එපා වෙලා. සමහරු මෙවැනි රෝගීන් දිහා බලන්නත් බයයි. ඒත් මේ රෝගියා මැරිලා නැවත මව කුසක උපතක් ලැබුවොත් මොන සැලකිලිද?... මොනතරම් ආදරයක්ද ඔහු ලෝකයාගෙන් ලබන්නේ. මේක නේද ලෝකය කියන්නේ. පසුගිය ජීවිතයේදී තිරිසන් ලෝකේ හරක් කුළයේ ඉපදිලා, අලි කුළයේ ඉපදිලා, කුකුල් කුළයේ ඉපදිලා මේ ජීවිතයේ මනුෂ්‍යයෝ වෙච්ච අය හික්ෂුවකට අරමුණුවෙලා තිබෙනවා. රූපය කෙරෙහි ඇති ඡන්දරාගය සත්වයාව මොන තරම් භාස්සයක් බවට පත්කොට තිබෙනවාද. රූපය කෙරෙහි ඇති ඡන්දරාගය මේ තරම් සත්වයාව භාස්සයට පත්කොට තිබියදීත් අපි තවම වෙසක් දිනයේවත් රූපයට ඇති ඡන්දරාගයෙන් මිදීමට කැමත්තක් දක්වන්නේ නැහැ. එදාටත් රූප සොය සොයා යනවා.

තොරණ, වෙසක් කුඩු, සැරසිලි, හක්ති ගීත, නාට්‍ය සංදර්ශන, විදුලි බුබුලු... මේවා සොය සොයා යන තරමට රැස්වෙන සංස්කාර ධර්මයන් ඔබට හවයේ කැමැති කැමැති රූප උපද්දවලා දෙනවා. වෙසක් දිනයේ රාත්රියේ අගනගරය යම් සේ වමන්කාරජනකද, ඔබටත් හවයේ වමන්කාරජනක උපත් සකස්කර දෙනවා. පක්ෂීන්ගේ ලෝකය, මාළුන්ගේ ලෝකය මොනතරම් වමන්කාරජනකද කියලා බලන්නකෝ. විවේකී සිතෙන් මේවා සිතන්න. මේවා තමයි කමටහන්.

මේ ලෝකයේ උපත ලබන සෑම සත්වයෙක්ම ජරා, වියාධි, මරණ කියන කාරණා තුන දෝතින් දරාගෙනමයි උපත ලබන්නේ. නමුත් රූපය කෙරෙහි ඇති ඡන්දරාගය නිසා ඔබට මේ යථාර්ථය පෙනෙන්නේ නැහැ. ඉපදුණ අලුත කුඩා බිලිදකුගේ සුරතල්භාවය, අසරණභාවය හමුවේ ඇතිවන ආදරය නිසා මේ දරුවාගේ ජීවිතය තුළ ඇති ජරා, වියාධි, මරණ ලක්ෂණ සැඟවිලයි තියෙන්නේ. නමුත් පිංවත් ඔබ සතියෙන් සිහියෙන් යුතුව මේ පුංචි රූපය දෙස බැලුවොත් එම රූපය තුළ සැඟවී ඇති ජරා, වියාධි, මරණ කියන කාරණා හඳුනාගන්න පුළුවන්. සතිය, සිහිය නැති තැනදී ඔබ දරුවාට ආදරය කරනවාය කියන්නේ, රැකවරණය දෙනවාය කියන්නේ මේ ජරා, වියාධි, මරණ ලක්ෂණ වසන් කිරීමට, යටපත් කිරීමට, පරාජය කිරීමට ගන්නා වූ උත්සහයක්මයි. මේ උත්සහයේදී අප කවරුත් තාවකාලිකව දිනුවත් අවසානයේදී පරාජය වන එකමයි සිද්ධවෙන්නේ.

හව නිරෝධය යනු එස්සය අනිත්ය වශයෙන් අවබෝධ කර රූපයට ඇති ඇලීමත්, ගැටීමත්, උපේක්ෂාවත් කියන කාරණා තුනෙන්ම නිදහස්වීමය.

අපි මේ පුංචි බිලිදු රූපයට මොන තරම් ඡන්දරාගයක් ඇතිකරගෙන තිබෙනවාද කියලා කියනවා නම් සමාජයේ මතයක් ජරකාශ වෙනවා, බිලිදු දරුවාගේ සිත ජරභාශ්වරයි කියලා. නොකිලිට්ටි කියලා. මේ පුංචි රූපයට ඇති තෘෂ්ණාව නිසාමයි මෙවැනි මාර සිත් වැඩිහිටියන් තුළ ඇතිවෙන්නේ. වැඩිහිටියකුගේ සිත යම් සේද කුඩා බිලිදෙකුගේ සිතුවිලිද රාග, ද්වේෂ, මෝහ අකුසල මූලයන්ගෙන් සංසාරක පුරුදු, ඉව ඔස්සේ වැඩිලයි තිබෙන්නේ. තමා කැමති උපාදානයන් අහිමි වෙනකොට ළදරුවා කියල වෙනසක් නැහැ.

ද්වේෂය සකස් වෙනවා. දරුවෙක් නව මාසයක් මව් කුස ගර්භාෂය මගේ කරගෙනයි ජීවත් වෙන්නෙ. අපිට පෙනුනට මේ දරුවා නව මාසයක් අතපය වකුටු කරගෙන මේ ලේ සැරව පිරුණු බැලුම් බෝලයක් වත් අවකාශය තුළ තෙරපෙමින් දුක් විඳිනවා නේද කියලා, ඒ අපි හිතන හැටි. නමුත් මේ ළදරුවා ගර්භාෂය තුළ ජීවත් වෙන්නේ මේක මගේ නිවස, මේක මගේ කාමරය, මේක මගේ තැන කියන උපාදානය සකස් කොටගෙන කැමත්තෙන්මයි. එයාට දුකක් දැනෙන්නෙ නැහැ. අපිට පෙනෙන දුක ළදරුවා සැපක් හැටියටමයි දකින්නෙ. ළදරුවා මව් කුස තෘෂ්ණාවෙන් යුතුව උපාදානය කොට ඇති නිසා තමයි අම්මා කෙනෙක් දරුවා බිහිකරන වෙලාවේ මහා වේගයකින් කැමොර දෙමින් ලෝකයාට බිහිවෙන්නෙ. දරුවාගේ විරෝධයයි එයා ජරකාශ කරන්නේ. මගේ තැනින් මාව මුදාගත්තාය කියන විරෝධය. මෙතන තිබෙන්නෙ ද්වේෂයක් වෛරයක් නොවේද? ඒ කියන්නෙ දරුවෙක් ඉපදෙනකොටම ද්වේෂය වෛරය සකස් කරගෙනමයි උපදින්නේ. ඉන් පස්සේ බලන්න දරුවා අම්මාගේ උණුසුම උපාදානය කොටගන්නවා, තෘෂ්ණාවෙන්ම. දැන් අම්මාගේ උණුසුම, පියයුරු සැපයි කියල මව් කිරට උපාදානය ඇති කරගෙනයි සිටින්නේ. අම්මාගේ තුරුලේ සිටින මේ දරුවා යමෙක් අතට ගන්න හැදුවොත් මහා වේගයකින් කැමොරගහනවා. මුහුණ රතු කර ගන්නවා. මේ පුංචි සිතේ සැහවි ඇති ද්වේෂය, වෛරය, රාගයමයි මේ හැසිරීම් වලට හේතුව. ඒ නිසාම පුංචි සිත ජරභාෂ්වරයි කියන කාරණය, පුංචි දරුවන්ගේ රූපයන් කෙරෙහි අපේ ඇති ඡන්දරාගය නිසාම සකස් කොටගත් මෝහ මූලික අදහසක්. එම නිසා කුමන රූපයකට ඔබ බැඳුනත් ඒ බැඳී ඇත්තේ මාරයාටය කියන කාරණයයි අදවන් දිනයක ලොවතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ අවබෝධකොට ගත්තේ. ධර්ම සාකච්ඡාවක් අතරතුර එක තරුණ මවක් හික්මුවගෙන් විමසුවා 'හමුදුරුවනේ, මට කුඩා දරුවෙක් සිටිනවා. දරුවාගේ කටයුතුත් කරමින්, සැමියාගේ කටයුතුත් කරමින්, ගෙදර දොර කටයුතුත් කරමින් මම කොහොමද මේ ධර්මය තුළ ජීවත්වෙන්නේ' කියලා මේ ජරශ්නය පිංවත් ඔබටත් අදාළ ජරශ්නයක් බව ඔබටත් වැටහෙනවා ඇති. හික්මුව ඇයට දුන්න පිළිතුර තමයි 'දැන් ඔබ බැඳීම්වලට බැඳීලයි සිටින්නේ. ඒ නිසා බැඳුණු බැඳීම් ගැන දුක් වෙන්න එපා. බැඳුණු බැඳීම් උදෙසා ඔබෙන් වියයුතු යුතුකම් කොටසක් තිබෙනවා නම් ඒවා නොපිරිහෙලා ඉටු කරන්න. කරන්නා වූ හැම යුතුකමක්ම කුසලයක් සේ දකින්න. බැඳුනා වූ හැම බැඳීමක් කෙරෙහිම ඇලීමෙන් ගැටීමෙන් තොරව උපේක්ෂාවෙන්ම බලන්න. බැඳුනාවූ බැඳීම් වලින් ඔබ ලබන අත්දැකීම් අලුත් බැඳීම් ඇතිකර නොගැනීමට කමටහන් කොට ගන්න. කිරි දරුවෙක් ඇති මවකට වුවද තමා දක්ෂණම් නිවසේ සිටිමින්ම ගිහි පිංවතුන්ලාට සමාදන් විය හැකි උපරිම ශීලයක් සමාදන් විය හැකි හෙයින් ශීලයට උපරිම වටිනාකමක් දෙමින් කටයුතු කරන්න. තණ්හා, මාන්ත, දිට්ඨිගෙන් තොරව ඉහත කාරණා ඉටුකරන ගමන් ඔබට තාවකාලික සැපයක් යැයි දැනෙනවා එකම සිතුවිල්ලක් හෝ අවබෝධයෙන් යුතුව අනිත්යය දකිමින් අත්හැරීමට දිනපතා පුරුදුවන්න. මේ කරුණු කාරණා දිනපතා තෙරුවන් කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාවෙන් ඔබේ ජීවිතය තුළින් වැඩෙන විට තවත් නකුල මාතාවක්, විශාකාවක් වීමට අවශ්‍ය ධර්මතාවයනුයි ඔබ තුළින් ක්රියාත්මක වෙන්නේ'.

අද වැනි වෙසක් පුරපසොලොස්වක දිනයක ලොවතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ අවබෝධකොට වදාළ චතුරාර්ය සත්යය ධර්මයේ මුල්ම ආර්ය සත්යය වන දුක ඇතිවෙන හේතුව තමයි තෘෂ්ණාව. කුමක් කෙරෙහිද තෘෂ්ණාව සකස් වෙන්නෙ රූපය කෙරෙහි. රූපය කෙරෙහි ඇති කරගන්නා තෘෂ්ණාව නිසාමයි සත්වයා මේසා හවගමනේ දුකට පත්වෙන්නේ. තෘෂ්ණාවෙන් මිදීමේ මාර්ගයයි ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගය. ඉහත එක්දරු මවට දෙන ලද පිළිතුර තුළ එම වර්ගයෙන් ජීවිතය තුළින් ක්රියාත්මක කළොත් ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගයම ඒ තුළින් ආවරණය වෙනවා. ගිහි ජීවිතයකට මොනතරම් වටිනාකමක්ද ලොවතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ධර්මය තුළින් ලබාදී තිබෙන්නේ.

රූපයන් කෙරෙහි වන්දරාගය ඔබ තුළ වැඩිවෙනකොට බිරිඳ, සැමියා, දරුවන්, සම්පත් කෙරෙහි දැඩි තෘෂ්ණාවක් සකස්වෙනකොට ලොවතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනාකොට වදාළ පහත ධර්ම කාරණය සිහියට ගන්න. ලොවතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ තමන් වහන්සේ වඩින පාර හරහා දිවයන

කඩිඳුලක් පෙන්වලා ආනන්ද ස්වාමීන් වහන්සේට දේශනා කරනවා 'ආනන්ද මේ කඩිඳුලේ සිටින සෑම කඩියෙක්ම අතීතයේ සක්විතිරජ වෙලා ඉඳල තිබෙනවා' කියලා. තිරිසන් ලෝකයේ කඩියාත් සක්විතිරජ වෙලා ඉඳලා තිබෙනවා නම් පිංවත් ඔබ සංසාරයේ කී වතාවක් නම් සක්විති රජ වෙලා ඉන්න ඇතිද? ඒ සක්විති රාජශ්රීය අත්විඳින්න ඇතිද? සක්විති රජ කෙනෙකුට තම පින් බලයෙන්ම පහලවෙන පංචකල්යාණයෙන් යුතු ස්ත්රී රත්නය, අහසින් ගමන් කරන ඇත් රත්නය, අහසින් ගමන් කරන අජාතීය අශ්ව රත්නය, මහපොළවේ ඇති ඕනෑම සම්පතක් සාද්ධියකින් දැකිය හැකි පුරෝහිත රත්නය. අන්ත:පුර බිසෝවරුන් හරහා ලැබෙන දහසක් පුතුන්... මේසා අසිරිමත් වූ සම්පත් පිංවත් ඔබ සංසාරයේදී ලබල තිබෙනවා. මෙලොව ජීවත්වන සෑම කාන්තාවක්ම අතීත සංසාරයේ සක්විති රජවරුන්ගේ පංචකල්යාණයෙන් බබලන ස්ත්රී රත්නය ලෙස ඒ අසිරිය විඳලා තිබෙනවා. සක්විති රජවරුන්ට දාව අසිරිමත් පුතුන් ලැබූ මව්වරුන් වෙලා ඉඳලා තිබෙනවා. සාද්ධිමත් ඇතුන්, අසුන් පිට ගමන් බිමන් ගිහින් තිබෙනවා. අතීතයේ පිංවත් ඔබ ලැබූ මේ අසිරිමත් සම්පත්, රාජශ්රීය සමග ගලපා බලනකොට මේ ජීවිතයේදී ඔබ ලබා ඇත්තේ මොන තුටු දෙකේ දෙයක්ද. අතීතයේ සක්විති රජකෙනෙක් හැටියට පංචකල්යාණයෙන් බබලන ස්ත්රී රත්නයක් බිරිඳ කරගෙන සිටි ඔබ ඒ අසිරිමත් ස්ත්රීරත්නයන් වර්තමානයේ ඔබේ බිරිඳත් සංසන්දනය කොට බලන්න. අතීතයේ සක්විති රජවරුන්ගේ අසිරිමත් ස්ත්රීරත්නයක් වූ පිංවත් ඔබ වර්තමානයේ ඔබ බැඳී ජීවත්වන ස්වාමිපුරුෂයා දෙස බලන්න. මොන නොවටිනා දෙයක් කෙරෙහිද ඔබ මේ බැඳී සිටින්නේ. අතීත ජීවිතයේදී සාද්ධිමත් ඇතුන් පිටින්, සාද්ධිමත් අජාතීය අසුන් පිටින් මහේශාක්ය ලීලාවෙන් අහසින් ගමන් ගිය ඔබ මේ ජීවිතයේදී යානාවක් කොට ගත් ඔය යකඩ ගොඩ මොන තුටු දෙකේ දෙයක්ද? අතීතයේ සක්විතිරජවරුන් එම රාජීය ඇමතිවරුන් ලෙස සිටි පිංවත් ඔබ මේ ජීවිතයේදී බලය යැයි අත්විඳින්නේ බියම නේද? බිය සකස් වෙන තැන සකස් වෙන්නේ අකුසලම නේද? අතීතයේ ඔබ ලැබූ රාජීයයන් යටත් කරගැනීමට සමත් අසිරිමත් යෝධ බල, යෝධ ශක්තිය ඇති පුතුන් හා සසඳා බලනකොට මේ ජීවිතයේදී ඔබ ලැබූ දරුවන් කවුරුන්ද? අතීතයේ පිංවත් ඔබ ලැබූ සම්පත් සමග සසඳා බැලීමේදී මොන 'නොවටිනා වටිනාකමක්ද' මේ ජීවිතයේ ඔබ ලබා තිබෙන්නේ. පිංවත් ඔබ කැමති වුණත් අකමැති වුණත් මෙය තමයි ඔබේ ජීවිතයේ යථාර්ථය. ඒ නිසා ධර්මය කෙරෙහි ශ්රද්ධාවෙන් මේ ඇත්ත ගැන සිතන්න. එවිට ඔබට දැනේවි මේ ලෝකයේ දෙවියෙක්, මනුෂ්යයෙක් හැටියට විඳින්න යම් සැපයක් සම්පතක් තිබෙනවානම් ඒ සෑම සම්පතක්ම අතීතයේ ඔබ අත්විඳලා අත්දැකලා තිබෙනවාය කියලා. සියලු සැපයන් අත්වින්දත් පිංවත් ඔබට බැරිවුණා ඒවා කෙරෙහි ඇති තෘෂ්ණාවෙන් මිඳෙන්න. සක්විති රජවරයා තිරිසන් ලෝකයේ කඩියෙක් බවට පත්වුණෙත්, ඔබ නැවත සාමාන්ය මනුෂ්යයෙක් බවට පත්වුණෙත් මේ අසීමිත තෘෂ්ණාව නිසාමයි. පිංවත් ඔබ මේ තාක් සංසාරයේ ලෝකය තුළ වින්දාවූ අසිරිය හොඳටම ජරමාණවත්. දැන් ලෝකයෙන් මිඳෙන මාවතට එන්න බලන්න. ඒ කියන්නේ දුකෙන් මිඳෙන්න. පිංවත් ඔබ රූපය කෙරෙහි ඇති තෘෂ්ණාවයි ජර්භිත කළ යුත්තේ මේ දුකෙන් මිඳීමට. එම නිසා පිංවත් ඔබ ස්ත්රී, පුරුෂ භේදයකින් තොරව අතීතයේ ඔබ අත්වින්දා වූ අසිරිමත් සැපයන්, මහේශාක්ය ජීවිත ගැන සිහිපත් කොට මේ ජීවිතයේදී ඔබ බැඳී ඇති රූපයන් සමග අතීත රූපයන් සංසන්දනයකොට මේ ජීවිතයේදී ඔබ ලබා ඇති අවම නොවටිනා සැපයන් සහ බැඳී ඇති රූප කෙරෙහි අවබෝධයෙන් කලකිරීම ඇති කරගන්න. අවබෝධයෙන් කලකිරීම කියන්නේ ගැටීම නම් නොවේ. ඒක හොඳින් තේරුම් ගන්න ඕනේ. ගැටීම සකස්වෙන තැනදීම ඇලීමත් තිබෙනවා. මොකද තමන් ගැටෙන්නේ යම් දෘෂ්ඨියක් කෙරෙහි ඇලීම නිසාමයි. ගිහි ජීවිතය තුළ අවබෝධයෙන් කලකිරෙන තැනැත්තා තමා බැඳී ඇති බැඳීම් කෙරෙහි අවබෝධයෙන් කලකිරෙමින් එම බැඳීම් උදෙසා තමාගෙන් විය යුතු යුතුකම් ඉටුකරමින්, උපේක්ෂාව තුළයි ජීවත්වෙන්නේ. මේ උපේක්ෂාව තුළදී පිංවත් ඔබ තුළින් මෙතෙක් නොකළාවූ කුසල් සිදුවෙනවා. ඔබ අවබෝධයෙන් කලකිරීමේ නාමයෙන් ගැටීම් සකස්කොට ගතහොත් නොකළාවූ අකුසල් ජීවිතය තුළින් සිදුවේවි. පෙනෙනවානේද බරපතළ වෙනස්කම් දෙක. නොදැනුවත්භාවය නිසාම සමාජය තුළ අජරමාණ පිරිස් අවබෝධයෙන් කලකිරීම, ගැටීමේ ස්වභාවයක් ලෙසට පත්කොටගෙන අකුසල් සිදුකරගන්නවා. මෙවැනි අනුවනකම් නිසා පහසුවෙන් ලැබිය හැකි

ධර්මයේ සැබෑ පිළිසරණ අප විසින්ම ඇත් කොට ගන්නවා. මේ අවදානමෙන් පිංවත් ඔබට මිදීමට අවකාශ ලැබෙන්නේ තණ්හා, මාන්ත, දිට්ඨිත්ගෙන් තොරව ධර්මය ජීවිතයට ගලපා ගැනීමෙන්මයි.

කුමක් නිසා පිංවත් ඔබ තණ්හාව ඇතිකරගන්නද? මාන්තය ඇතිකරගන්න ද? දෘෂ්ඨීන් ඇතිකරගන්නද? මේ ඇස නිසා මාන්තය ඇතිකරගන්නද? මොකක්ද මේ ඇස කියල කියන්නේ. ලෙඩවෙන දෙයක්, නරක් වෙන දෙයක්, වයසට යන දෙයක්, සුදු එන, කබ, කඳුළු, සැරව එන දෙයක්. අන්ධ වන දෙයක්. ඔය ඇස මනසින් ගලවල අතට ගන්නකො. මස් ගුලියක් විතරමයි. නහරවල් එල්ලුන, රුධිරය තැවරුණ, දුගඳ, කුණුවෙන ඇසක් මේක. මෙතැන තිබෙනවාද තණ්හාවක් ඇතිකරගන්න දෙයක්. මෙතන තිබෙනවාද මාන්තය ඇතිකරගන්න දෙයක්. මෙතන තිබෙනවාද දෘෂ්ඨියක් ඇති කරගන්න දෙයක්. නැහැ. පිංවත් ඔබගේ ඇස ගැන පමණක් නොවේ අනෙක් සෑම ලොකු, කුඩා, ලස්සන, අවලස්සන මනුෂ්‍යයින්ටත් මෙය ගලපා දකින්න. සතර අපායේ ජීවත්වන සත්වයාගේ ඇසත්, දෙවියාගේ, බිරහ්මයාගේ ඇසත් ඉහත ස් වභාවයේම බව දකින්න. ඇස කෙරෙහි අවබෝධයෙන් කලකිරෙන්න.

දැන් පිංවත් ඔබ කන දෙස බලන්න. මොකක්ද මේ කන කියල කියන්නේ ලෙඩවෙන දෙයක්, නරක් වෙන දෙයක්, වයසට යන දෙයක්, කලාදුරු බැඳෙනවා, සැරව පිරෙනවා, මස්දළු එනවා, බිහිරි භාවයට පත්වෙනවා. ඔය කන ගලවල අතට ගන්නකො. මස් ගොබයක් විතරයි. රුධිරය, නහරවල් තැවරුණ කුණුවෙන දෙයක්, කන තුළ තිබෙනවාද තණ්හාවක්, මාන්තයක්, දිට්ඨියක් ඇති කරගන්න දෙයක්. නැහැ. පුංචි කාලේ සුසිනිදු සුරතල්භාවයෙන් පැවති කන්පෙති වයෝවෘධ වෙනකොට ගොරෝසු කුල්ලක් බවට පත්වෙලා. ජරා, වියාධි, මරණ කියන හිමිකරු මේවා අයිති කරගෙන.

පිංවත් ඔබ නාසය දෙස බලන්න. නාසය ලෙඩවෙන දෙයක්, වයසට යන, මැරෙන දෙයක්, නාස් කුහර දෙක තුළ රෝම කුප පිරිල, සොටු මස් දළු, සෙම, ලේ පිනස, දිය පිනස නාසයේ කොටස් කරුවන්. සෙම්ප්‍රතික්ෂා ව හැඳෙන කොට, පිනස හැඳෙන කොට නාසය ප්‍රතිකර්මයා දක්වන්නෙ මොන තරම් කුරිරු ආකාරයටද? ඔය නාසය මනසින් ගලවල අතට ගන්නකෝ. සිදුරු දෙකක් සහිත මස් ගොබයක් පමණමයි. මස අයිති කුණුවීමටයි. නිල මැස්සන්ටයි. දැන් ඔබ හිතන්න නාසය නිසා තන්හාව, මාන්තය, දිට්ඨිය ඇති කරගන්න හේතුවක් තිබෙනවාද? නැහැ.

පිංවත් ඔබ දිව දෙස බලන්න. දිව ලෙඩවෙන, වයසට යන, මැරෙන දෙයක්. දිවේ මැලියම් බැඳෙනවා. කුණුකෙල බැඳෙනවා. ගෙඩි, බිබිලි එනවා, එක උදයක කට නොමැද්දොත් දිවේ දුගඳ ඔබට දැනිලා ඇති. මේ දිව මනසින් ගලවල අතට ගන්නකෝ. රුධිරය තැවරුණ, නහරවල් තැවරුණ, මස් ගොබයක් පමණක්මයි. මේ කුණුවෙන මස් ගොබයත් හරකෙක්, එළුවෙක්, උෞරෙක්ගේ දිව නමැති මස් ගොබයත් අතර වෙනසක් තිබෙනවාද? නැහැ. එකම ස්වභාවයමයි. වයෝවෘධ භාවයට පත්වෙනකොට ඔය දිවට දැනෙන රසය නොදැනී යනවා. ඔබ ජීවත්ව සිටියදීම දිව මැරෙනවා. මෙවන් දිවක් කෙරෙහි තන්හාව, මාන්තය, දිට්ඨිය කුමක් සදහා ඇති කරගන්නද?

පිංවත් ඔබේ මනස දෙස බලන්න. වරෙක රාග, ද්වේෂ, මෝහ කියන සිතුවිලි වලින් පිරිලා. තවත් විටෙක අලෝභ, අද්වේශ, අමෝහ සිතුවිලිවලින් පිරිලා. හරියටම සුළඟ වගේ. ඇතිවෙන ඇලීම් ගැටීම් හේතුවෙන් මොහොතින් මොහොත කුසල් අකුසල් සිත් වෙනස් වෙනවා. සුගතිගාමී කුසල්, අපායගාමී අකුසල් සකස් කොට දෙනවා. වරෙක ඔබව සතුටු කරවනවා. තවත් වරෙක ඔබව හඬවනවා. දුක සැප මුසු සංඥාවන් වේදනාවන් නිරතුරුවම සකස් කොට දෙනවා. ඔබ වයෝවෘධභාවයට පත්වෙනකොට මනසේ තැන්පත්ව ඇති ධර්ම රූප මැකියනවා. ඒ කියන්නේ මනකය මැරෙනවා. මෙවන් මනසක් නිසා තණ්හාව, මාන්තය, දිට්ඨිය ඇතිකරගෙන ඇත. එලය මොකක්ද?

දැන් පිංවත් ඔබ කය දෙස බලන්න. මේක ලෙඩවෙන, වයසට යන, මැරෙණ කයක්. ආහාරයෙන්, ජලයෙන්, ඖෂධවලින් යැපෙන කයක්. ආශ්වාසයෙන්, ජරාශ්වාසයෙන් රැකෙන කයක්. කබ, කඳුළු, දහඩිය, සෙම්, සොටු, අසුචි, මුත්රා, නිරතුරුවම පිටකරන කයක්. පිරිසිදු නොකළොත් ගඳ ගහන කුණුවෙන, පණුවො ගහන කයක්. මෙතන ආධිමිඛර වෙන්න දෙයක් තිබෙනවාද? මම කියල තණ්හාව, මාන්තය, දිට්ඨියක් ඇති කරගන්න දෙයක් තිබෙනවාද? නැහැ.

දැන් පිංවත් ඔබ ආයතන හැටියට ඇස, කන, නාසය, දිව, මනස, කය ගැන බැලුවා. මේවායේ ගත යුතු කිසිම දෙයක් තිබුණේ නැහැ. තිබුණේ ජරා, වියාධි, මරණමයි. මිලභට ඔබ සතර මහා ධාතුන් හැටියට මේ ශරීරය අරගෙන බලන්න. ලොචතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ සතර සතිපට්ඨාන සුත්තයේදී දේශනා කරනවා ගව සාතකයෙක් එළදෙනෙක් මස් කරල හතරමං හංදියක එම එළදෙනව මස්, බොකු, කටු, සම් වගයෙන් වෙන් කොට තබා විකුණනවා වාගේ පිංවත් ඔබේ ශරීරයත් පයවි, ආපෝ, තේපෝ, වායෝ වගයෙන් වෙන් වෙන් වගයෙන් කොටස් කර බලන්න කියල. ඔබේ ශරීරයේ තද ස්වභාවයෙන් තිබෙන මස්. බොකු බඩවැල් ආදිය වෙනමත්, ශරීරය තුළ දියර ස්වභාවයෙන් තිබෙන සෙම්, සොටු, රුධිරය, මුත්ර, මේදය ආදිය වෙනමත් ශරීරයේ පයවි, ආපෝ, වායෝ ධාතුන් සමග මුසුචි පවතින තේපෝ ස්වභාවයත් ශරීර අභ්‍යන්තරය පුරා තිබෙන වායෝ ස්වභාවයත් වෙන් වගයෙන් අරගෙන බලන්න. පිංවත් ඔබ ඔබේ ශරීරය නිර්මාණය වී තිබෙන සතර මහාධාතුන් ගැන කොතෙක් බැලුවත් එතන තියෙන්නේ මසට අයත්, මස විනිවිද ගිය, ගඳගහන, කුණුවෙන, පණුවො ගහන දෙයක්මයි. මේ සතර මහ ධාතුන් නිසා තණ්හාව, මාන්තය, දිට්ඨිය ඇති කරගැනීමේ තේරුමක් තිබෙනවාද? නැහැ. ලොචතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ මේ ශරීරය කොටස් තිස් දෙකකට වෙන්කරල පෙන්වලා තිබෙනවා. දෙතිස් කුණුපයත් හැටියට. කෙස්, ලොම්, නිය, දත්, සම්, මස්, නහර... ආදී වගයෙන්. මේ එකින් එක වෙන් වගයෙන් අරගෙන බලන්න. මේ ශරීරය කොටස් තිස් දෙකකට වෙන් කරල අවයව හැටියට බලන්න. මේ කොටස් තිස්දෙක තුළම තිබෙන්නේ ජරා, වියාධි, මරණම නේද? ඒ කියන්නේ කුණුවීම, ගඳ ගැසීම, විනාශවීම පමණක්ම නේද? මේ එකකවත් තිබෙනවාද මම කියල. තණ්හාව, මාන්තය, දිට්ඨිය ඇති කරගන්න හේතුවක්. නැහැ.

ආයතන හැටියට බැලුවත්, සතර මහාධාතුන් හැටියට බැලුවත්, දෙතිස් කුණුපයත් හැටියට බැලුවත් මෙතන තිබෙන්නේ පිංවත් ඔබ මගේ කරගෙන ජීවත්වන අනිත්ය, දුක්ඛ, අනාත්මභාවයට අයත් දෙයක්ම නේද? යමක් අනිත්යය නම්, යමක් දුක නම්, යමක් අනාත්ම නම් එම දෙය පිංවත් ඔබ නිත්යයි, සැපයි, ආත්මයි කියල ගතහොත් එතන සකස් විය යුත්තේ දුකම නේද? ඇස සැපයි කියල ගතහොත්, ඇස නිත්යයි කියල ගතහොත්, ඇස තුළ ආත්මයක් තිබේ කියල ගතහොත් ඔබ ලුහුබදින්නේ නැති දෙයක් පසුපස නේද? සතර මහා ධාතුවත්, දෙතිස් කුණුපයත් නිත්යයි, සැපයි, ආත්මයි කියල ඔබ ගතහොත් එය මුලාවක්ම නේද? අවිද්‍යාව නිසාම සකස් වූ සක්කායදිට්ඨිය නිසාම අනිත්යය, දුක්ඛ, අනාත්මභාවයට පත්වන මේ ඔබේ රූපය ඔබගේ ශරීරය නිත්ය, සැප, ආත්මභාවයෙන් ගැනීම නිසා නේද දුක සකස් වෙන්නේ. ඒ නිසා පිංවතුනි, අදවත් උතුම් වෙසක් පුර පසොළොස්වක පොහොය දිනක ලොචතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ අවබෝධකොට වදාල වතුරාර්ය සත්යය ධර්මයන්ගේ මුල්ම ආර්යය සත්යය වන දුක්ඛ සත්යය පිංවත් ඔබ තුළින්ම දකින්න පුළුවන් නේද? සතර මහ ධාතුවෙන් සැදුන, ආහාරයෙන් යැපෙන, ආශ්වාස ජරාශ්වාසයෙන් රැකෙන රූපය කෙරෙහි ඇතිකරගන්නා තෘෂ්ණාව නිසාම නේද මේ දුක සකස් වෙන්නේ. රහතන් වහන්සේ නමකට දුක නැහැ නේද? නමුත් රහතන් වහන්සේටත් ඇසක් තිබෙනවා. එම ඇසෙන් රූප දකිනවා. රහතන් වහන්සේටත් කනක් තිබෙනවා. එම කනෙන් ශබ්ද ඇසෙනවා. අනෙක් ආයතනත් එසේමයි. නමුත් රහතන්වහන්සේට දුකක් සකස් වෙන්නේ නැහැ. රහතන් වහන්සේගේ ආධ්‍යාත්මික රූපයත්, බාහිර රූපයත්, විඤ්ඤාණයත්, පස්සය වන මොහොතේදීම රහතන් වහන්සේ පස්සය අනිත්ය වගයෙන් දකිනවා. ඒ දැකීමේ ශක්තිය රහතන් වහන්සේට තිබෙන්නේ රහතන් වහන්සේ හව නිරෝධය සාක්ෂාත් කරගන්නා මොහොතේ උතුම්වූ සමාධි තලයකදී රූපයේ අනිත්යභාවය ඥානදර්ශන තුළින් අවබෝධත්වයට පත්වී ඇති නිසා. රහතන්වහන්සේ පස්සය අනිත්ය වගයෙන් දකින

නිසා විදීමක් සකස් වෙන්නේ නැහැ. විදීමක් සකස් නොවන තැනක හඳුනාගැනීමක්, වෙන්නාවක්, බැසගැනීමට විඤ්ඤාණයක් සකස්වෙන්නේ නැහැ. හුදු දැක්කාය, ඇසුණාය කියන කාරණය පමණයි. නමුත් පිංවත් ඔබ පස්සය නිත්යභාවයෙන් ගැනීම නිසා රූපය කෙරෙහි ඇලීම්, ගැටීම්, උපේක්ෂාවන් සකස් කරගන්නවා. එහෙමනම් පිංවතුනි, දුකත්, දුකට හේතුව වන තෘෂ්ණාවත් ඔබ තුළින්ම නේද සකස් වෙන්නේ. තෘෂ්ණාවත් දුකත් ඔබ තුළින්ම නම් සකස් වෙන්නේ තෘෂ්ණාව නැති කරගත යුත්තේත් ඔබම නේද? තෘෂ්ණාව නැතිකිරීමේ මාර්ගය වන ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගයේ ගමන් කළයුත්තේත් ඔබම නේද? එහෙමනම් පිංවතුනි, චතුරාර්ය සත්යයේ මේ ආර්ය සත්යයන් හතරම ඔබ තුළින්ම නේද අවබෝධ කරගත යුත්තේ. මේ හව නිරෝධය සාක්ෂාත්කොට දෙන චතුරාර්ය සත්යය ධර්මයන් සියල්ලම ඔබ තුළින්ම නේද දැකිය යුත්තේ? දෙවියෙක්, බිරහ්මයෙක් දෙන දෙයක් නොවේ නේද? මෙතරි බෝධිසත්වයන් දෙන දෙයක් නොවේ නේද? ලොවතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ධර්ම මාර්ගයම ජීවිතයට සතියෙන් සිහියෙන් යුතුව එකතුකර ගතහොත් ඔබ ධර්මයේ කොටස්කරුවෙක් වෙනවා නේද? බලන්න ලොවතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනාකොට වදාල උතුම් ධර්මය මොනතරම් සරලභාවයට පත්කර, තමා තුළින්ම ධර්මය දැකීමට ධර්මය අවබෝධකර ගැනීමට හැකි ආකාරයට දේශනාකොට තිබෙනවාද. ගිහි පිංවතුන්ට තමා තුළින්ම ධර්මය අවබෝධකර ගැනීමට. ඒ කියන්නේ සතර අපායෙන් මිදීමට අවශ්‍ය කාරණා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනාකර තිබියදී පිංවත් ඔබ මොනතරම් නම් තැන් තැන්වල රස්තියාදු වෙනවාද? ධර්මයේ වරද නොවේ, ධර්මය ගලපා ගැනීමේ වරදයි. සිදිය යුතු සක්කාය දිට්ඨිය වැඩෙනවා නම්, එතැන වැඩෙන්නේ අධර්මයයි. දුක දැකීමෙන්, දුක හඳුනා ගැනීමෙන්, සැප සෙවීම නොවේ, ඔබ කළ යුත්තේ. දුක, සැප දෙකම අනිත්යභාවයට පත්වන ධර්මතාවයන් බව අවබෝධ කරගැනීමයි.

වන්දරාගයෙන් මගේ කරගත් රූපයන් නිසා මහමෙරක් වන් දුකක් ජීවිතය තුළින් දරාගෙන සිටින පිංවත් ඔබ එම බරෙන් නිදහස්වීමට පිංවත් ඔබ තුළින්ම ඇති කරගත යුත්තේ එකම එක කාරණයකි. ඒ රූපයන් කෙරෙහි ඇති තෘෂ්ණාවෙන් මිදීම පමණක්මය. මේ උතුම් ධර්මය පිංවත් ඔබ ජීවත්වන පිංබිමේ නිරතුරුවම මහා සංසරත්නය වෙතින් ඔබට ඇසේ.

උතුම් වූ උපසම්පදා ශීලය දිවිහිමියෙන් ආරක්ෂා කරගන්නා ගෞරවනීය ස්වාමීන්වහන්සේලා ජීවත්ව සිටින තාක්කල් ශාසනය ජීවමානව පවතී. ශාසනය ජීවමානව පවතින තුරාවට ධර්මයේ සංදිට්ඨික වූද අකාලික වූද ගුණයන් පිංවත් ඔබට ඔබගේම ජීවිතය තුළින් අත්දකින්න උතුම් අවස්ථාවක් තිබෙනවා. පිංවත් ඔබ උත්සහගත යුත්තේ එම කෙටි කාලයෙන් උපරිම ජරයෝජනය ඔබේ ජීවිතයට ලබා ගැනීමටයි. පිංවත් ඔබ නිවසේදීද, කාර්යාලයේදීද විවේකීව සිටින සෑම මොහොතකම සතියෙන් සිහියෙන් යුතුව ඔබගේ ඇස දෙස බලන්න. ඇසට පෙනෙන රූප දෙස බලන්න. ඇසත් රූපත් අනිත්යයි නේද? ඇසෙන්, ඇසින් දකින රූපවලත් නිත්යභාවයක් නැහැ නේද? ඒ අනිත්යය මෙනෙහි කරන්න. ඇසටත් රූපයටත් තිබෙන ජන්දරාගයෙන් මිදෙන දිශාවටම අවබෝධය ලබන්න. පිංවත් ඔබ කන දෙස බලන්න. කනට ඇසෙන ශබ්දයන් හොඳින් අසන්න. මේ සෑම ශබ්දයක්ම හටගන්නේ රූපයකින් නේද? කනත් ශබ්දයත් අනිත්යයි නේද? කනත් කනට ඇසෙන ශබ්දයෙන් නිත්යභාවයක් නැහැ නේද? ඒ අනිත්යය මෙනෙහි කරන්න. කනටත්, ශබ්දයටත් තිබෙන ජන්දරාගයෙන් මිදෙන දිශාවට අවබෝධය ලබන්න.

පිංවත් ඔබ නාසය දෙස බලන්න. නාසයට දැනෙන ගඳ සුවඳ ගැන හොඳින් මෙනෙහි කරන්න. මේ සෑම ගඳ සුවඳක්ම ඇතිවන්නේ රූපයකින් නේද? මේ සෑම ගඳ සුවඳක්ම අනිත්යයි නේද? නාසයේත් ගඳසුවඳේත් නිත්යභාවයක් නැහැ නේද? ඒ අනිත්යය මෙනෙහි කරන්න. නාසයටත් ගඳසුවඳටත් ඇති ජන්ද රාගයෙන් මිදෙන දිශාවට අවබෝධය ලබන්න.

පින්වත් ඔබ ඔබේ දිව දෙස බලන්න. දිවට දැනෙන රසයන් ගැන දකින්න. මේ සෑම රසයක්ම ඇතිවන්නේ රූපයක් නිසාම නේද? මේ සෑම රසයක්ම අනිත්යයි නේද? දිවත්, දිවට දැනෙන රසයේත් නිත්යභාවයක්

නැහැ නේද? ඒ අනිත්‍යය මෙනෙහි කරන්න. දිවටත් රසයටත් ඇති ජන්ද රාගයෙන් මිදෙන දිශාවටම අවබෝධය ලබාගන්න.

පිංවත් ඔබ මනස ගැන දකින්න. මනසේ ඇති වන සිතිවිලි දෙස බලන්න. මේ සෑම සිතිවිල්ලක්ම ඇතිවූනේ රූපයක් නිසා නේද? මේ ඇතිවූණා වූ සෑම සිතිවිල්ලක්ම අනිත්‍යයි නේද? මනසත් මනසේ ඇතිවන සිතිවිලිත් නිත්‍යභාවයක් නැහැ නේද? මේ අනිත්‍යය මෙනෙහි කරන්න. මනසටත්, ධර්ම රූපයන්ටත් ඇති ජන්දරාගයෙන් මිදෙන දිශාවටම අවබෝධය ලබන්න.

පිංවත් ඔබ කය ගැන දකින්න. කයට දැනෙන පහස දෙස බලන්න. කයට දැනුණා වූ සෑම පහසක්ම ඇති වූණේ රූපයක් නිසා නේද? මේ ඇති වූණා වූ සෑම පහසක්ම අනිත්‍යයි නේද? කයත්, කයට දැනෙන පහසත් නිත්‍ය භාවයෙන් නැහැ නේද? මේ අනිත්‍යය මෙනෙහි කරන්න. කයටත් කයට දැනෙන පහසටත් ඇති ජන්දරාගයෙන් මිදෙන දිශාවටම අවබෝධය ලබන්න.

මුළුත්ම ඔබගේ ඇස, කන, නාසය, දිව, මනස, කය ගැන අනිත්‍යය දකිනවා වගේම ක්‍රමයෙන් ඔබ කැමති, අකමැති ස්තරී පුරුෂ රූපයන්ගේ ද ඉහත ආකාරයෙන්ම අනිත්‍ය ස්වභාවය දකින්න. පිංවත් ඔබගේ විවේක කාලය දුකට හේතුවන, ඔබ කැමැති අකමැති රූපයන් කෙරෙහි තෘෂ්ණාව වැඩෙන දිශාවට නොව, පිංවත් ඔබගේ විවේකය නිවීමේ මඟට ශක්තියක් වන තෘෂ්ණාව සිදෙන දිශාවට යොමුකරන්න. පිංවත් ඔබ මුළුත්ම රූපයන් කෙරෙහි ඇලීමේ ගැටීමේ ස්වභාවයෙන් මිදෙමින් උපේක්ෂාවෙන් රූපය දැකීමට පුහුණුවන්න. දැන්ම උපේක්ෂාව ද අනභවීමට ඉක්මන් නොවන්න. කලබලකාරී බවද, වේගවත් බවද එම සිතිවිලි වල අනිත්‍යභාවය දකිමින් උපේක්ෂාව තුළට ගන්න. යෝගාවචරයක් වීමට පෙර ඔබ මුළුත්ම යහපත්, සුන්දර පෞරුෂයකින් යුත් මනුෂ්‍යයෙක් වන්න. යුතුකම් දන්න, යුතුකම් ඉටුකරන ගිහි පිංවතෙක් වන්න. පිංවත් ඔබේ ජීවිතය කුසල් ධර්මයන්ගෙන් පුරවාගන්න. මේ කුසල්, හව නිරෝධය සදහාම යැයි චේතනාවන් සකස්කර ගන්න. පිංවත් ඔබ ධර්මය අවබෝධකර ගනිමින් පෙරට යන්නේ පිංවත් ඔබ තුළම සකස්වන්නා වූ අධර්මය 'කෙලෙස්' පරාජය කරමින් බව හොඳින් මතකයේ තබාගන්න. ඒ නිසා පිංවත් ඔබ ඔබට අවංකවෙන්න. ඔබ ඔබට වංක වී ඔබ කොතෙක් ලෝකයට අවංක වීමට ගියත් අර්ථයක් නොමැති බව වටහාගන්න. මෝහයේ කෙටි සැපයත්, අවබෝධයේ නිදහසත් අතර ඇති අයෝමය වෙනස සතියෙන් සිහියෙන් යුතුව නිරතුරුවම මෙනෙහි කිරීමට පුරුදුවෙන්න. වසර 2600 සම්මාසම්බුද්ධ ජයන්තිය උත්සවශීරියෙන් අද වෙසක් දිනයේ සමරණ ඔබ, වසර දෙදහස් හයසියවැනි සම්මා සම්බුද්ධ ජයන්තියක් අනාගතයේදී නැවත සැමරන වාරයක් පැමිණියදාට... එදාට පිංවත් ඔබ කුමන ලෝකයක, කුමන සත්වයෙක් ලෙස උපත ලබා සිටිය හැකිදැයි මෙනෙහි කරන්න. පෙර බුද්ධශාසනයේ 2600 වැනි සම්මා සම්බුද්ධ ජයන්තිය මහත් උත්සවශීරියෙන් සැමරූ උදවිය වර්තමානයේ ලක්ෂ කීයක් සතර අපායේ දුක්විඳිනවා ඇතිද? ඒ නිසා පිංවත් ඔබ ධර්මය අර්ථය තුළට එන්න. අදවත් උතුම් වෙසක් දිනයේ විදුලි බුබුලු, විත්තර බකට්, වෙසක් කුඩු බලනවා වගේම දුකට හේතුවන තෘෂ්ණාව දෙසත් බලන්න. එයමයි දුකේ අර්ථය. දුකින් මිදීමේ අර්ථය ධර්මයයි. ධර්මය යනු අනිත්‍යයි. මුළුත් පිංවත් ඔබ රූපයේ අනිත්‍යභාවය ගැන බැලුවා වගේම රූපය ඇසුරින් සකස්වෙන්නා වූ පංච උපාදනස්කන්ධයේ අනිත්‍යභාවය දෙසත් බැලිය යුතුයි. අධ්‍යාත්මික රූපයත්, බාහිර රූපයත්, විඥාණයත් කියන කාරණා තුන එකතුවන තැන සකස්වන එස්ස, වේදනා, සංඥා, සංඛාර, විඥාන කියන ධර්මතාවයන්ගේ අනිත්‍යභාවයන් එදිනෙදා ජීවිතයේ කටයුතු කරන ගමන් ඔබට ලැබෙන විවේක අවස්ථාවන්හිදී බොහොම පහසුවෙන් වඩන්න පුළුවන්. පිංවත් ගිහිපිංවතුන්ලාට සරළ ආකාරයෙන් පංච උපාදනස්කන්ධයේ අනිත්‍යභාවය දැකීමට, ඒ පිළිබඳ මූලික දැනුම ලබාගැනීමට පහත ආකාරයට ඔබ මෙනෙහි කරන්න.

ඇස අනිත්‍යයි, රූපය අනිත්‍යයි

ඇස නිසා හටගන්නා වූ යම් එස්සයක් වේද එය අනිත්‍යයි

ඇස නිසා හටගත්තාවූ යම් විදීමක් වේද එය අනිත්යයි

ඇස නිසා හටගත්තාවූ යම් හඳුනාගැනීමක් වේද එය අනිත්යයි

ඇස නිසා හටගත්තාවූ යම් වේදිකාවක් වේද එය අනිත්යයි

ඇස නිසා හටගත්තා වූ යම් විඥාණයක් වේද එය අනිත්යයි

ඇස අනිත්යයි, රූපය අනිත්යයි

ඇසත් රූපයත් විඥාණයත් එස්සයෙන් හටගන්නා වූ පංච උපාදානස්කන්ධයම අනිත්යයි

නාම රූප ධර්මයෝ අනිත්යයි

කන අනිත්යයි, ශබ්දය අනිත්යයි

කන නිසා හටගත්තාවූ යම් එස්සයක් වේද එය අනිත්යයි

කන නිසා හටගත්තාවූ යම් විදීමක් වේද එය අනිත්යයි

කන නිසා හටගත්තාවූ යම් හඳුනාගැනීමක් වේද එය අනිත්යයි

කන නිසා හටගත්තාවූ යම් වේදිකාවක් වේද එය අනිත්යයි

කන නිසා හටගත්තා වූ යම් විඥාණයක් වේද එය අනිත්යයි

කන අනිත්යයි, ශබ්දය අනිත්යයි

කනත් ශබ්දයත් විඥාණයත් එස්සයෙන් හටගන්නා වූ පංච උපාදානස්කන්ධයම අනිත්යයි

නාම රූප ධර්මයෝ අනිත්යයි

නාසය අනිත්යයි, ගඳසුවද අනිත්යයි

නාසය නිසා හටගත්තාවූ යම් එස්සයක් වේද එය අනිත්යයි

නාසය නිසා හටගත්තාවූ යම් විදීමක් වේද එය අනිත්යයි

නාසය නිසා හටගත්තාවූ යම් හඳුනාගැනීමක් වේද එය අනිත්යයි

නාසය නිසා හටගත්තාවූ යම් වේදිකාවක් වේද එය අනිත්යයි

නාසය නිසා හටගත්තා වූ යම් විඥාණයක් වේද එය අනිත්යයි

නාසය අනිත්යයි, ගඳ සුවද අනිත්යයි

නාසයත් ගඳසුවදත් විඥාණයත් එස්සයෙන් හටගන්නා වූ පංච උපාදානස්කන්ධයම අනිත්යයි

නාම රූප ධර්මයෝ අනිත්යයි

දිව අනිත්යයි, රසය අනිත්යයි

දිව නිසා හටගත්තාවූ යම් එස්සයක් වේද එය අනිත්යයි

දිව නිසා හටගත්තාවූ යම් විදීමක් වේද එය අනිත්යයි

දිව නිසා හටගත්තාවූ යම් හඳුනාගැනීමක් වේද එය අනිත්යයි

දිව නිසා හටගත්තාවූ යම් වේදනාවක් වේද එය අනිත්යයි

දිව නිසා හටගත්තා වූ යම් විඥාණයක් වේද එය අනිත්යයි

දිව අනිත්යයි, රසය අනිත්යයි

දිවත්, රසයත්, විඥාණයත් එස්සයෙන් හටගන්නා වූ පංච උපාදානස්කන්ධයම අනිත්යයි

නාම රූප ධර්මයෝ අනිත්යයි

මනස අනිත්යයි, සිතිවිලි අනිත්යයි

මනස නිසා හටගත්තාවූ යම් එස්සයක් වේද එය අනිත්යයි

මනස නිසා හටගත්තාවූ යම් විදීමක් වේද එය අනිත්යයි

මනස නිසා හටගත්තාවූ යම් හඳුනාගැනීමක් වේද එය අනිත්යයි

මනස නිසා හටගත්තාවූ යම් වේදනාවක් වේද එය අනිත්යයි

මනස නිසා හටගත්තා වූ යම් විඥාණයක් වේද එය අනිත්යයි

මනස අනිත්යයි, සිතිවිලි අනිත්යයි

මනසත් සිතිවිලිත් විඥාණයත් එස්සයෙන් හටගන්නා වූ පංච උපාදානස්කන්ධයම අනිත්යයි

නාම රූප ධර්මයෝ අනිත්යයි

කය අනිත්යයි, පහස අනිත්යයි

කය නිසා හටගත්තාවූ යම් එස්සයක් වේද එය අනිත්යයි

කය නිසා හටගත්තාවූ යම් විදීමක් වේද එය අනිත්යයි

කය නිසා හටගත්තාවූ යම් හඳුනාගැනීමක් වේද එය අනිත්යයි

කය නිසා හටගත්තාවූ යම් වේදනාවක් වේද එය අනිත්යයි

කය නිසා හටගත්තා වූ යම් විඥාණයක් වේද එය අනිත්යයි

කය අනිත්යයි, පහස අනිත්යයි

කයත් පහසත් විඥාණයත් එස්සයෙන් හටගන්නා වූ පංච උපාදානස්කන්ධයම අනිත්යයි

නාම රූප ධර්මයෝ අනිත්යයි

පංච උපාදානස්කන්ධයමයි ලෝකය කියන්නේ. අතීතයේ, වර්තමානයේ දැක්කාවූ රූපයන් ගලපමින් එම රූපයන් ඇසුරින් සකස්වූ නිරතුරුවම අනිත්‍යභාවයට පත්වූ ඉහත ධර්මතාවයන් මනසින් දකින්න, මෙනෙහි කරන්න, සජ්ජායනා කරන්න, මුමුණන්න.

මේ කුමක් කළත් පිංචන් ඔබ ධර්මරත්නය කෙරෙහි ගෞරවයෙන් නම් එය කරන්නේ එය ඔබේ මෙලොව පරලොව යහපත පිණිසම හේතුවේවි. පිංචන් ඔබට භාවනාවක් ලෙස මෙම ධර්මය වැඩිමට අවකාශය අඩුනම් ඔබ ගීයක්, කවියක්, මුමුණනවා වෙනුවට අර්ථය දකිමින් ගෞරවයෙන් ඉහත ධර්මය හඬනගා කීවද එය ඔබට යහපතක් පිණිසමයි හේතුවෙන්. මේ ලෝක ධාතුව තුළ ඇති පරම සත්‍යයයි, ඔබ හඬනගා කියන්නේ කියලා දෙවියන් ඔබට සාධුකාර දේවි. පිංචන් ඔබ අනිත්‍යයි, අනිත්‍යයි කියලා මෙනෙහි කරන වාරයක් පාසා ඔබ ධර්මාවබෝධයේ දිශාවටමයි ගමන් කරන්නේ. නිත්‍ය සංඥාවක් ගන්නා මොහොතේම ඔබ හවයට, මාරයාගේ ලෝකයටමයි ඇදීයන්නේ. ලොවතුරා සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේ අදවන් උතුම් වෙසක් දිනයක නිවාදැමූ හව ගමන, ආදර්ශයට ගනිමින් පිංචන් ඔබත් හව ගමන නිවා දැමීම සඳහා මූලික අඩිතාලම වන සක්කාය දිට්ටිය ජීවිතයෙන් පරාජය කර දැමීමට පෙර සටහන්වල දක්වා ඇති පරිදි තෙරුවන් කෙරෙහි අවල ශ්ර්ද්ධාවත්, ශීලයේ ආර්යකාන්තභාවයත්, නෙක්කම්මය උදෙසා දන්දීමත්, පිංචන් ඔබ ඇසුරු කරන ගෞරවනීය ස්වාමීන් වහන්සේලාගේ අවවාද අනුශාසනා පරිදි පංච උපාදානස්කන්ධයේ අනිත්‍යභාවය දැකීමටත් අද වන් උතුම් වෙසක් දිනයක පිංචන් ඔබ අධිෂ්ඨානය ඇතිකර ගන්න.

මෙනෙක් ගෙවාගෙන පැමිණි හව ගමන පුරාවට පිංචන් ඔබ ලොවතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේට පුජාකරන ලද උතුම්ම බුද්ධ පුජාව එය වේවි. මෙය පිළිගනු වී ඉවත ලන පුජාවක් නොව අවබෝධය ලබා තමාම නිවී යන පුජාවකි. හව ගමන අවුලවා ගන්නා පුජාවන්ගෙන් මිදී හව ගමන නිවාගන්නා සැබෑම සම්බුද්ධ පුජාව සම්බුදු පියාණන් පිරිනිවන් මංවකයේ සැතපෙන මොහොතේත් ශ්රාවක ඔබෙන් බලාපොරොත්තු වූ මහා කරුණා ගුණයෙන් යුත් අවසාන අවවාදය බවද පිංචන් ඔබ සිහිපත් කොට ගත යුතුය. ඒ අසිරිමත් වූ ශාස් තෘත් වහන්සේගේ පරිනිර්වානයද මංගල්යයක් බවට පත්වෙන්නේ උන්වහන්සේගේ මහා කරුණාවෙන් යුතුව කළ අවසාන අවවාදයේ අර්ථය පිංචන් ඔබ ජීවිතය තුළින් හැකි තරමින් අවබෝධ කොට ගැනීමෙන්මය. අවම වශයෙන් මාර්ගඵලලාභී දෙවියෙක්, දිවියාංගනාවක් ලෙස මිලභ හවයේ උපත සකස් කොට ගැනීමට පිංචන් ඔබට බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කර වදාළ උතුම් ශ්රී සද්ධර්මය ඇසුරෙන් කරන ලද ඉහත සටහන් ඔබට මාර්ගයක්ම, ආලෝකයක්ම වේවා. මේ මාර්ගයද, ආලෝකයද විවර වන්නේ දුකෙන් මිදීම උදෙසා ඔබ තුළ සකස්වෙන වීර්යයේ තරමට බව සිහිපත් කොට ගත යුතුය. ඔබ තුළ වීර්යය ඇත. එහෙත් එම වීර්යය ක්රියාත්මක වන්නේ වැරදි දිශාවටය. මාරයා නැමති පාපමිත්රයාගේ ඇසුර නිසා වීර්යය ඔබව දුක දෙසට මෙහෙයවයි. රූපය කෙරෙහි ඡන්දරාගයෙන් ඇලී හවයේ දුක දෙසට ඔබව මෙහෙයවීමට අයෝමය ශක්තියක් සේ ඔබ තුළින් සකස්වෙන වීර්යය ක්රියාකරයි.

ඔබ පංච උපාදානස්කන්ධයේ අනිත්‍ය භාවය වැඩිමත් සමඟම, රූපයේ යථා ස්වභාවය ගැන අවබෝධය ලබන තරමටම, වීර්යය කල්යාණ මිත්රයෙක් ලෙසින් ඔබ තුළින් නැගී සිටිනු ඇත. පිංචන් ඔබේ කැමැත්ත කුමක්ද, එම කැමැත්ත උදෙසා වීර්යය උපකාරීවනු ඇත. එම නිසා ඉහත සඳහන් කළ පංචඋපාදානස් කන්ධයේ දුක කෙරෙහි ඇතිකර ගන්නා දැනුමෙන්, ඉන් ඔබ්බට ගොස් අනුමාන අවබෝධයෙන් , සතර අපායෙන් මිදීම පිණිස සක්කායදිට්ටිය නැතිකරගැනීම සඳහාම කැමැත්ත ඇතිකර ගන්න. මෙතැනදී වීර්යය සකස්වන්නේ පංචඋපාදානස්කන්ධයක් හැටියටමයි. නමුත් ඒ උපාදානස හව නිරෝධයට මාර්ගය විවර කරගැනීම උදෙසා ඇතිකර ගන්නා විදීමක්මයි. මෙසේ ඔබ ඇතිකර ගන්නා වීර්යය තණ්හාව, මාන්තය, දිට්ටිය නිසා අපතේ යාමට ඉඩ නොදෙන්න. ලෝකයාගෙන් ලකුණු, ප්රසාදය, අනුකම්පාව ලබාගැනීමට නොව ලොවතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ වර්ණනා කළ ශ්රාවකයෙක්, සුදුවන් දරන උපාසක උපාසිකාවක් වීමට වීර්යය උපකාරී කොටගන්න. ඉන්ද්රියයන් හයට අරමුණු වන සියල්ල ගැනම සිතීම

මොහොතක් නතරකොට සිතූණු අරමුණු සියල්ලේම අනිත්‍ය බව දකින්න. මෙවැනි අවස්ථාවක ඔබ තුළ ඇතිවන ක්ෂණික සංහිදියාව නැවත නැවත විදීමට කැමති වෙන්න. විවේකීව, රූපයේ විදීමට කැමති සිතට රූපයේ අනිත්‍ය බව මෙනෙහි කරවන්න.

පිංචන් ගිහි ජීවිතයක් ගත කරන ඔබ රාත්රී නිදි පැදුරට, සයනයට ගියාට පස්සේ රූපයන් කෙරෙහි විදීම සකස් කොට දෙන අකුසල් විතර්කයන්ට අවස්ථාව නොදී දිනයේ උදෑසන සිට රාත්රිය දක්වා ඔබගත් ආහාර ගැන සිතන්න. උදේ පාන්දරම තේ එකක් බිව්වා, නැවත උදේට ඉදිආප්ප, පාන් ආහාරයට ගත්තා. උදේ දහයට නැවත තේ එකක් බිව්වා. දහවල් බත් වියංජන සමඟ ආහාර ගත්තා. සවස තේ බිව්වා. නැවත රාත්රියට ආහාර ගත්තා. ඔබ ගත්තා වූ ආහාරයන් සිහිපත් කරලා ඒවායේ පිරිසිදුභාවය, ගුණාත්මකභාවය ගැන සිහිපත් කරල දැන් ඔබ සිතන්න උදේ සිට ගත් ඉහත ආහාරවලට දැන් මොකද වෙලා තිබෙන්නෙ කියල. රාත්රී නිදි පැදුරට යනකොට දිනය පුරාවට ගත්ත ආහාරවලට මොකද වෙලා තිබෙන්නේ. ආමාශයේ වමනය බවට පත්වෙලා, අසුචි, මුත්රා බවට පත්වෙලා. සෙම්, සොටු, මේදය බවට පත්වෙලා. රුධිරය බවට පත්වෙලා. අවසානයේදී ආයුෂ, වර්ණය, සැපය බලය බවට පත්වෙලා. ඔබ දිනය පුරාවට වෙහෙස මහන්සි වී රැකියා, ව්‍යාපාර, ගොවිතැන් කටයුතු මේ ආහාරය උදෙසා නේද? පිංචන් ඔබ ශිල්ප ද බිදගනිමින් මේ වෙහෙසෙන්නේ කුමක් උදෙසාද? වමනය, අසුචි, මුත්රා, සෙම්, සොටු, රුධිරය කියන කසළ ගොඩක් නිපදවීම උදෙසා නොවේද? මේ සියල්ලගේම අවසාන ඵලය ආයුෂ, වර්ණය, සැපය, බලය, කියන කාරණා සියල්ලමත් අනිත්‍ය භාවයට පත්වන තාවකාලික දේවල් නේද? මේවා අනිත්‍යභාවයට පත්වන නිසා දුකම නේද සකස් වෙන්නේ. යමක් අනිත්‍ය නම්, යමක් දුක නම් එතැන මගේ යැයි ආත්මභාවයෙන් ගැනීමට දෙයක් නැහැ නේද? උදේ ඉඳන් කරන හපන්කම් රාත්රියට මෙනෙහි කරන්න, අනිත්‍ය සංඥාව වැඩෙන ආකාරයටම.

ආහාරයත්, ආහාරයෙන් පෝෂණය වන කයත්, ඉහත කාරණා දෙකේම අතුරු ඵලයනුත් තම ජීවිතය තුළින්ම දකින්න. කටට, දිවට, රසම සොයන ඔබ මේ රාත්රියේ එම රසයේ යථා ස්වභාවය නුවණින් දකින්න. දකිමින්ම නින්දට යන්න. එය ඔබට සුවදායී නින්දක් වේ. හෙට උදාවන දිනයද සිහිනුවණින් යුතුව ආහාරය ගැන දකින දවසක් වේවි. නිදි පැදුරේදීම ඔබ මියගියහොත් එය ඔබට සුවදායී මරණයක්ම වේවි. ඉහත ආකාරයට ඔබ සිතන්න පුරුදු වුනොත්, කොතැනකදීවත් ඔබට එය නරකක් නම් වෙන්නේ නැහැ. මොකද ඔබ හිතන්නේ, මෙනෙහි කරන්නේ ධර්මයම නිසා. රූපයේ අනිත්‍යභාවයම නිසා. ආහාරය ඉහත ආකාරයට මොනතරම් පිළිකුල්භාවයට, අනිත්‍යභාවයට පත්වන දෙයක් වුනත් පිංචන් ඔබට පුළුවන් ආහාරයටත් යම් වටිනාකමක් දෙන්න. එය කරන්න පුළුවන් ජර්නියාවේකෂාවෙන් ආහාරය පරිහරණය කළොත් පමණයි. ඒ කියන්නේ අනිත්‍යභාවයට පත්වන ආයුෂ, වර්ණය, සැපය, බලය උදෙසා නොවෙයි මේ ආහාරය ගන්නේ, මේවා කෙරෙහි ජන්ද රාගය ඇතිකර ගෙන නොවෙයි ආහාර ගන්නේ, මේ බිරහ්මචාරී ජීවිතය පවත්වාගැනීමට ශීල, සමාධි, ජර්ඤා මාර්ගයේ ගමන් කිරීමට අවශ්‍ය වැය වුනා වූ ශක්තිය යළි ලබාගැනීමට, අලුතින් ශක්තිය උපදවා ගැනීමට, අරමුණු කරගෙනයි ආහාර ගන්නේ කියන කාරණය ජීවිතයට එකතු කර ගැනීමෙන් නොවටිනා ආහාරයක් වටිනා අරමුණක් උදෙසා ජරයෝජනයට ගැනීමට පිංචන් ඔබට පුළුවන්.

ඉහත ආකාරයට පිංචන් ඔබ ආහාරය ගැන සෑම රාත්රියකම මෙනෙහි කළොත් ආහාරය කෙරෙහි ඇති තෘෂ්ණාවෙන් මිදෙන දිශාවටම ඔබ ගමන් කරාවි. තෘෂ්ණාවෙන් මිදෙන මාර්ගය වන ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගයේ ගමන් කිරීම උදෙසා පමණක් කය පවත්වා ගැනීමේ අරමුණ ඇතිවයි ආහාර ගන්නේ. තෘෂ්ණාව නිසා ආහාරයේ ඇතිවීමත්, තෘෂ්ණාව ජර්නියාව කිරීමෙන් ආහාරයේ නිරෝධයත්, තෘෂ්ණාව ජර්නිත කිරීමේ මාර්ගය ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගය බවත් පිංචන් ඔබ අවබෝධකොට ගතහොත් ඔබ ඒ කාරණයෙන්ම සම්මා දිට්ටියට පත්වෙනවා කියන සහතිකය, සම්මාදිට්ටි සුත්තයේදී සාරිපුත්ත මහෝත්තමයන් වහන්සේ පිංචන් ඔබට සහතිකයක් දෙනවා. මෙම සහතිකය දෙස් විදෙස් සුපිරි

සුපවේදීන්ගේ කටට කෙළ උනනා, මැරෙන ලෙඩවෙන වයසට යන කයක් මොහොතක් රසවත් කර වමනය, අසුවී, මුත්ර බවට පත්වෙන ආහාර වට්ටෝරු උදෙසා දෙන, දුකට හේතුවන සහනකියක් නොව, දුකින් මිදීමේ සහතිකයයි. තළ මර මරා ඇස් ලොකු කරමින් නළල රැළිගන්වමින්, තමා තුළ තිබෙන්නාවූ තෘෂ්ණාව යන කාරණය ආහාරයේ ඇති රසයක් ලෙස මෝහ මූලිකව ගැනීම නිසා ඇතිකර ගන්නා ආහාර කෙරෙහි වන කැදරභාවය ලබන ජීවිතයේදී ආමාගත පණුවන්, නරක් වූ ආහාර මත සෑදෙන පණුවන් ලෙස ආහාරයේ බැසගෙනම ජීවත්වීමට අවශ්‍ය උපතක් එවැනි අයට සාදා දීමට හැකිය.

පිංවත් ඔබ කය පෝෂණය කරනා ආහාරය, රූපයේ නිරෝධය උදෙසාම ජරයෝජනයට ගන්න. අතීත භවයන් හිදී සශ්‍රීක දිවියතලවල ඉපිද සිතූ සිතූ රසයන්ගෙන් රසවත් වූ දිවිය ඕජාව රිසි සේ විඳ ඇති පිංවත් ඔබ, එම රසයන්ගෙන් නොසැහුනු ඔබ මේ වටිනා මොහොතේ ධර්මයේ රසය යොදාගනිමින් කෙලෙස් රස භීතවන දිශාවට ක්‍රියාත්මක වන්න. එවිට පිංවත් ඔබට ආහාරය වටිනා දෙයක්, රසවත් දෙයක් වශයෙන් නොව හේතූන් නිසා සකස් වූ දෙයක් බව වැටහෙනු ඇත.

පිංවත් ඔබ මෙවැනි ධර්මයන් තුළින් ජීවිතය සක්කාය දට්ටිය සිදෙන දිශාවටම අවබෝධය කරා යෑමට උත්සුක වෙන්න. නිරතුරුවම තණ්හාව, මාන්තය, දිට්ටිය කියන මාර ධර්මයන්ගෙන් පරිස්සම් වෙන්න. තමා කෙරෙහි, 'මම' කියන දැඩි සංඥාවක් මතුවන සැණින් එය අනිත්‍ය වශයෙන් දකින්න පුරුදුවෙන්න. පංච උපාදානස්කන්ධයේ අනිත්‍යභාවය වැඩිමේදී ඔබ තුළින් ඔබට දැකිය හැකි උතුම් ලක්ෂණය නිහතමානීකම බව හොඳින් මතක තබාගන්න.

එම ලක්ෂණය ඔබ තුළින් විද්‍යමන නොවේ නම් පිංවත් ඔබ තණ්හා, මාන්ත, දිට්ටි නැමැති මාර ධර්මයන්ගේ ශ්‍රවණයට අසු වී ඇති බව ස්ථිරය. මහා කරුණා ගුණයෙන් ඔබව සොයා වැඩමකොට ඔබට නිවැරදිවීමට මාර්ගය කියාදීමට වර්තමානයේ ජීවමාන බුදුරජාණන් වහන්සේ නොමැත. ඒ නිසා සතර අපායේ දුක ගැන දකිමින් ඔබ ඔබම නිවැරදි විය යුතුය. ශාසනයේ ජරඥාව අතින් අගතැන්පත් සාරිපුත්ත මහෝත්තමයන් වහන්සේ වරක් සිංහනාදයක් කරනවා 'භාග්‍යවතුන් වහන්ස. මම හරියට රොඩ් රැහැක රොඩ් දරුවෙක් වගේ' කියලා. මේ උතුම් නිහතමානීකම ධර්මයේ අස්වැන්නමයි.

අද වැනි උතුම් වෙසක් දිනයක ලොවතුරා බුදුරජාණන්වහන්සේව දකින්න, ධර්මාවබෝධයේ වටිනාකම හඳුනාගන්න. පිංවත් ඔබ අපි කෙරෙහි මහා කරුණාවෙන් සම්මා සම්බුද්ධ ඥානය අවබෝධකරගත් තැන් පටන් පරිනිර්වානය දක්වාම සත්වයාට තෙරුවන් කෙරෙහි අවල ශ්‍රද්ධාවම, ශීලයේ වටිනාකමම නෙක් කම්ම උදෙසා දන්දීමේ වටිනාකමම, පංච උපාදානස්කන්ධයේ අනිත්‍ය භාවය දැකීමේ වටිනාකමම ගිහි ජීවිත ගතකරන පිංවතුන්ලාට දේශනා කරමින් සතර අපායෙන් එතෙරවීමේ මාර්ගයම, හව ගමනේ සනාථ වන මර්ගයම කියාදුන් එවන් තවත් අසිරිමත් ශාස්තෘන්වහන්සේ නමක් තවත් වසර ලක්ෂ ගණනකට පහළ නොවන බව, ලෝකයාට මුණ නොගැසෙන බව අපි සිහිනුවණින් දැනගත යුතුය. එහෙයින් පිංවත් ඔබ ඉදිරියේ මේ මොහොතේ ඇති අභියෝගය ජය නොගතහොත් තෙරුවන් නොමැති ලොවක ඉබාගාතේ යන මිථ්‍යාදෘෂ්ටිකයන් ලෙස මනුෂ්‍ය ජීවිතයක් ලැබුවද දුක් විඳිනු ඇත. ශීලයෙන් මනුෂ්‍ය, ගිලිහුනු ලොවක, හිරි ඔතප් දෙක නැතිවූන ලොවක මනුෂ්‍යයාත්, තිරිසන් සතාත් දෙදෙනකු නොව එකම කුළයක් වනු ඇත. මේ අවදානමෙන් පිංවත් ඔබට මිදිය හැකිවන්නේ මේ ජීවිතය තුළදීම සතර අපායෙන් මිදීම සඳහා ඔබ දක්ෂ වුවහොත් පමණක්ම වනු ඇත. ගිහි පිංවතුන් උදෙසා එම ගිහි බැඳීම් සමඟ කටයුතු කරමින් සතර අපායෙන් මිදීමට අවශ්‍ය කරුණු කාරණා හික්ෂුවට ලැබුණු විවේක කාලයන්හිදී මෙසේ සටහන් තබන ලදී.

සතර අපායෙන් මිදීම යනු සෝවාන් ඵලයයි. ඉහත සටහන් වල අඩුපාඩු තිබිය හැකිය. එවැනි අඩුපාඩු තිබුණහොත් ඒවා ගැන විතර්කයන් සකස් කර ගන්නේ නැතිව ලොවතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනාකොට වදාළ සුත්‍ර ධර්මම පරිශීලනය කර අඩුපාඩු සකස්කරගන්න. මොකද බුදුරජාණන්

වහන්සේමයි සියල්ලම දන්නේ. අපි අඩුපාඩු සහිතමයි. මේ ආකාරයෙන් සිතන්න පුරුදු වුණොත් පමණක් මයි පිංවත් ඔබ තව තවත් බුදුරජාණන් වහන්සේගේ, ධර්ම රත්නයේ, සංඝ රත්නයේ සරණ සොයන්නේ. එසේ නොවී මම සියලුම දන්නවායැයි කියන මනෝභාවය ඔබව බුදුරජාණන් වහන්සේගෙන් තව තවත් දුරස්කරන දිශාවටමයි මෙහෙය වන්නේ. ලොව්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේගෙන්, ධර්මරත්නයෙන්, සංඝරත්නයෙන් දුරස් වෙනවාය කියන්නේ මාරයාට ළංවෙනවාය කියන කාරණයයි. මෙම අභියෝගය පරාජය කළ හැක්කේ ඔබ තුළ ඇතිවන තණ්හාව, මාන්තය, දිට්ටිය කියන කාරණා මාර ධර්මයන් බව නිවැරදිව හැඳිනගෙන එම කසළ ධර්මයන් ඔබ තුළින් පරාජය කර දැමීමේ මාර්ගයට පැමිණීමෙන්ය. මේ මාර්ගයේදී පිංවත් ඔබ මුලින්ම මමත්වයේ දැඩිභාවය ඒ කියන්නේ සක්කාය දිට්ටිය සිද්ධමා සතර අපායෙන් නිදහස් වනු ඇත. මේ නිදහස සැබෑම භවගමනේ නිදහස්වීම නොවන අතර ගෞතම සම්මා සම්බුද්ධ ශාසනය අවරට යන මේ මොහොතේ සැබෑම නිදහස්වීම උදෙසා ඔබ ලබන නිදහස වනු ඇත. මින් ඉදිරියට පිංවත් ඔබ මාර්ගඵලලාභී දෙවියෙක්, දිවියාංගනාවක්ම ලෙස දිවියතල වල සශ්ඨක සැපයන් විඳි මතු දිනක සුවසේ ධර්මයේ ඉතිරි අවබෝධයන් ලබා, දිවියතලයකදීම - බරහිමතලයකදීම නිවී යනු ඇත.